

Vysílání sil a prostředků k mimořádným událostem

Bc. Karel ŠIMŮNEK, DiS.

Diplomová práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Karel Šimůnek, DiS.**
Osobní číslo: **L20717**
Studijní program: **N1032A020002 Bezpečnost společnosti**
Specializace: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Vysílání sil a prostředků k mimořádným událostem**

Zásady pro vypracování

1. Vymezte problematiku mimořádných událostí a vysílání sil a prostředků k zásahu.
2. Analyzujte rozdíly ve vysílání sil a prostředků a v operačním řízení mezi několika vybranými HZS krajů.
3. Navrhněte možnosti pro zlepšení fungování operačního řízení.
4. Navrhněte jednotná pravidla pro vysílání sil a prostředků k mimořádným událostem.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. ADAMEC, Vilém. *Operační střediska v integrovaném záchranném systému*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2019. ISBN 978-807-3852-252.
2. FAGEL, Michael J., MATHEWS, Rick C. a MURPHY, Howard. *Principles of Emergency Management and Emergency Operations Centres (EOC)*. 2nd edition. Oakville: Apple Academic Press Inc., 2021. ISBN 978-1-4822-3503-6.
3. *Krizové zákony: krizový zákon, integrovaný záchranný systém, hospodářská opatření pro krizové stavy, obnova území; Hasičský záchranný sbor; Požární ochrana: zákony, nařízení vlády, vyhlášky*. Ostrava: Sagit, 2019. ISBN 978-80-7488-333-0.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jan Strohmandl, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **6. května 2022**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 1. prosince 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 6. května 2022

Jméno a příjmení studenta: Bc. Karel Šimůnek, DiS.

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Práce řeší problematiku činnosti operačních středisek hasičských záchranných sborů krajů při vysílání sil a prostředků jednotek požární ochrany k mimořádným událostem. Teoretická část diplomové práce se zabývá integrovaným záchranným systémem se zaměřením na Hasičský záchranný sbor České republiky a jednotky požární ochrany. Praktickou část práce tvoří výzkum realizovaný na vybraných krajských operačních a informačních střediscích, návrh Metodiky pro vysílání sil a prostředků a její zjednodušená podoba ve formě příručky. K dosažení výsledků práce byly použity metody pozorování, dotazování, komparace, analýza a syntéza. Výsledkem práce je návrh Metodiky pro vysílání sil a prostředků k mimořádným událostem a příručky pro vysílání SaP. Výsledky práce mohou být po přizpůsobení místním podmínkám implementovány na každém ze čtrnácti operačních a informačních středisek, čímž mohou přispět ke sjednocení postupů napříč regiony, zlepšení vzájemné spolupráce a zjednodušení vzdělávání nastupujících příslušníků – operačních techniků a důstojníků.

Klíčová slova: operační středisko, operační důstojník, operační řízení, vysílání sil a prostředků, hasičský záchranný sbor

ABSTRACT

The diploma thesis deals with the Integrated Rescue System with aim to Fire and Rescue Service of Czech Republic and other types and categories of Fire Brigades. Practical part of thesis consists of research that was realised at selected regional dispatch centres, proposal of Methodology for fire brigades deployment and handbook as its simplified version. To achieve the results of thesis there were used methods such as observation, questioning, comparison, analysis and synthesis. The result of the work is a proposal of Methodology for fire brigades deployment and a simplified manual. The results of the work, when adapted to local conditions, can be implemented in each of the fourteen Operations and Information Centres, thus contributing to the unification of procedures across regions, improving mutual cooperation and facilitating the training of incoming officers - operational technicians and officers.

Keywords: Operations and Information Centre, dispatch centre, operations officer, operational management, units dispatching, fire and rescue service

Děkuji všem těm, kteří mi byli nápomoci při zpracování této diplomové práce i v celém průběhu studia. Kolegům, příslušníkům hasičského záchranného sboru, děkuji za jejich čas a ochotu a vedoucím jednotlivých operačních středisek za umožnění návštěvy a výzkumu na jejich pracovištích. Rodině a přítelkyni děkuji za podporu při studiu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY.....	10
I. TEORETICKÁ ČÁST	11
1 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	12
1.1 LEGISLATIVNÍ PŘEDPISY.....	12
1.2 SLOŽKY INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU.....	13
1.3 ÚROVNĚ KOORDINACE (ŘÍZENÍ) INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU.....	14
1.4 SPOLEČNÉ TYPOVÉ ČINNOSTI SLOŽEK INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU.....	14
2 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR A JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY	17
2.1 ORGANIZACE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY	17
2.2 ÚKOLY HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU.....	18
2.3 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY	19
2.4 PLOŠNÉ POKRYTÍ ÚZEMÍ JEDNOTKAMI PO.....	24
2.5 POPLACHOVÉ PLÁNY	27
3 OPERAČNÍ STŘEDISKA.....	31
3.1 NÁRODNÍ OPERAČNÍ A INFORMAČNÍ STŘEDISKO	31
3.2 KRAJSKÉ OPERAČNÍ A INFORMAČNÍ STŘEDISKO.....	33
3.2.1 ÚKOLY	33
3.2.2 PERSONÁL	33
3.2.3 PRACOVÍŠTĚ OPERAČNÍHO ŘÍZENÍ.....	34
3.2.4 CENTRUM TÍŠŇOVÉ KOMUNIKACE	35
4 PROGRAMOVÉ VYBAVENÍ PRO OPERAČNÍ STŘEDISKA.....	37
4.1 CENTRUM TÍŠŇOVÉ KOMUNIKACE	37
4.2 SOFTWARE PRO OPERAČNÍ ŘÍZENÍ.....	40
4.3 DALŠÍ SOFTWARE.....	43
4.3.1 NÁRODNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	43
4.3.2 CENTRUM.....	43
4.3.3 VÝJEZDOVÉ TABLETY.....	44
4.4 ZÁLOŽNÍ ŘEŠENÍ PRO PŘÍPAD VÝPADKU	44
5 DÍLČÍ ZÁVĚR	46
II. PRAKTICKÁ ČÁST	47

6	OPERAČNÍ ŘÍZENÍ JEDNOTEK POŽÁRNÍ OCHRANY	48
6.1	OPERAČNÍ ŘÍZENÍ V ŠIRŠÍM A UŽŠÍM SMYSLU.....	48
6.2	PRVKY OPERAČNÍHO ŘÍZENÍ.....	49
6.3	PŘÍJEM INFORMACE O MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	50
6.4	ZPRACOVÁNÍ A KONTROLA PŘÍCHOZÍ DATOVÉ VĚTY	51
6.5	VÝBĚR JEDNOTEK A TECHNIKY	51
6.6	VYSLÁNÍ JEDNOTEK K ZÁSAHU	51
7	POROVNÁNÍ ZÁSAD PRO VYSÍLÁNÍ SIL A PROSTŘEDKŮ.....	53
7.1	METODIKA PRÁCE.....	53
7.1.1	STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR.....	53
7.1.2	MODELOVÉ SITUACE	56
8	SROVNÁNÍ SE ZAHRANIČÍM.....	58
8.1	SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ	58
8.2	RAKOUSKO - SPOLKOVÁ ZEMĚ DOLNÍ RAKOUSY	60
9	NÁVRH METODIKY PRO VYSÍLÁNÍ SIL A PROSTŘEDKŮ K MIMOŘÁDNÝM UDÁLOSTEM	63
10	NÁVRHY PRO ZLEPŠENÍ FUNGOVÁNÍ SYSTÉMU	64
10.1	POPLACHOVÉ PLÁNY	64
10.2	PŘEDURČENOST JEDNOTEK.....	64
10.3	TAKTICKÉ SCHOPNOSTI VOZIDEL.....	65
10.4	AUTOMATICKÝ NÁVRH TECHNIKY	66
10.5	POHOTOVOSTI JEDNOTEK SBORŮ DOBROVOLNÝCH HASIČŮ.....	67
11	VÝSLEDKY	68
11.1	STRUKTUROVANÉ ROZHOVORY.....	68
11.2	MODELOVÉ SITUACE	71
	ZÁVĚR	75
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	77
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	83
	SEZNAM OBRÁZKŮ	86
	SEZNAM TABULEK.....	87
	SEZNAM PŘÍLOH.....	88

ÚVOD

Diplomová práce se zabývá operačním řízením jednotek požární ochrany, tedy veškerou činností mezi příjmem tísňové informace a uzavřením události se zpracováním dokumentace. Cílem práce je navrhnout jednotnou metodiku pro vysílání sil a prostředků jednotek požární ochrany k mimořádným událostem.

Od roku 2001 narostl počet událostí, ke kterým vyjížděly jednotky požární ochrany, o celé dvě třetiny. Za tu dobu došlo k mnoha jiným změnám, ať už v celkové organizaci požární ochrany, v transformaci operačních středisek územních odborů na krajská operační a informační střediska nebo v programovém vybavení pracovišť.

Požární ochrana včetně operačního řízení prošla dlouhým vývojem. Operační řízení začínalo jako zvedání telefonního sluchátka a práce s mapou na prvních veřejných požárních útvarech. Dnes je operační řízení klíčovou činností pro nasazování jednotek požární ochrany a tím i zajištění ochrany občanů před požáry a následky mimořádných událostí.

Motivací pro zpracování této diplomové práce je sjednocení postupů vysílání sil a prostředků k mimořádným událostem. Nároky kladené na operační řízení se neustále zvyšují. Je nutné, aby bylo operační řízení napříč republikou co možná nejpodobnější a fungovalo podle jednotných zásad a norem, aby nedocházelo ke zbytečným průtahům při odbavování mimořádných událostí. V praxi nastávají komplikace často při mezikrajské spolupráci právě z důvodu rozdílů v postupech u jednotlivých krajských operačních a informačních středisek. Sjednocení metodiky vysílání sil a prostředků může ulehčit práci příslušníkům všech operačních středisek v republice.

Motivací je také zlepšení vzdělávání nově nastupujících příslušníků operačních středisek v kurzech k získání odborné způsobilosti. Náplň kurzů by měla reflektovat současnou situaci a novinky v požární ochraně a operačním řízení. Při sjednocení metodiky pro vysílání sil a prostředků by mohly kurzy věrně simulovat činnosti v operačním řízení a tím lépe připravovat příslušníky pro praxi.

CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Cílem diplomové práce je vytvoření návrhu „Metodiky pro vysílání sil a prostředků k mimořádným událostem“, která může sloužit operačním důstojníkům a technikům pro snadnou a rychlou orientaci v množství sil, prostředků a speciální techniky, které mají být k jednotlivým druhům událostí vyslány v prvním sledu. Z Metodiky bude také vycházet zjednodušená příručka (manuál). Účelem Metodiky je zejména sjednocení vysílaných sil a prostředků ve prospěch záchranných a likvidačních prací napříč republikou. Metodika pro vysílání SaP má být pro operační střediska závazná, ale nikoliv nepřekročitelná. Metodika pro vysílání SaP bude vytvořena na základě osobního pozorování a provedeného výzkumu na operačních střediscích.

Cílem práce naopak není navrhnout Metodiku pro vysílání SaP všeobsahujícím způsobem. Takové pojetí není vzhledem ke spektru mimořádných událostí, které mohou nastat, účelné a ani možné.

Díličními cíli práce je porovnat fungování operačních středisek mezi sebou a navrhnout zlepšení pro fungování systému.

Pro zpracování teoretické části práce a literárních rešerší byly využity základní metody – analýza, syntéza, indukce, dedukce a komparace informací z jednotlivých zdrojů.

Výzkum v praktické části této diplomové práce byl realizován s využitím osobního pozorování, strukturovaných rozhovorů s příslušníky operačních středisek HZS krajů a jejich odpovědí a reakcí na modelové situace.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Integrovaný záchranný systém je efektivní postup jeho složek (viz níže) s orgány státní správy a samosprávy, fyzickými, podnikajícími fyzickými a právníckými osobami při provádění záchranných a likvidačních prací a při přípravě na jejich provádění.

Cílem integrovaného záchranného systému (dále jen IZS) je maximální možná součinnost jeho složek při pomoci osobám v nouzi.

Integrovaný záchranný systém vznikl jako vyústění potřeby každodenní úzké spolupráce hasičů, policie a záchranné služby a také jako reakce na mimořádné události velkého rozsahu. Počátky IZS se datují do roku 1993. Po katastrofálních povodních na Moravě a ve Slezsku v létě 1997 byla příprava integrovaného záchranného systému zintenzivněna a dne 20. června 2000 byl zákon přijat s účinností od 1. 1. 2001. Tím byla spolupráce jeho složek, dosud fungující často na bázi dobrých osobních vztahů jejich vedoucích představitelů, legislativně ukotvena. (Integrovaný záchranný systém)

Zákon o IZS byl přijat jako součást tzv. „balíku krizových zákonů“ - spolu se zákonem o hasičském záchranném sboru (č. 238/2001 Sb., novelizován jako č. 320/2015 Sb.), krizovým zákonem (č. 240/2001 Sb.), a zákonem o hospodářských opatřeních pro krizové stavy (č. 241/2001 Sb.).

1.1 Legislativní předpisy

Nejdůležitějšími legislativními předpisy v oblasti integrovaného záchranného systému jsou:

Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému (a o změně některých zákonů)

Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Nářízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva

Zákon č. 240/2000 Sb., krizový zákon

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy

Vyhláška č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy

Zákon č. 320/2015 Sb., o hasičském záchranném sboru

1.2 Složky integrovaného záchranného systému

Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou:

- Hasičský záchranný sbor ČR a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany
- Policie České republiky
- Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby

Ostatní složky:

- Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil
- Obecní policie
- Ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory - Celní správa ČR a Vězeňská služba ČR
- Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby
- Zařízení civilní ochrany
- Neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím
- Poskytovatelé akutní lůžkové péče, kteří mají zřízen urgentní příjem (v době krizových stavů)
- Osoby a organizace, které se k tomu smluvně zavázaly, tj. mají s hasičským záchranným sborem kraje nebo krajským úřadem uzavřenou „Dohodu o plánované pomoci na vyžádání“ a jsou tak zahrnuty do poplachového plánu IZS kraje

Kritérium pro rozdělení na základní a ostatní složky IZS:

Základní složky IZS rozmisťují své síly a prostředky (dále jen SaP) na celém území ČR, mají schopnost rychle a nepřetržitě zasahovat a zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události (obsluhou tísňové linky), jeho vyhodnocení a vyslání sil a prostředků na místo události. Zároveň probíhá nepřetržitá koordinace těchto

složek (cestou operačních středisek) podle §1 vyhl. č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. Mezi operačními středisky základních složek IZS je zajištěna nepřetržitá datová (prostřednictvím Národního informačního systému IZS) a hlasová komunikace (telefonicky, prostřednictvím digitálních radiostanic na kanálu IZS 112).

1.3 Úrovně koordinace (řízení) integrovaného záchranného systému

Organizace a koordinace záchranných a likvidačních prací při společném zásahu složek IZS probíhá na třech úrovních řízení:

- a) taktické řízení – reprezentované velitelem zásahu na místě události,
- b) operační řízení – reprezentované operačním střediskem IZS,
- c) strategické řízení – reprezentované správními úřady, hejtmanem kraje a Ministerstvem vnitra. (Šenovský, Adamec a Hanuška, 2005)

Velitel zásahu (dále jen VZ) má při provádění záchranných a likvidačních prací na místě zásahu, tj. v místě nasazení složek IZS, a také na místě předpokládaných následků mimořádné události, celou řadu poměrně rozsáhlých oprávnění pro zajištění efektivity a bezpečnosti prováděných záchranných a likvidačních prací. Konkrétní oprávnění jsou jmenována v § 19 odst. 3 zákona č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému. Patří mezi ně například oprávnění zakázat nebo omezit vstup osob na místo zásahu, vyzvat k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci, nařídit provádění nebo odstraňování staveb. Také je oprávněn činit rozhodnutí organizačního charakteru - zřídit v místě zásahu štáb velitele zásahu, rozdělit místo zásahu na sektory a úseky a stanovit jejich velitele.

Operační úroveň řízení IZS zajišťují stále orgány pro koordinaci činnosti složek IZS, tj. operační a informační střediska IZS. Těmi jsou operační a informační střediska HZS krajů a Národní operační a informační středisko Ministerstva vnitra – Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen NOPIS MV-GŘ HZS ČR). (§ 5 zákona č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému)

1.4 Společné typové činnosti složek integrovaného záchranného systému

Pro spolupráci složek IZS při řešení specifických typů mimořádných událostí vydává MV-GŘ HZS ČR Společné typové činnosti složek IZS (dále jen STČ), které shrnují činnost jednotlivých složek IZS a jejich součástí při zásahu u vybraných událostí. Cílem

STČ je sjednotit postup základních složek IZS a současně poskytovat oporu v případě řešení (často velmi specifických) mimořádných událostí.

Jednotlivé STČ byly zpracovány a vydány jako reakce na vzniklé události na území České republiky i ve světě. Každá typová činnost obsahuje (kromě řady dalších informací) také přehled úkolů a kontrolní listy operačních středisek základních složek IZS, pomůcky pro velitele zásahu složek IZS a samostatný list každé ze zainteresovaných složek.

Generální ředitelství je k vydávání typových činností zmocněno podle § 18 vyhlášky č. 328/2001 Sb. o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému.

Do současnosti bylo vydáno 18 typových činností:

- STČ 01/IZS Špinavá bomba
- STČ 02/IZS Demonstrování úmyslu sebevraždy
- STČ 03/IZS Hrozba použití nástražného výbušného systému (NVS) nebo nález NVS, podezřelého předmětu, munice, výbušnin a výbušných předmětů
- STČ 04/IZS Zásah složek IZS u mimořádné události Letecká nehoda
- STČ 05/IZS Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů
- STČ 06/IZS Opatření k zajištění veřejného pořádku při shromážděních a technoparty
- STČ 07/IZS Záchrana pohřešovaných osob-pátrací akce v terénu
- STČ 08/IZS Dopravní nehoda
- STČ 09/IZS Zásah složek IZS u mimořádné události s velkým počtem zraněných osob
- STČ 10/IZS Při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici
- STČ 11/IZS Chřipka ptáků
- STČ 12/IZS Při poskytování psychosociální pomoci
- STČ 13/IZS Reakce na chemický útok v metru
- STČ 14/IZS Amok-útok aktivního střelce
- STČ 15/IZS Mimořádnosti v provozu železniční osobní dopravy
- STČ 16A/IZS Mimořádná událost s podezřením na výskyt vysoce nakažlivé nemoci ve zdravotnickém zařízení nebo v ostatních prostorech

STČ 16B/IZS Mimořádná událost s podezřením na výskyt vysoce nakažlivé nemoci na palubě letadla s přistáním na letišti Praha Ruzyně

STČ 17A/IZS Zásah na nelegální drogovou laboratoř

2 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR A JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY

Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen HZS ČR) společně s dalšími zřizovateli zajišťuje pokrytí území jednotkami požární ochrany a jejich připravenost pro provádění záchranných a likvidačních prací při požárech a dalších mimořádných událostech.

2.1 Organizace Hasičského záchranného sboru České republiky

Hasičský záchranný sbor České republiky je jednotný bezpečnostní sbor. Výkonnou součástí HZS jsou jednotky HZS krajů. Současně je HZS kraje správním úřadem s působností v územním obvodu příslušného kraje (vyššího územního samosprávného celku) pro výkon státní správy ve věcech požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému a krizového řízení (s výjimkou oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti). (§ 7 zákona č. 320/2015 Sb. o hasičském záchranném sboru - znění od 01. 01. 2022)

Hasičský záchranný sbor České republiky se vnitřně dělí na¹:

- Generální ředitelství,
- 13 hasičských záchranných sborů krajů a HZS Hlavního města Prahy,
- Záchranný útvar se sídlem v Hlučíně,
- Střední odbornou školu požární ochrany a Vyšší odbornou školu požární ochrany Frýdek-Místek.

V čele Hasičského záchranného sboru České republiky stojí generální ředitel, který spolu s náměstkou generálního ředitele pro IZS a operační řízení, pro prevenci a civilní nouzovou připravenost, pro ekonomiku a pro řízení lidských zdrojů tvoří vedení HZS ČR.

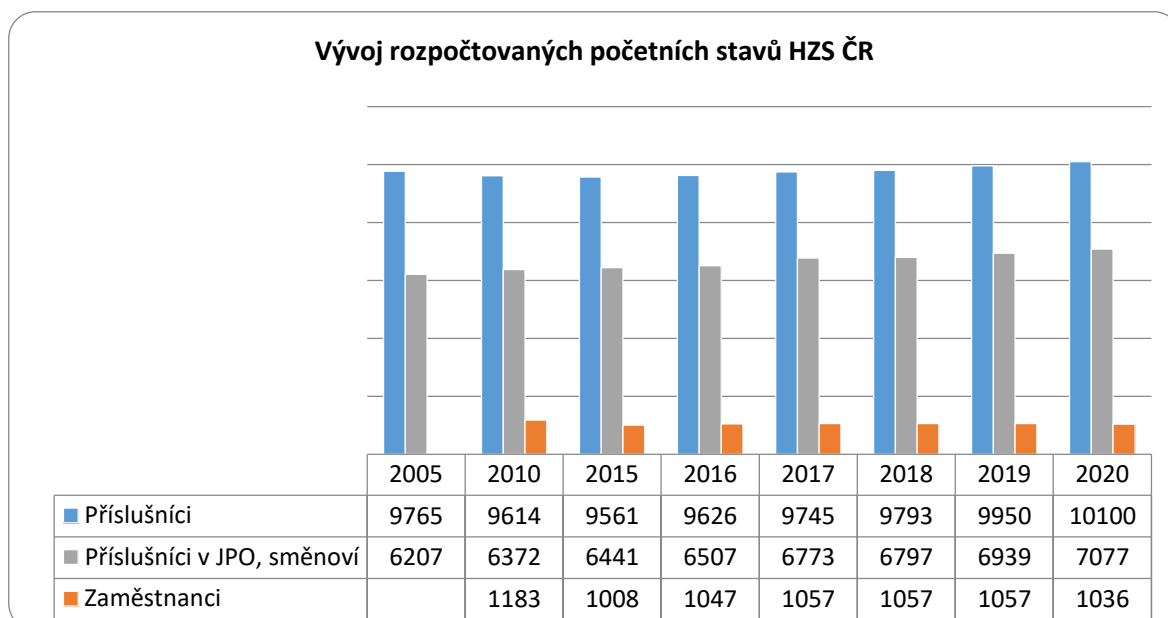
Organizační strukturu Hasičského záchranného sboru můžeme označit jako třístupňovou, kdy v čele (generálního ředitelství, krajského ředitelství, územního odboru) stojí vždy příslušný ředitel a jemu podřízená struktura se analogicky dělí na sekci/úsek/pracoviště IZS (a operační řízení resp. odborné služby²), prevence a civilní nouzové připravenosti

¹ § 5 zákona č. 320/2015 Sb. o hasičském záchranném sboru - znění od 1. 1. 2022

² Strojní službu, chemickou službu, technickou službu § 5 odst. 2, 3 a 7 vyhlášky č. 247/2001 Sb. o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany - znění od 29. 05. 2019

a ekonomiky. Sekci řízení lidských zdrojů zastupuje na nižších stupních Oddělení personální a PaM (personální a mzdové), které je součástí Kanceláře krajského ředitele.

Organizační struktura HZS ČR je v Příloze P I.

Graf 1 Vývoj rozpočtovaných početních stavů HZS ČR (Zdroj: HZS ČR)³

2.2 Úkoly hasičského záchranného sboru

Úkoly⁴, které Hasičský záchranný sbor České republiky plní podle zákona o hasičském záchranném sboru, mohou být rozděleny rozdělit do tří kategorií:

- základní úkol,
- mimořádný úkol,
- příjem humanitární pomoci.

Základním úkolem Hasičského záchranného sboru České republiky je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi (§ 1 odst. 1 zákona č. 320/2015 Sb. o hasičském záchranném sboru).

³ Usnesením Vlády České republiky č. 646 ze dne 16. listopadu 1994 byl schválen počet příslušníků Sboru požární ochrany (od 1. ledna 1995 Hasičský záchranný sbor ČR) 7701 s perspektivou dosažení počtu 9800 příslušníků v roce 2005. Tento cíl byl takřka (z 99,6%) splněn.

⁴ § 1 - 3 zákona č. 320/2015 Sb. o hasičském záchranném sboru - znění od 01.01.2022

V zájmu ochrany života nebo zdraví obyvatel, životního prostředí, zvířat nebo majetku může HZS ČR za podmínek stanovených zákonem plnit i mimořádné úkoly. Pro plnění mimořádného úkolu musí být splněny následující podmínky:

- 1) hrozí nebezpečí z prodlení,
- 2) Hasičský záchranný sbor je k plnění takového úkolu způsobilý,
- 3) není ohrožena činnost Sboru,
- 4) plnění takového úkolu nenáleží jinému orgánu státní správy, tento orgán není za daných podmínek schopen úkol splnit nebo daný orgán o splnění mimořádného úkolu HZS požádá.

Přijímání humanitární pomoci do České republiky organizuje HZS ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí. Jedná se zejména o zajištění přepravních a skladovacích kapacit pro přijímanou věcnou humanitární pomoc. Centrálním místem pro organizaci příjmu a poskytování humanitární pomoci je Národní základna humanitární pomoci ve Zbirohu⁵.

2.3 Jednotky požární ochrany

Jednotkou požární ochrany (dále jen JPO) se v organizačním řízení rozumí organizovaný útvar zřízený v souladu se zákonem o PO, s evidenčním číslem jednotky, s vnitřní hierarchií a dělbou práce tvořený hasiči, vybavený požární technikou a věcnými prostředky pod vedením velitele jednotky. (Beneš, 2020)

Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí území plní základní úkoly:

- a) provádí požární zásah podle příslušné dokumentace požární ochrany nebo při soustředění a nasazování sil a prostředků,
- b) provádí záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech,
- c) plní úkoly na úseku ochrany obyvatelstva (podle § 2 písm. e) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému),

⁵ Více viz: Závěrečná informace k realizovanému projektu Národní základny humanitární pomoci, c2022. Hasičský záchranný sbor ČR [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/zaverecna-informace-k-realizovanemu-projektu-narodni-zakladny-humanitarni-pomoci.aspx>

- d) podává neprodleně zprávy o svém výjezdu a zásahu územně příslušnému Hasičskému záchrannému sboru kraje (§ 70 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně).

Jednotka požární ochrany je charakterizována následujícími parametry:

- a) velikostí - vyjadřuje počet hasičů v jednotce s přihlédnutím k jejich odborné způsobilosti (velitel, strojník, hasič příp. další specializace),
- b) taktickou hodnotou - schopnost provádět určitý rozsah činností včetně předurčenosti pro provádění záchranných a likvidačních prací (dále jen ZaLP), např. pro zásahy u dopravních nehod nebo zásahy na nebezpečné látky,
- c) kategorií - v návaznosti na druh jednotky a velikost vyjadřuje operační hodnotu JPO, která je vyjádřena působností jednotky (územní nebo místní), maximálním časem pro výjezd jednotky (2, 5 nebo 10 minut), stanoveným množstvím požární techniky a věcných prostředků a počtem hasičů připravených k výjezdu.

Jednotky požární ochrany rozdělujeme celkem do čtyř druhů a šesti kategorií.

Druhy jednotek vyjmenovává zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně v § 65 odst. 1, kategorie (pro účely plošného pokrytí) jsou vyjmenovány v příloze k zákonu č. 133/1985 Sb.

Druh jednotky se odvozuje od zřizovatele jednotky (stát, obec, podnik) a od pracovně právních vztahů hasičů při výkonu služby v jednotce ke zřizovateli (profesionální nebo dobrovolní)⁶.

Jednotkami požární ochrany jsou:

- a) jednotka hasičského záchranného sboru zřízená jako jednotka hasičského záchranného sboru kraje, jednotka generálního ředitelství nebo jednotka záchranného útvaru hasičského záchranného sboru, která je složena z příslušníků hasičského záchranného sboru (dále jen "příslušník") určených k výkonu služby na stanicích hasičského záchranného sboru,
- b) jednotka hasičského záchranného sboru podniku, která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří vykonávají činnost v této jednotce jako své zaměstnání (dále jen "zaměstnanec podniku"),

⁶ Čl. 2 odst. 2 Řád výkonu služby v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků, sborů dobrovolných hasičů obcí a sborů dobrovolných hasičů podniků - znění platné od 1. 1. 2022

- c) jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, která je složena z fyzických osob, které nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako své zaměstnání,
- d) jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku, která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako své zaměstnání. (§ 65 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně)

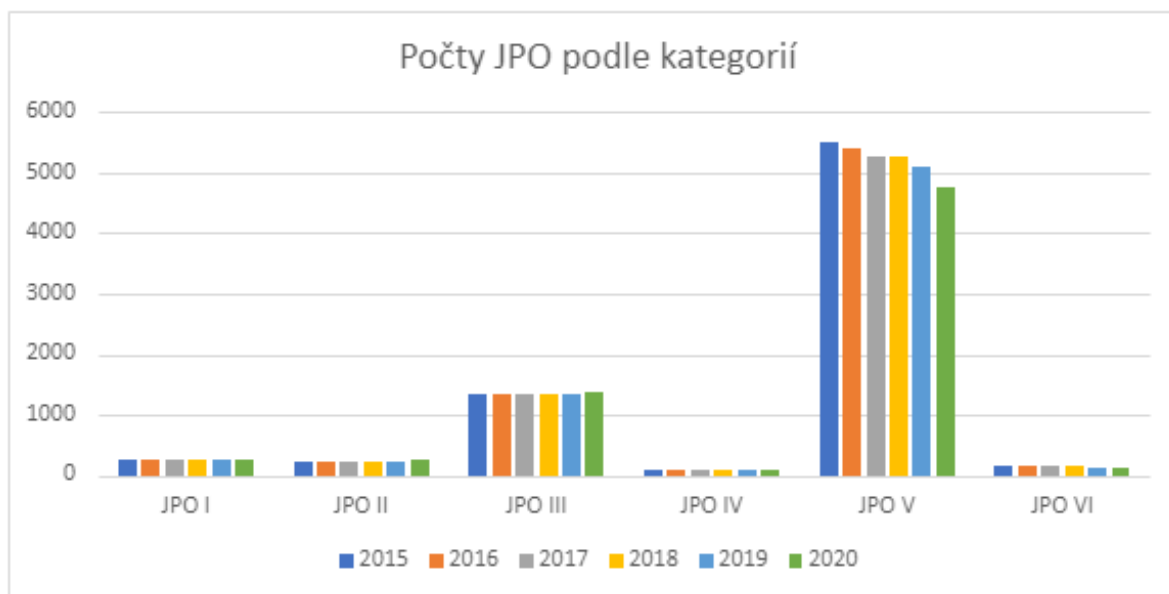
Pro účely plošného pokrytí se jednotky požární ochrany dělí na jednotky:

- a) s územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele
1. JPO I - jednotka hasičského záchranného sboru s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace,
 2. JPO II - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace,
 3. JPO III - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace,
- b) s místní působností zasahující na území svého zřizovatele
1. JPO IV - jednotka hasičského záchranného sboru podniku,
 2. JPO V - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně,
 3. JPO VI - jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku.

V dohodě se zřizovatelem mohou být tyto jednotky využívány k zásahům i mimo svůj územní obvod. (Příloha k zákonu č. 133/1985 Sb. o požární ochraně)

Zvláštní kategorii tvoří JPO N - jednotky nezařazené do plošného pokrytí⁷. Těmi jsou například požární hlídky zřízené právníckými nebo podnikajícími fyzickými osobami nebo obcemi. Mezi JPO N se řadí také některé vojenské hasičské jednotky.

⁷ Na JPO N jsou kladeny stejné personální požadavky jako na JPO V.

Graf 2: Vývoj počtu JPO podle kategorií v letech 2015 - 2020 (Zdroj: HZS ČR)

Mezi druhy a kategoriemi JPO můžeme pozorovat určitý rozpor viditelný zejména u jednotek kategorie JPO II a některých JPO III. U JPO II by podle zákona měla být zajištěna personální stránka akceschopnosti tím způsobem, že členové jednotky jsou zároveň v pracovněprávním vztahu se zřizovatelem, tj. obcí, na pozici hasič nebo jiné. Stejným způsobem je realizována služba v některých jednotkách kategorie JPO III, kdy některé z nich (obvykle s předurčeností pro zásahy u dopravních nehod typu C) drží nepřetržitou pohotovost na zbrojnici a zpravidla zajišťuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu.

Označení takových jednotek jako „jednotka sboru dobrovolných hasičů obce“ je sice v souladu s právními předpisy, nicméně věcně nepřesné.

Předurčenost k provádění záchranných a likvidačních prací a opěrné body HZS ČR

Všechny jednotky HZS kraje (JPO I) a některé další jednotky jsou předurčeny k provádění záchranných a likvidačních prací⁸. Pokyn GŘ HZS ČR č. 16/2017 vyjmenovává základní pojmy:

⁸ SIAŘ GŘ HZS ČR č. 16/2017, kterým se stanoví opěrné body HZS ČR a typy předurčenosti JPO pro záchranné práce

Předurčeností jednotky PO se rozumí určení jednotky HZS ČR nebo jednotky sborů dobrovolných hasičů (dále jen JSDH) kategorie JPO II nebo JPO III k provádění záchranných prací

- a) při silničních dopravních nehodách a
- b) při zásazích na nebezpečné látky

v závislosti na předem stanoveném rozsahu jejich vybavení, početních stavech a předpokládané době dojezdu.

Zásahy u jmenovaných typů událostí kladou zvláštní nároky na speciální technické vybavení, specifické znalosti a dovednosti, popř. také zvláštní odbornou způsobilost. (Nepovím)

Jednotka PO předurčená pro zásahy u dopravních nehod (dále jen DN) musí být schopna řešit spektrum následků dopravních nehod:

- hašení požáru dopravního prostředku po dopravní nehodě,
- vyproštění osob,
- zasypaní uniklých provozních kapalin,
- poskytnutí předlékařské první pomoci.

Opěrný bod HZS ČR je stanice hasičského záchranného sboru kraje popř. Záchranného útvaru HZS ČR, kde je dislokována technika pro provádění speciálních záchranných prací stanovených tímto pokynem a potřebný počet hasičů pro obsluhu této techniky, a dále chemické laboratoře (CHL) HZS ČR.

Jednotlivé HZS krajů si vytvářejí vlastní systém předurčeností jednotek sborů dobrovolných hasičů. V některých krajích jsou vybrané JSDH předurčeny například k provádění úkolů ochrany obyvatelstva, k záchraně osob z výšek, k otevírání uzavřených prostor a k dalším činnostem. Rozdílný přístup můžeme pozorovat také u předurčeností k zásahům u dopravních nehod a při zásazích na nebezpečné látky. V některých krajích jsou jednotky sborů dobrovolných hasičů k těmto činnostem předurčeny běžně, v jiných krajích výjimečně a v některých krajích nejsou žádné JSDH s předurčeností k zásahům na nebezpečné látky (dále jen NL).

2.4 Plošné pokrytí území jednotkami PO

Plošné pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany se rozumí rozmístění JPO na území kraje (Hl. m. Prahy). Plošné pokrytí je tvořeno jednotkami různých zřizovatelů - státu (prostřednictvím Ministerstva vnitra, resp. HZS ČR), obcí i právnických a podnikajících fyzických osob (podniků). Plošné pokrytí území České republiky je rozděleno na jednotlivé kraje.⁹ Mezi jednotkami navzájem jsou (někdy zcela zásadní) rozdíly v jejich vybavení a v odborných kompetencích hasičů. Tato skutečnost je důvodem, proč u některých zásahů zasahují pouze některé jednotky PO.

Plošné pokrytí kraje jednotkami PO je realizováno s ohledem na časy zahájení zásahu (resp. příjezdu na místo mimořádné události) tří jednotek PO¹⁰ pro každé katastrální území obce. Je dáno historickými souvislostmi, že v prvním stupni požárního (obecného) poplachového plánu jsou zpravidla zařazeny jednotky čtyři. Tím je zajištěno, že se k zásahu dostaví alespoň tři JPO a současně, že na místě události bude dostatek cisternových automobilových stříkaček s hasivou.¹¹ Čtvrtá jednotka může také tvořit zálohu na místě události.

Plošné pokrytí území jednotkami požární ochrany je realizováno na základě stupně požárního nebezpečí obce, resp. její části. Stupeň požárního nebezpečí je určen výpočtem na základě demografických a statistických parametrů a charakteru území.

Hodnota celkového kritéria K_c je součtem tří dílčích kritérií - kritéria počtu obyvatel (K_o), kritéria charakteru území (K_{ui}) a kritéria počtu mimořádných událostí (K_z):

$$K_c = K_o + K_{ui} + K_z \quad (1)$$

(Příloha č. 1 k vyhlášce č. 247/2001 Sb)

Hodnota celkového kritéria K_c je součtem tří dílčích kritérií, kde:

K_o je kritérium počtu obyvatel,

⁹ V okrajových územích krajů je realizován se sousedními kraji tzv. překryv, kdy některé jednotky jsou podle požárního poplachového plánu vyžadovány cestou KOPIS sousedního kraje. V některých případech mohou být v I. st. PPP soustředěny jednotky tří krajů.

¹⁰ Počet tří jednotek byl určen při změnách v letech 1993 - 1994, kdy ze statistik bylo určeno, že na průměrný požár je potřeba 10 hasičů, tedy 2,5 resp. 3 družstva o zmenšeném početním stavu (1 + 3), kdy tento počet zasahujících hasičů odpovídá minimálnímu početnímu stavu každé ze tří jednotek předurčených požárním poplachovým plánem (části) obce.

¹¹ Cisternovou automobilovou stříkačkou musí být vybavena každá dobrovolná jednotka kategorie JPO II a III. JPO V je vybavena CAS v odůvodněných případech, nicméně snahou je, aby i tyto jednotky byly cisternovou automobilovou stříkačkou vybaveny.

K_{ui} je kritérium charakteru území,

K_z je kritérium počtu mimořádných událostí.

Podle hodnoty celkového kritéria požárního nebezpečí obce jsou následně katastrální území rozdělena do čtyř skupin, přičemž první tři z nich jsou dále děleny na „A“ a „B“. Toto rozdělení vyjadřuje pro podstupně „A“ potřebu současného zásahu dvou jednotek v prvním sledu (současně) a následující jednotky s časovým odstupem. Takový postup je nezbytností pro účinné zásahy u požárů, např. v rozsáhlých výrobních objektech nebo výškových budovách, zejména v souvislosti s aktuálním trendem obsazování prvovýjezdových cisternových automobilových stříkaček (dále jen CAS) družstvem o zmenšeném početním stavu, tj. 1 + 3.

Tabulka 1 Základní tabulka plošného pokrytí
(Příloha k zákonu č. 133/1985 Sb., upraveno autorem)

Stupeň:	Slovní hodnocení:	Počet jednotek PO a doba jejich dojezdu [min]:			Hodnota kritéria K_c :
		JPO č. 1	JPO č. 2	JPO č. 3	
I	A	7	7	10	25 a více
	B	7	10	10	21 – 24
II	A	10	10	15	16 – 20
	B	10	15	15	11 – 15
III	A	15	15	20	6 – 10
	B	15	20	20	3 – 5
IV	Málo nebezpečný	20	25	-	do 2

Síly a prostředky požadované základní tabulkou plošného pokrytí jsou

- a) pro první jednotku požární ochrany, která se dostaví na místo zásahu, minimálně družstvo ve zmenšeném početním stavu nebo družstvo s CAS¹²;
- b) pro druhou a další jednotku požární ochrany, která se dostaví na místo zásahu, minimálně družstvo ve zmenšeném početním stavu nebo družstvo s cisternovou

¹² Poznámka: U obcí nebo objektů zařazených do stupně nebezpečí území obce III A, III B nebo IV, může být první jednotkou požární ochrany jednotka, která není vybavena cisternovou automobilovou stříkačkou, ale je vybavena alespoň přívěsnou nebo přenosnou požární (motorovou) stříkačkou o výkonu 800 l/min a vyšším, tažným nebo dopravním automobilem, pokud v místě zásahu je možné použít zdroj požární vody, a za podmínky, že druhá a další jednotka požární ochrany cisternovou automobilovou stříkačku má.

automobilovou stříkačkou a další technika podle složitosti zdolávání požáru¹³. (Příloha k zákonu č. 133/1985 Sb., o požární ochraně)

Z výše uvedené tabulky vyplývá ta zásadní skutečnost pro plošné pokrytí jednotkami PO, že stupeň nebezpečí území je provázán s kategoriemi JPO, které na území zajišťují plošné pokrytí.

Dojezd jednotky na místo události do sedmi minut je schopna realizovat pouze jednotka kategorie JPO I na území obce (její části), jejíž definiční bod¹⁴ je od místa dislokace JPO vzdálen do 3,75 km (viz rovnice (2)), tj. jedná se o místně příslušnou jednotku HZS kraje. Ve stupni IA může být jmenovanou jednotkou HZS kraje pouze stanice typu P3 a vyšší, která zabezpečuje minimálně dva organizované výjezdy pro zabezpečení plošného pokrytí území.

Doba dojezdu JPO¹⁵ na místo události je vypočítána podle vzorce:

$$T_{DO} = T_V + T_J = T_V + \frac{60 \cdot L}{45 \div 60} [min] \quad (2)$$

(Metodika zpracování DZP, Hanuška, 1996)

kde

T_V je doba výjezdu jednotky (2, 5 nebo 10 min podle kategorie JPO), tj. doba od vyhlášení poplachu do opuštění místa dislokace v minutách,

T_J je doba jízdy JPO z místa dislokace do místa události v minutách,

L je vzdálenost k místu události (z místa dislokace resp. pozice MPT v okamžiku vyhlášení poplachu) v kilometrech.

Dobu jízdy (T_J) můžeme vypočítat přímo ze vzdálenosti v kilometrech a průměrné rychlosti jízdy v rozsahu 45 až 60 km.h⁻¹ podle místních podmínek a druhu (hmotnostní

¹³ Poznámka: U všech obcí nebo objektů, s výjimkou objektů zařazených do stupně nebezpečí území obce I A, I B, může být druhou nebo další jednotkou požární ochrany také jednotka, která nemá cisternovou automobilovou stříkačku, ale je vybavena alespoň přívěsnou nebo přenosnou požární stříkačkou o výkonu 800 l/min a vyšším, tažným nebo dopravním automobilem, pokud v místě zásahu je možné použít zdroj požární vody.

¹⁴ Vlastnosti definičního bodu územního prvku stanovuje § 4 vyhlášky č. 359/2011 Sb. o základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí

¹⁵ Pokyn GR HZS ČR č. 16/2017 zpřesňuje definici doby dojezdu jako „součet doby výjezdu JPO (podle §11 vyhl. č. 247/2001 Sb.) a doby jízdy jednotky PO na místo zásahu za klimatických podmínek od začátku května do konce října“ (Čl. I, odst. 4)

třídy¹⁶) mobilní požární techniky. Obecně se doporučuje pro výpočty využívat rychlost 45 km.h⁻¹, rychlost 60 km.h⁻¹ pouze v odůvodněných případech (dobré povětrnostní podmínky a sjízdnost komunikací; hmotnostní třída mobilní požární techniky L - lehká)^{17,18}.

Jednotka kategorie JPO II obdobně může v čase dojezdu do sedmi minut zasahovat pouze do vzdálenosti 1,5 km od místa dislokace, de facto tedy pouze na území svého zřizovatele. Ve stupni požárního nebezpečí obce IA tedy mohou zasahovat první tři jednotky pouze jednotky kategorií JPO I a JPO II nebo JPO IV, pokud má s HZS kraje se zřizovatelem HZS podniku uzavřenou smlouvu o provedení zásahu mimo území zřizovatele¹⁹.

Příkladem území, kam se musí dostavit jedna JPO do 7 a dvě JPO do 10 minut je katastrální území Most II. V tomto konkrétním případě je dojezd jednotek zajištěn dvěma organizovanými výjezdy²⁰ ze Stanice Most (C2-B-S) a třetí jednotkou je HZSP Severní energetická, a.s.

Tabulka 2 Počty území Ústeckého kraje rozdělené podle kategorií požárního nebezpečí

kat.	Děčín	Chomutov	Litoměřice	Louny	Most	Teplice	Ústí n. L.	Σ
IA	0	0	0	0	0	0	0	0
IB	0	0	0	0	1	0	0	1
IIA	4	5	5	2	1	2	5	24
IIB	10	3	6	4	2	16	10	51
IIIA	19	6	23	10	8	13	3	82
IIIB	56	22	66	48	17	28	23	260
IV	104	136	165	154	61	55	61	737
Σ								1155

2.5 Poplachové plány

Výsledkem stanovení stupňů nebezpečí katastrálního území a přiřazení jednotek, které splňují požadavky dojezdu na místo události ve stanoveném časovém limitu, je seznam

¹⁶ Příloha č. 6 k Pokynu GŘ HZS ČR č. 56/2018 - Řád strojní služby

¹⁷ Není možné předpokládat, že veškerá mobilní požární technika ze stejné dislokace bude mít stejný dojezdový čas na místo zásahu. Zkušenosti ukazují, že dojezd rychlého zásahového automobilu (RZA) oproti prvovýjezdové CAS je běžně o několik minut kratší.

¹⁸ Kromě konkrétního typu zásahového požárního automobilu je průměrná rychlost jízdy závislá také na okolním provozu, denní a roční době, stavu a druhu povrchu vozovky, profilu trasy a dalších parametrech, více či méně ovlivnitelných řidičem-strojníkem. Této problematice se více věnoval projekt Fakulty bezpečnostního inženýrství VŠB-TUO: Bezpečná jízda požární techniky k zásahu (Identifikační kód projektu: SP2017/51)

¹⁹ Příkladem takové jednotky je HZS Letiště Praha, a.s.

²⁰ Resp. družstvy o zmenšeném početním stavu (označované jako první a druhý výjezd nebo první a druhý vůz, podle zvyklostí)

těchto jednotek seřazený podle doby dojezdu, resp. prvních patnáct jednotek z tohoto seznamu.

Podkladem pro zjištění pořadí jednotek na základě jejich doby odjezdu je síťová analýza, kterou pro celé území České republiky zpracovává Centrální datový sklad (GIS), který je součástí Institutu ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč.

Poplachové plány obvykle vytváří příslušníci Oddělení IZS a řízení JPO Krajského ředitelství HZS kraje ve spolupráci s územními odbory. Pro tvorbu poplachových plánů platí zásady, které jsou upraveny ve sbírce interních aktů řízení ředitele HZS kraje.

Rozdělení jednotek v I. stupni požárního poplachového plánu vychází zejména ze zásahových obvodů jednotek. V prvním stupni požárního poplachového plánu území (obce nebo její části) jsou zpravidla zařazeny čtyři jednotky PO, seřazené podle doby dojezdu ze stálého místa dislokace jednotky do přibližného středu území (definičního bodu), z nichž:

- a) jedna jednotka je místní jednotkou, tj. obec, pro kterou je sestaven PPP, je zřizovatelem této jednotky nebo má s jejím zřizovatelem uzavřenou smlouvu²¹,
- b) jedna jednotka je jednotkou HZS kraje s nejkratší dobou dojezdu, tedy území je v zásahovém obvodu této stanice,
- c) další dvě JPO s územní působností, tj. kategorie JPO I – JPO III, výjimečně (na základě smlouvy uzavřené mezi HZS kraje a PaPFO) může být zařazena JPO IV.

Poplachové plány rozdělujeme do následujících kategorií:

- a) Obecný (požární poplachový plán území)
- b) Speciální
 - i. Typový (vázaný na konkrétní klasifikaci události)
 - ii. Objektový (vázaný na konkrétní objekt napojený na pult centrální ochrany (dále jen PCO) nebo objekt zvláštního významu)
 - iii. Poplachový plán pro zásahy na dálnicích (poplachový plán super-úseku)

²¹ Místní JPO může být nahrazena jednotkou HZS kraje. (§ 69a zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně - znění od 01. 01. 2022)

Typové poplachové plány jsou zpracovány pro zásahy u událostí určité klasifikace - typu nebo typu a podtypu, např. dopravní nehoda, záchrana osob a zvířat - zasypané, zavalené apod.

Objektový poplachový plán je stanoven typicky pro objekty napojené na PCO (DPPC) se zpracovanou dokumentací zdolávání požárů nebo pro objekty zvláštního významu (památky, nemocnice, věznice apod.).

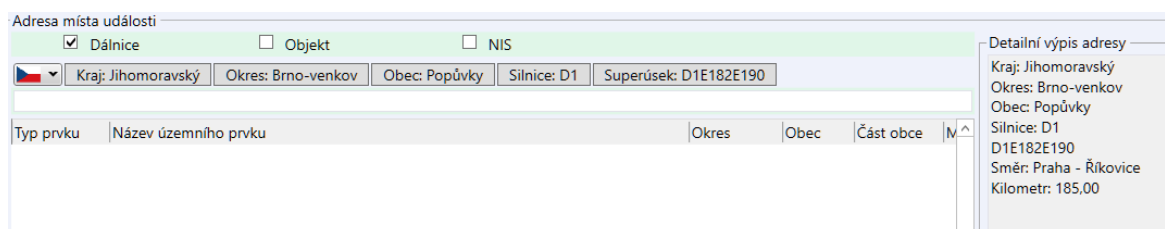
Poplachový plán super-úseku (segmentu) liniové stavby je zpracováván pro zásahy na dálničních tělesech. Každý super-úsek je označen ve formátu, který znázorňuje Tabulka 3:

Tabulka 3 Formát označení super-úseku liniové stavby

ID	Směr	Název	Silnice	Exit Od	Exit Do	Km Min	Km Max
D1E182E190	PhaRik	182 Kývalka - 190 Brno-západ	D1	182	190	182,5	189,5

V poplachovém plánu super-úseku dálnice a rychlostní komunikace je brán kromě předurčenosti pro zásahy u dopravních nehod zřetel také na dislokaci jednotek, resp. na směr příjezdu k předpokládanému místu mimořádné události. Požadavkem je, aby z každého směru přijížděla k místu události alespoň jedna jednotka.

Jednotky PO předurčené pro zásahy na dálnicích jsou určeny Pokynem GŘ, částka 16/2013, Část II, čl. 2. Například ve výše jmenovaném úseku D1E182E190 směr: PhaRik jsou předurčenými jednotkami Stanice Rosice a Stanice Brno – BVV, v prvním stupni poplachového plánu superúseku je doplňuje ještě Stanice Starý Lískovec.

Obrázek 1 Výpis místa události v případě superúseku dálnice (DA Spojář 6, RCS Kladno s.r.o.)

Jak je zřejmé z textu druhé kapitoly, požární poplachový plán a speciální poplachové plány tvoří jen jakousi kostru pro vysílání sil a prostředků, nikoliv přesný manuál. Současně je třeba uvést, že požární poplachový plán kraje je jediný písemný závazný dokument pro volbu a vysílání sil a prostředků k událostem.

3 OPERAČNÍ STŘEDISKA

Operační středisko je pracovištěm s nepřetržitým provozem, které zajišťuje příjem tísňové informace, její bezodkladné vyhodnocení a zajišťuje adekvátní reakci na mimořádnou událost. Operační středisko plní další úkoly uložené právními a interními předpisy.²²

V současné době fungují operační střediska Hasičského záchranného sboru ČR ve dvouúrovňovém systému řízení, kdy základní úroveň tvoří operační a informační střediska HZS krajů a nadřízenou úroveň Národní operační a informační středisko Ministerstva vnitra - Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.^{23,24}

Operační střediska hasičského záchranného sboru plní zároveň roli operačních a informačních středisek IZS podle § 5 odst. 1 zákona č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému.

Cestou operačních středisek probíhá mimo jiné vyžadování dalších SaP velitelem zásahu z místa zásahu. V případě sil a prostředků, které jsou přímo podřízeny příslušnému HZS kraje, vysílá je operační důstojník na žádost velitele zásahu přímo. Pokud danými prostředky nedisponuje (například technika Záchranného útvaru HZS ČR), vyžaduje je Krajské operační a informační středisko (dále jen KOPIS) cestou NOPIS MV-GŘ HZS ČR.

3.1 Národní operační a informační středisko

Národní operační a informační středisko (dříve Operační a informační středisko) Ministerstva vnitra - Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky je centrálním pracovištěm v systému operačního řízení s celostátní působností a nepřetržitým provozem.

Organizačně spadá NOPIS MV-GŘ HZS ČR do podřízenosti náměstka generálního ředitele pro IZS a operační řízení, kde je součástí Odboru operačního řízení.

²² Pojmem „operační středisko“ je označováno operační středisko základní složky IZS (HZS, PČR, ZZS) na krajské a centrální úrovni (v případě HZS a PČR). U HZS podniků se jedná o místní ohlašovnu požárů, která působí ve prospěch HZS podniku. (Ohlašovny požárů jsou často ve strukturách podniků nazvány jako operační středisko, viz HZS Správy železnic s.o., kde je centrálním prvkem operačního řízení COIS - Celostátní operační a informační středisko.)

²³ Tento název je využíván od roku 2022. dříve platným označením bylo OPIS MV-GŘ HZS ČR.

²⁴ Sektorová operační střediska (SOPIS) a Operační střediska Územních odborů (OPIS) jsou sice stále v legislativních i interních předpisech zmíněna, ale reálně byla integrována do operačních a informačních středisek HZS krajů (KOPIS), přičemž sektorování jednotlivých pracovišť (v závislosti na modelu fungování operačního řízení) je realizováno nastavením softwarového vybavení a spojových prostředků, organizací práce a umístěním jednotlivých pracovišť na sále operačního řízení.

Obsluhu pracoviště tvoří operační důstojníci a operační technici. NOPIS pracuje, stejně jako všechna KOPIS a operační středisko Záchraného útvaru, ve čtyřsměnném nepřetržitém režimu služby se střídáním směn po 12 hodinách.

Mezi hlavní úkoly tohoto pracoviště patří:

- centrální koordinace záchranných a likvidačních prací, vyžadování sil a prostředků podle Ústředního poplachového plánu IZS,
- zajištění prostor soužící krizovým štábům (KŠ GŘ HZS ČR, MV a ÚKŠ),
- příjem a vyhodnocení informací o závažných mimořádných událostech, řešení problematiky zajištění závažných MU,
- připravenost k realizaci humanitární pomoci do zahraničí nebo zapojení do mezinárodních záchranných operací např. přípravou a vysíláním odřadů,
- zabezpečení vyrozumění určených funkcionářů základních složek IZS (mj. ředitele HZS ČR, náměstky ředitele, řídicího důstojníka GŘ HZS ČR) v případě potřeby,
- dohled nad činností jednotlivých pracovišť Center tísňové komunikace.

Národní OPIS je partnerem řady operačních středisek a stálých služeb v ČR, např. operačního střediska Policejního prezidia Policie ČR, Situačního centra Ministerstva vnitra, Společného operačního centra Ministerstva obrany, Styčného místa Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, stálé služby Českého hydrometeorologického ústavu, diplomatické služby Ministerstva zahraničních věcí atd. a také styčným pracovištěm pro kontaktní místa sousedních států a Maďarska (podle bilaterálních mezinárodních smluv) a řadu mezinárodních organizací, jichž je Česká republika členem, např. Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události (ERCC), Euroatlantické koordinační středisko pro katastrofy (EADRCC), kontaktní body v rámci Úmluvy o přeshraničních účincích průmyslových havárií, národní varovací body v systému Mezinárodní agentury atomové energie, kontaktní body v rámci systému civilní ochrany EU, OSN-OCHA. (Sekce integrovaného záchranného systému a operačního řízení Generálního ředitelství HZS ČR, c2021)

3.2 Krajské operační a informační středisko

Operační a informační středisko HZS kraje (též Krajské operační a informační středisko, KOPIS, KOIS) je prvkem na úrovni operačního řízení s působností vymezenou na území vyššího územně samosprávného celku - kraje.

Jednotlivá KOPIS jsou dislokována v sídelních městech HZS krajů, často v objektech centrálních hasičských stanic nebo krajských ředitelství.

3.2.1 Úkoly

Krajské operační a informační středisko plní zejména následující úkoly:

- a) přijímá a vyhodnocuje zprávy o mimořádných událostech, vysílá síly a prostředky jednotek požární ochrany a vyžaduje síly a prostředky složek IZS a právnických a podnikajících fyzických osob ve prospěch záchranných a likvidačních prací,
- b) poskytuje informační podporu zasahujícím jednotkám PO a složkám IZS,
- c) podílí se na shromažďování a vyhodnocování statistických údajů o mimořádných událostech a zásazích jednotek PO a složek IZS,
- d) provádí varování a tísňové informování obyvatelstva, provádí vyrozumění představitelů samosprávy. (Hanuška, Šenovský, 2003)

3.2.2 Personál

Personál oddělení KOPIS tvoří zpravidla tři příslušníci s rovnoměrně rozloženou dobou služby („denní směna“) - vedoucí oddělení, zástupce vedoucího - analytik a specialista SSU a příslušníci s nerovnoměrně rozloženou dobou služby - „směnoví“.

Personál KOPIS pracuje v nepřetržitém režimu služby s nerovnoměrně rozvrženou dobou služby ve čtyřech směnách označených písmeny A, B, C, D²⁵. Každá ze směn slouží v pravidelném taktu dvě denní směny, dvě noční směny, čtyři dny volna. Střídání směn probíhá po dvanácti hodinách při současné přítomnosti příslušníků obou směn, obvykle v 7:00 a 19:00 hodin. V průběhu předání směny musí být zajištěna nepřetržitá pohotovost k přijetí tísňové informace a odbavení mimořádné události.

²⁵ Po sjednocení režimu služby napříč všemi operačními středisky od 1. 2. 2022 jsou v SIAŘ GŘ směny označeny jako O1 - O4.

Základní a minimální početní stav příslušníků ve směně je stanoven v SIAŘ GŘ HZS ČR částka 26/2013 ze dne 25. dubna 2013, nicméně početní stavy na některých operačních střediscích jsou změněny nařízením ředitele HZS kraje.

Směnu tvoří operační důstojník - vedoucí směny a stanovený počet operačních důstojníků, operačních techniků a operačních techniků 112²⁶.

Operační důstojník - vedoucí směny je vedoucím příslušníkem pro ostatní příslušníky ve směně, nadřízen je jim také při všech činnostech v organizačním a operačním řízení. Vedoucí směny vykonává nepřetržitý dohled nad činností ostatních příslušníků v operačním řízení, v případě potřeby je jim nápomocen. Vykonává také některé specifické činnosti, například informuje NOPIS MV - GŘ HZS ČR o vzniklých závažných mimořádných událostech²⁷, provádí vyrozumění vedoucích příslušníků HZS kraje a představitelů kraje - hejtmána (primátora hl. m. Prahy) a dalších.

Operační důstojník je příslušník s rozhodovací pravomocí a s odpovědností za plnění úkolů v rámci operačního řízení na území příslušného kraje nebo jeho části. Úkolem operačních důstojníků je zejména vyhodnocovat příchozí datové věty ze systému NIS (a informace o mimořádných událostech z jiných zdrojů), datové věty zpracovávat a k založeným událostem vysílat síly a prostředky jednotek požární ochrany a vyžadovat součinnost dalších složek IZS. Operační důstojník nepřetržitě vyhodnocuje informace o průběhu řešení mimořádné události a reaguje na požadavky velitele zásahu vysíláním dalších sil a prostředků podle jeho požadavků, případně podle pokynů služebních funkcionářů (územní řídicí důstojník, krajský řídicí důstojník, velící důstojník směny a další).

Operační technik a operační technik 112 vykonává v operačním řízení činnost pod dohledem operačního důstojníka. Jeho úkolem je zejména udržování rádiového spojení s jednotkami požární ochrany, odbavování telefonních hovorů, provádění vyrozumění určených služebních funkcionářů a dalších příslušníků HZS kraje.

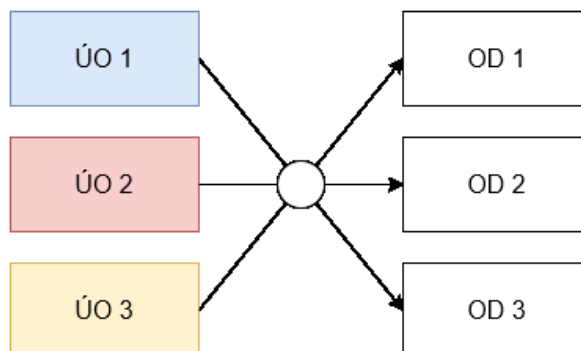
3.2.3 Pracoviště operačního řízení

Na pracovišti operačního řízení probíhá příjem a zpracování datových vět, vysílání sil a prostředků, operační řízení řešených událostí a vedení dokumentace k událostem. Na jednotlivých KOPIS jsou zavedeny různé modely fungování operačního řízení ve vztahu k rozdělení operačního řízení na území kraje – sektorování. Na některých operačních

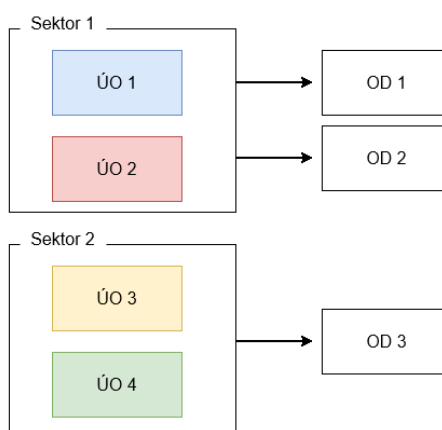
²⁶ Na některých KOPIS jsou systematizovaná místa operačních techniků nahrazena operačními techniky 112.

²⁷ Hlášení závažných mimořádných událostí upravuje SIAŘ GŘ č. 52/2016

střediscích funguje model, kdy každý operační důstojník obsluhuje jeden územní odbor, jinde je území kraje rozděleno na sektory a na některých operačních střediscích funguje model, kdy všichni příslušníci obsluhují celý kraj.

Obrázek 2 Schémata fungování operačního řízení – všichni OD obsluhují celé území

Obrázek 3 Schémata fungování operačního řízení – území rozdělené na sektory

3.2.4 Centrum tísňové komunikace

Na základě Usnesení vlády ČR č. 391/2000²⁸ byla při všech KOPIS (OPIS IZS krajů) vybudována Centra tísňové komunikace (dříve Telefonní centrum tísňového volání).^{29,30} Operátoři CTK zajišťují prostřednictvím specializovaného software příjem a zpracování tísňové informace cestou tísňového volání na linky 112 a 150³¹ nebo

²⁸ Usnesení vlády České republiky ze dne 19. dubna 2000 č. 391 + P k zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání - 112 v České republice

²⁹ Nové označení (Centrum tísňové komunikace) je používáno v souvislosti se zavedením tísňových SMS v ostrém provozu od 1. 1. 2022. Do tohoto data měli možnost posílat tísňové SMS pouze registrovaní hendikepovaní občané.

³⁰ § 2 odst. 4 písm. g) zákona č. 127/2005 Sb. o elektronických komunikacích - znění od 01. 01. 2022

³¹ Operátor tísňové linky, ani technologie mezi číslem, na které je voláno, nerozlišují – operátor si volané číslo zobrazuje pouze informativně v přehledu hovorů. Na CTK by po doplnění specificky zdravotnických

tísňových SMS (SMS-T) od občanů a její předání základním složkám IZS pomocí datové věty.

CTK garantuje odbavení tísňové komunikace v českém, anglickém a německém jazyce, v ostatních jazycích tato skutečnost garantována není, nicméně někteří operátoři využívají vlastních jazykových znalostí a hovory např. ve francouzském nebo italském jazyce přijímají. Tato možnost je ovšem plně na odpovědnosti operátora, včetně možných forenzních důsledků.

Třetí kapitola přibližuje fungování operačních středisek, jejich vnitřní organizaci a personální řešení.

4 PROGRAMOVÉ VYBAVENÍ PRO OPERAČNÍ STŘEDISKA

Personál operačních středisek pracuje s celou řadou specializovaného softwaru, který je přímo určen k plnění úkolů operačního řízení resp. odbavování tísňové komunikace.

4.1 Centrum tísňové komunikace

Programovým nástrojem Centra tísňové komunikace je M6 112 Dispečer vyvinutý společností Vítkovice IT Solutions a.s. Nedílnou součástí aplikace je GIS mapový klient.

Jednotný systém odbavování tísňové komunikace od roku 2004 provozuje dodavatelsky společnost O2 IT Services s.r.o.

Smyslem programu Dispečer je příjem tísňové komunikace ve formě volání nebo SMS³², její vyhodnocení a zápis operátorem a následné předání datové věty operačním střediskům složek, které budou událost řešit a případné přepojení volajícího v případech, kdy je to žádoucí resp. kdy to určují Pravidla pro činnost TCTV. Součástí vytěžení volajícího je také jeho lokalizace, resp. lokalizace místa události a identifikace. Zjištění základních informací operátorem musí být do možná nejrychlejší a zároveň nejpřesnější.³³

Identifikace volajícího probíhá současně v několika databázích (Databáze kontaktů, kterou spravuje HZS kraje - příslušníci HZS kraje, členové JSDH, představitelé samosprávy; Databáze hendikepovaných osob, Databáze volajících na CTK, INFO 35³⁴), kdy výstupem je dvojice údajů jméno - telefonní číslo příp. IMEI³⁵.

Lokalizace volajícího resp. mimořádné události, kterou oznamuje, je nezbytnou podmínkou pro její řešení. Základní lokalizace dostupnými metodami je prováděna automaticky při příjmu tísňové komunikace. Telefony pevné telefonní sítě (pevné linky) jsou lokalizovány údaji zanesenými v databázi INFO35. Mobilní telefony jsou

³² „Tísňové komunikace jsou prostředky komunikace, které nezahrnují pouze hlasové komunikační služby, ale rovněž textové zprávy, přenos zpráv, videohovory a jiné typy komunikace, například text v reálném čase, totální konverzační služby a přenosové služby“ - Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace (přepřacované znění),

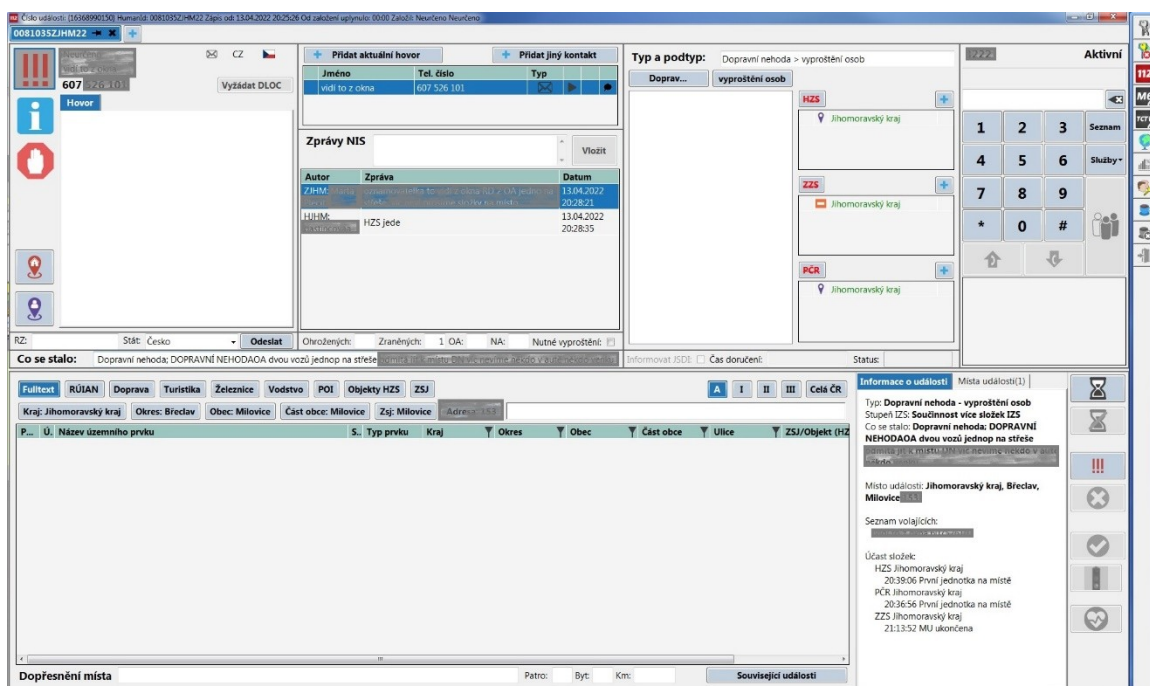
³³ Z praxe se délka hovorů do odeslání datové věty pohybuje od desítek vteřin po desítky minut. Pokud má oznamovatel všechny potřebné informace, je možné datovou větu, např. o požáru budovy odeslat za 30 vteřin od zahájení hovoru.

³⁴ INFO35 je databáze provozovaná společností O2. Tato databáze obsahuje lokalizační a identifikační údaje každé pevné telefonní stanice v ČR, tedy ke každému telefonnímu číslu pevné linky existuje záznam o majiteli a adrese.

³⁵ IMEI - *International Mobile Equipment Identity*. Je unikátní číslo přidělené výrobcem mobilnímu telefonu. V případě volání z telefonu s nefunkční (nebo nepřítomnou) SIM kartou je zobrazeno právě IMEI přístroje.

lokalizovány telefonní buňkou konkrétního poskytovatele mobilních služeb. Prostor, ve kterém se telefon, resp. volající, s určitou pravděpodobností nachází je zobrazen v geografickém informačním systému polygonem. Podstatnou novinkou je zavedení technologie AML - *Advanced Mobile Location*. Ta byla vyvinuta v EU právě ke zvýšení přesnosti lokalizace mobilních zařízení. AML je významnou pomocí zvláště v situaci, kdy volající z jakéhokoliv důvodu není schopen sdělit, kde se nachází. Přesnost lokalizace se liší, nicméně jedná se o kruh o poloměru do 100 metrů. Během hovoru je lokalizace AML aktualizována každou minutu a operátor je tak schopen sledovat pohyb volajícího. Lokalizace metodou AML zároveň umožňuje přímé převzetí adresy, resp. dokáže ušetřit čas při vypisování adresy do příslušného pole.

Součástí hlavního okna aplikace Dispečer TCTV jsou také tzv. společné atributy (uprostřed), které zahrnují počty ohrožených a zraněných osob a také osobních a nákladních automobilů, které jsou součástí případné dopravní nehody. Posledním společným atributem je zaškrťovací pole (*checkbox*), který signalizuje nutnost vyproštění osob. Jmenované atributy se v datové větě přenáší všem složkám. Současně mohou být podkladem pro volbu konkrétních sil a prostředků (viz dále).

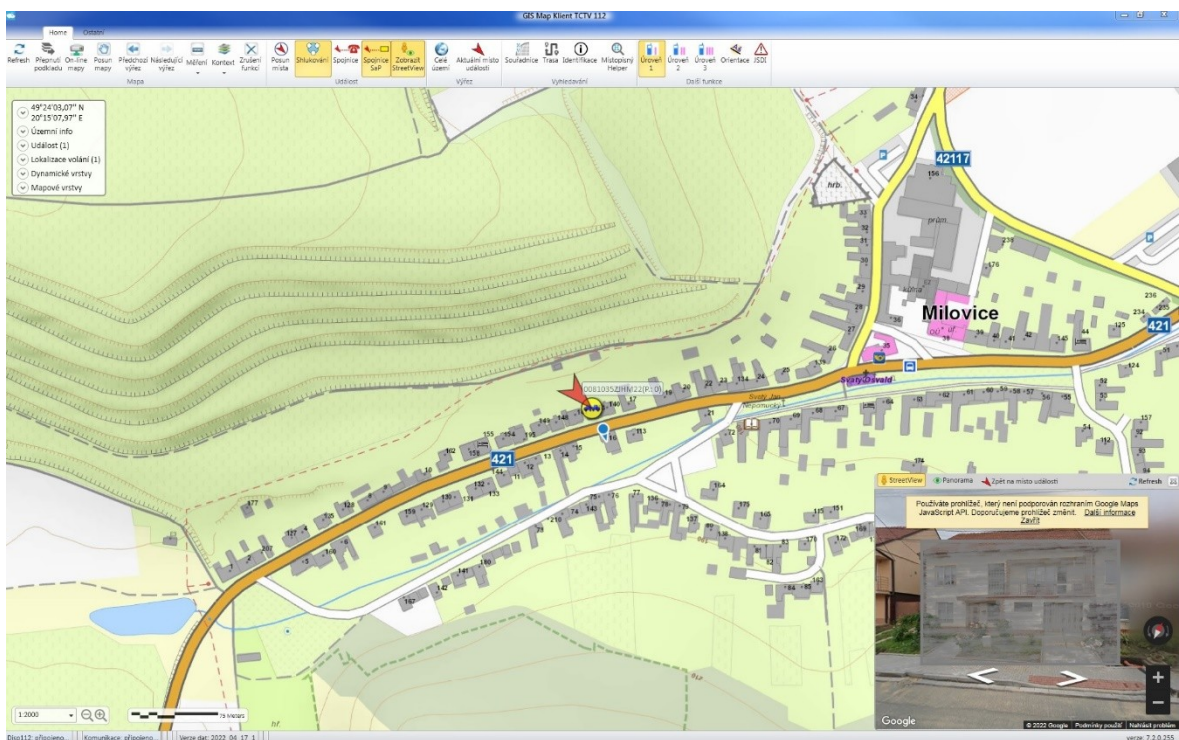

Obrázek 4 Rozhraní Dispečer TCTV - hlavní okno aplikace

Nejnovější funkcionalitou systému pro příjem tísňové komunikace je příjem tísňových SMS. Při textové komunikaci s oznamovatelem formou SMS chatu je spojen tzv.

substituční hovor, který spojuje komunikaci do jednoho vlákna. Zároveň zajišťuje, aby operátorovi nebyl spojen další hovor. (VÍTKOVICE IT Solutions a.s., 2020)

Samotná aplikace doplněná o GIS je zobrazována na třech monitorech. Operátor si může jednotlivá okna uspořádat podle vlastní preference. Hlavní okno aplikace (Dispečer TCTV) slouží k zápisu údajů o události. V horní části okna vidí operátor informace o hovoru a lokalizaci, Zprávy přenesené systémem NIS, klasifikaci události, spolupráci složek IZS a softwarový telefon s možností spojení konferenčního hovoru. V dolní části okna zapisuje operátor konkrétní informace o situaci na místě (pole Co se stalo) a dále místopisný helper pro výběr místa vzniku mimořádné události a dopřesnění.

Obrázek 5 Rozhraní Dispečer TCTV - okno GIS

V okně Seznamy nalezne operátor informace, které mohou být nápomocny při tísňové komunikaci – přehled řešených událostí, události řešené na území celé ČR, poslední hovory, seznam všech připojených operátorů (dispečerů) a jejich jazykovou vybavenost a dále *blacklist* pro zařazení uživatelů opakovaně zneužívajících tísňovou komunikaci.

The screenshot shows a software interface for a dispatcher. At the top, there are several tabs and filters: 'Rozšířené události (13)', 'Údálosti ostatních krajů (105)', 'Vybrané události (14)', 'Poslední hovory (11)', 'Dispečer TCTV (49)', 'Blacklist', and 'Vypadky DV'. Below these are buttons for 'Vše', 'Vlastní (8)', 'Replik (0)', 'Z OR (4)', 'Zlomyslné (1)', and 'Informační (0)'. A search bar is also present.

Druh	ID	Co se stalo	Typ	Stav	HZS	ZZS	PCR	Adresa	Teč. číslo	Přijal	Vznik	Stupeň náležitosti
	103787	Zrychlené předání	Onemocnění					Jihomoravský kraj	724 257 370	Vlastislav Boháček	18.04.2022 02:16:27	
	103788	Zrychlené předání	Onemocnění					Jihomoravský kraj	724 257 370	Karel Šimůnek	18.04.2022 02:03:11	
	103789	zraněný zajiť se pohybuje kolem zastávky autobusu	Jiná událost > jiné					Hodonín, Svatoborice-Mistřín, Mist...	724 257 370	Marie Šimůnková	18.04.2022 01:29:55	
	103790	Jiná událost > jiné	Jiná událost > jiné					Brno-město, Brno, Pískáky, Křížkov...	724 257 370	Jan Černý, Miroslav Černý	18.04.2022 00:32:48	
	103791	Jiná událost > jiné	Jiná událost > jiné					Brno-město, Brno, Zábovřesky, Tab...	724 257 370	Marcela Šimůnková	18.04.2022 00:09:47	
	103792	Jiná událost > jiné	Jiná událost > jiné					Brno-město, Brno, Husovice, Dukel...	724 257 370	Dominka Vaníčková	17.04.2022 16:14:55	
	103793	Jiná událost > jiné	Jiná událost > jiné					Břeclav, Břeclav, Břeclav, Za nádraž...	724 257 370	Jan Šimůnek	16.04.2022 22:30:39	
	103794	Jiná událost > jiné	Jiná událost > jiné					Brno-město, Brno, Černovice, Hlísk...	724 257 370	Edyta Šimůnková	16.04.2022 10:42:37	
	103795	Jiná událost > jiné	Jiná událost > jiné					Brno-město, Brno, Veverří, Lidická...	724 257 370	Jan Šimůnek	15.04.2022 12:21:32	
	103796	Jiná událost > jiné	Jiná událost > jiné					Brno-město, Brno, Horní Heršpice, ...	724 257 370	Miroslav Černý	15.04.2022 12:23:19	
	103797	Jiná událost > jiné	Jiná událost > jiné					Brno-město, Brno, Horní Heršpice, ...	724 257 370	Vlastislav Boháček	14.04.2022 16:45:40	
	103798	krátké návěsti NA	Jiná událost > jiné					Břeclav, Milovice, Milovice	724 257 370	Miroslav Černý	13.04.2022 20:25:26	SEL-Selhání základ...
	103799	Dopravní nehoda: DOPRAVNÍ NEHODA divou v...	Dopravní nehoda > vyprštění osob					Brno-venkov, Ochoz u Brna, Ochoz...	724 257 370	Jan Šimůnek	13.04.2022 15:45:26	
	103800	Zrychlené předání	Onemocnění					Brno-venkov, Ochoz u Brna, Ochoz...	724 257 370	Jan Šimůnek	13.04.2022 15:45:26	

At the bottom of the window, there is a status bar: 'Aplikační protokol (0)', 'Kommunikční zprávy (14)', 'Seznam naposledy obnoven: 13.04.2022 02:16:56'.

Obrázek 6 Rozhraní Dispečer TCTV - okno Seznamy

4.2 Software pro operační řízení

Informační systém pro operační řízení (dále jen ISV/ISOŘ) slouží k realizaci operačního řízení a podpoře jeho procesů.

Pod ISV/ISOŘ spadají následující součásti:

- Databáze Oracle
- Aplikační server
- Dispečerská aplikace Spojář 6 (Spojář GŘ)
- RcsGis
- Panel (Touch)
- GarMon – Garážový monitor
- IKIS II.
- IKIS.NET, Port.ALL
- Technologické služby, jako: Techno, SmsGw, ACMgr, DbSyncSvc, NServer, SvcSvr a další.

Aplikace je navržena jako třívrstvá architektura. První vrstvou je aplikace samotná, druhou tvoří aplikační server, který obsluhuje logiku aplikace a připojení k databázi a třetí vrstvu tvoří databáze. Aplikace tak prostřednictvím aplikačního serveru z databáze Oracle nejen čte, ale rovněž do ní zapisuje data vznikající v rámci operačního řízení.

Nejdůležitější součástí, alespoň z pohledu KOPIS, je sestava dispečerské aplikace (dále jen DA) Spojář (Spojař 6 pro KOPIS a Spojář GŘ pro NOPIS) doplněná o klient GIS (RcsGis) a panel ovládání technologií (Panel/Touch).

Dispečerská aplikace Spojář je základní, celostátně využívaný, nástroj pro řízení činnosti HZS v oblasti operačního řízení a nasazení sil a prostředků. (Zdich, 2011) DA Spojář pokrývá kompletní spektrum činností na pracovišti operačního řízení, které KOPIS zajišťuje a vykonává. Slouží zejména pro přijímání a zpracování datových vět ze systému NIS, zakládání vlastních událostí, vysílání sil a prostředků k událostem a řízení jejich činnosti v operačním řízení. Současně jsou jeho prostřednictvím prováděny aktivace technologických (automatických) akcí, vyrozumění, vedení dokumentace k událostem a také vedení běžné administrativní činnosti v operačním řízení (zařazování požární techniky mimo provoz, vyřazování JPO z akceschopnosti atp.).

V hlavním okně dispečerské aplikace Spojář nalezneme několik hlavních prvků:

- Vstupní fronta - příchozí, ještě neodbavené, datové věty ze systému NIS nebo jiného připojeného systému (např. PCO)
- Otevřené události - aktuálně řešené události na území
- Odložené události - události, jejichž řešení není aktuální, ale zároveň nejde o události, které by bylo možno uzavřít
- Uzavřené události - události (ukončené a) uzavřené v operačním řízení

K jednotlivým událostem pak zobrazuje:

- Zprávy k události - automaticky generované nebo manuálně zadané zprávy k průběhu řešení události operátorem
- Technika - aktuálně zasahující nebo technika vyslaná ke konkrétní události příp. technika vyslaná ke všem otevřeným událostem
- Spolupráce složek IZS - vyžádaná spolupráce složek IZS k události a stav jejich součinnosti

Na horní liště nalezneme většinu tlačítek, které slouží k ovládání aplikace, přičemž většinu funkcí je možno vyvolat i jiným způsobem, např. klávesovou zkratkou, pravým tlačítkem myši nebo z okna GIS.

Jednotlivá okna a ribbony aplikace jsou libovolně umístitelné a umožňují individuální uspořádání každému uživateli podle jeho potřeb, včetně skrytí některých částí do horní lišty, jejíž nastavení je také individuální.

Aplikace IKIS II (Integrovaný krajský informační systém) tvoří datovou základnu pro všechny součásti ISV/ISOŘ. Jedná se o administrační aplikaci složenou z jednotlivých modulů. Mezi využívané moduly patří například:

- Administrace
- Osoby
- Objekty
- Poplachové plány
- Jednotky požární ochrany
- Automatické akce
- Chemická služba
- Technická služba
- Strojní služba
- Spojová služba

IKIS.NET mezi administrační aplikace ISV, odvozené od aplikace IKIS II řadíme také IKIS.Net a Port.ALL.

IKIS.NET je tenkým webovým klientem ISOŘ. Slouží k obsluze databází v konkrétních činnostech, jako např. zadávání Strážní knihy (obdobou pro KOPIS je modul Plánování KOPIS), vyplňování Cestovních příkazů, agenda referentských jízd a další.

Port.ALL je webová aplikace pro komplexní agendu jednotek sborů dobrovolných hasičů a podnikových jednotek a správu dat v krajských databázích v reálném čase.

Řešení Port.ALL slouží zejména pro evidenci všech potřebných informací o jednotce a k synchronizaci těchto dat s databází HZS kraje. Propojení a synchronizace s krajskou DB je realizováno přímým voláním mezi aplikačními servery.

Hlavními subsystemy jsou: Lidé, Nastavení, Strojní služba, Zpráva o zásahu a Prostředky.

Port.ALL existuje také ve verzi pro podnikové jednotky (hasičské záchranné sbory podniků a jednotky sborů dobrovolných hasičů podniků) a je v zásadě velmi podobný.

4.3 Další software

Krom dispečerské aplikace Spojář v případě pracoviště operačního řízení a aplikace TCTV Dispečer na pracovišti CTK jsou využívány další nástroje, které mají v operačním řízení pomocný charakter.

4.3.1 Národní informační systém integrovaného záchranného systému

Národní informační systém integrovaného záchranného systému (dále jen NIS, NIS IZS) představuje jednotné datové a komunikační prostředí operačních středisek základních složek IZS. Systémem NIS jsou přenášeny datové věty, žádosti o spolupráci, stavy jednotlivých složek (např. Žádost o součinnost technicky doručena, První jednotka na místě apod.), textové zprávy k události, sdílení polohy sil a prostředků a také obraz společné operační situace (OSOS).

NIS IZS je produktem společnosti Česká pošta, s.p., Odštěpný závod ICT služby (dnes Národní agentura pro informační a komunikační technologie, s.p.).

4.3.2 Centrum

Jednotný systém varování a vyrozumění³⁶ je v operačním řízení využívám zejména k vyhlášení poplachu jednotkám požární ochrany akusticky - sirénami a také k varování obyvatelstva před hrozícím nebo nastalým nebezpečím.

Při vyhlášení poplachu JPO je jednotný systém varování a informování (dále jen JSVV) obsluhován pomocí definovaných automatických akcí a není k němu potřeba žádný další software.

Program Centrum je využíván při vysílání varovných informací pro obyvatelstvo. To je možné realizovat vysíláním pro konkrétní koncový prvek (rotační siréna, elektronická siréna nebo místní informační systém), na skupinu koncových prvků na území obce nebo okresu nebo vysíláním na skupinu předdefinovaných koncových prvků pro určité události, typicky havárie v jaderných zařízeních nebo protržení hrází vodních děl.

KOPIS využívá software Centrum zejména v případě varování obyvatelstva, pro spouštění pravidelných měsíčních zkoušek sirén, pro provádění tichých testů koncových prvků na žádost servisní společnosti a také jako záložní řešení v případě výpadku aplikace Spojář k vyhlášení poplachu dobrovolným jednotkám.

³⁶ JSVV provádí varování a tísňové informování obyvatelstva. Vyrozumění je prováděno jiným způsobem.

4.3.3 Výjezdové tablety

Výjezdové tablety se staly běžnou součástí prvosledové požární techniky u Hasičského záchranného sboru a postupně pronikají také k dobrovolným jednotkám. V současnosti jsou využívána zejména tři řešení tabletové technologie - RescueNavigator od společnosti POINTX Mobility s.r.o., GINA Tablet, který vyvíjí a dodává společnost GINA Software s.r.o. a produkt Fireport od společnosti FRP Services s.r.o.

Do tabletu jsou po vyhlášení poplachu jednotce a vystavení příkazu k výjezdu³⁷ (PKV) pro konkrétní vozidlo odeslány informace o události - místo události s upřesněním, informace o oznamovateli, klasifikace události, vyhlášený stupeň poplachu, co se stalo a také informace o dalších vyslaných silách a prostředcích JPO, které jsou na cestě nebo již na místě zasahují. Důležitou součástí je navigace na místo události s možností volby mapového podkladu a zobrazovaných vrstev a informační podpora veliteli ve formě zobrazení dokumentace zdolávání požáru (DZP), havarijní dokumentace nebo aplikace pro identifikaci nebezpečných látek.

Velitel vozidla komunikuje prostřednictvím tabletu s operačním střediskem, kdy odesílá kódy typické činnosti (tzv. statusy), textově doplňuje zápis k události nebo přidává fotografie z místa události. Veškeré informace z tabletu jsou předávány přímo do programu Spojář.

4.4 Záložní řešení pro případ výpadku

Pro případ výpadku technologií musí být na KOPIS zajištěna kontinuita operačního řízení. Po zjištění nefunkčnosti jakéhokoliv ze systémů příslušníkem musí co nejrychleji:

- 1) Informovat celou sloužící směnu o nefunkčnosti pro potvrzení chyby.
- 2) Informovat vedoucího směny.
- 3) Zjistit rozsah výpadku a podle toho aktivovat záložní řešení.
- 4) Vedoucí směny oznámí nefunkčnost příjmu datových vět na NOPIS, ostatním KOPIS a na všechna CTK a služebním funkcionářům.

³⁷ Shodný příkaz k výjezdu je vytištěn na výjezdové tiskárně, pokud se vozidlo v době vyžádání nachází ve stavu „na základně, připraveno k výjezdu“.

Tabulka 4 Přehled záložních řešení pro případ výpadku technologií

Nefunkční skupina	Záložní řešení
Telefonie	Mobilní telefony
DA Spojář	Uložené poplachové plány, předtištěné protokoly o události, seznamy kontaktů na JPO
Integrovaná radiotelefonie	Základnová nebo ruční radiostanice
JSVV (Centrum)	Vyžádání varování prostřednictvím NOPIS
Technologické akce	Vyrozumění JPO prostřednictvím telefonu, radiostanice, AMDS nebo rozhlasu (u jednotek HZS kraje)

Součástí záložního řešení pro pracoviště operačního řízení může být také vyslání mobilního operačního pracoviště k plnění úkolů operačního řízení, případně aktivace kamenného záložního pracoviště. Služby příjmu tísňového volání jsou zálohovány tím způsobem, že volání a tísňové SMS převezmou ostatní pracoviště v rámci republiky.

Pokud výpadek technologií KOPIS trvá déle, než 15 minut, jedná se o závažnou mimořádnou událost, která je hlášena na NOPIS MV-GŘ HZS ČR, služebním funkcionářům a představitelům samosprávy.

5 DÍLČÍ ZÁVĚR

Pro hodnocení systému operačního řízení a návrh na zlepšení jeho fungování je výchozím bodem znalost jednotlivých prvků systému požární ochrany v České republice, tedy nejdůležitější právní předpisy, organizace Hasičského záchranného sboru, jakožto hlavní součásti požární ochrany, rozdělení jednotek požární ochrany, systém operačních středisek, spolupráci v rámci integrovaného záchranného systému a v neposlední řadě pochopení jednotlivých činností v operačním řízení.

Pro zpracování teoretické části diplomové práce byly jako literatura využity převážně platné legislativní předpisy, literatura vydaná Sdružením požárního a bezpečnostního inženýrství a také platné sbírky interních aktů řízení Hasičského záchranného sboru České republiky.

Můžeme konstatovat, že v literatuře sice nejsou žádné výrazné rozpory, ale ve většině případů je problémem jistá neaktuálnost literatury, která byla většinou vydána před deseti a více lety.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 OPERAČNÍ ŘÍZENÍ JEDNOTEK POŽÁRNÍ OCHRANY

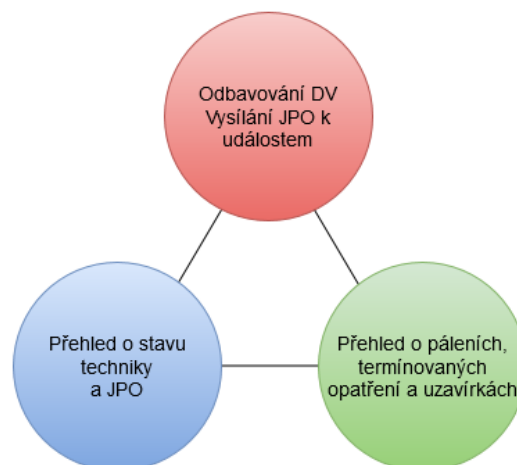
Operační řízení JPO je činnost vykonávaná operačním důstojníkem (technikem) a která zahrnuje mimo jiné vysílání sil a prostředků ve prospěch záchranných a likvidačních prací, řízení mimořádných událostí, poskytování informační podpory a řadu dalších podpůrných činností.

6.1 Operační řízení v širším a užším smyslu

Cílem operačního řízení je vyslat síly a prostředky schopné co nejrychleji a co nejefektivněji zasáhnout u mimořádné události a pomoci tak občanům v nouzi.

Termínem operační řízení se rozumí zejména příjem datových vět, vysílání jednotek požární ochrany k mimořádným událostem a celkové vedení událostí. Právě tím je myšleno operačním řízením v užší slova smyslu. V širším slova smyslu je operačním řízením také celá řada podpůrných činností, které mohou být souhrnně pojmenovány jako monitorování operační situace. Jedná se zejména o vedení přehledu o důležitých skutečnostech, které mohou být rozděleny od následujících skupin:

- a) Monitorování bezpečnostní situace (televizní kanál ČT24, výstražné informace ČHMÚ, Hlásná a předpovědní povodňová služba apod.)
- b) Monitorování dopravní situace (využití Jednotného systému dopravních informací, kamerové systémy tunelů apod.)
- c) Monitorování disponibilních zdrojů SaP (početní stavy na stanicích HZS kraje, přehled dostupných JPO, přehled dostupné techniky) (Adamec, 2019)

Obrázek 7 Činnosti v operačním řízení

6.2 Prvky operačního řízení

Jako prvky operačního řízení označujeme nejdůležitější skutečnosti, které musí mít operační důstojník současně na zřeteli při vysílání sil a prostředků jednotek požární ochrany k provedení zásahu.

Metodika pro vysílání sil a prostředků

Operační důstojníci se při vysílání SaP řídí interními pravidly každého KOPIS. Tato metodika je více či méně závazná. Některá KOPIS vyhodnocují také časy odbavení tísňových hovorů (odeslání datových vět) a časy vyslání SaP včetně dílčích časů.

Poplachový plán

Poplachový plán (dále jen PPP) reprezentuje místo události, resp. část území, kde vznikla potřeba provádění záchranných a likvidačních prací. Poplachový plán znázorňuje posloupnost jednotek požární ochrany podle dojezdu na místo, pro které je PPP sestaven.

Jednotky požární ochrany

K určitým typům událostí mohou být vysílány pouze určité jednotky, náležitě vybavené a vycvičené. Jedná se zejména o zásahy u dopravních nehod, ke kterým jsou zpravidla vysílány jednotky kategorie JPO I a vybrané jednotky s předurčeností C nebo D, nebo zásahy s přítomností nebezpečné látky, kde je systém obdobný.

V rámci jednotlivých krajů platí často další omezení, kdy jsou k událostem vybraných klasifikací vysílány pouze jednotky HZS kraje.

Omezení pro vyslání je dáno kategorií a předurčeností jednotky pro provádění záchranných a likvidačních prací. Kromě centrálně daných předurčeností může HZS kraje vytvořit vlastní systém předurčeností jednotek, který zajišťuje technickou a odbornou připravenost k provádění speciálních činností (otevírání uzavřených prostor, záchrana z vody apod.).

V případě jednotek HZS kraje je důležitým faktorem také početní stav příslušníků ve směně, zejména pak počet strojníků - řidičů mobilní požární techniky.³⁸

³⁸ U HZS Jihomoravského kraje platí, že na stanici typu C1 (zákl. početní stav směny 13 / minimální početní stav 8) je možné v minimálním početním stavu se třemi strojníky ve směně vyslat k zásahu třemi kusy techniky (obsazené 1+3, 1+1 a 1+1). Při počtu alespoň 9 příslušníků je možné stanici vyslat se třemi kusy požární techniky a velitelským automobilem, který je obsazen velitelem čtyř.

Mobilní požární technika

Operační důstojník musí vést v důsledné patrnosti veškeré změny v oblasti mobilní požární techniky, zejména pak u techniky HZS kraje. Pokud je některá technika nahrazena jinou, např. první vůz je nahrazen záložní cisternou, musí operační důstojník tuto skutečnost znát a k události vyslat právě záložní cisternu.

Při vysílání více kusů techniky ze stanice HZS kraje musí mít operační důstojník přehled o početních stavech ve směně a zároveň o obsazení techniky.

V případě, že je celá směna stanice typu P1 (početní stav směny 1+3) na kondiční jízdě s jedním kusem mobilní požární techniky, nemůže být logicky tato stanice vyslána k události s jinou technikou, přestože to metodika nařizuje. Naopak, pokud je tato stanice na kondiční jízdě dvěma kusy techniky, např. prvovýjezdová CAS a velkokapacitní CAS, pak musí být k zásahu vyslána oběma cisternami, přestože se jedná např. o dopravní nehodu.

Každé vozidlo, resp. jeho vybavení, může být definováno pomocí systému taktických schopností, které opět určuje HZS kraje.

Operační situace

Operační situace je velmi významnou proměnnou, která dokáže v okamžiku „zneplatnit“ poplachové plány. Pokud některá jednotka, která má být v souladu s metodikou a poplachovým plánem vyslána, zasahuje u jiné události, musí být nahrazena jinou vhodnou jednotkou s nejkratším dojezdem. Přizpůsobení vyslání SaP operační situaci zahrnuje také ponechání některých jednotek (posádek) na základně pro případ nutnosti zásahu u další mimořádné události nebo vyhlášení pohotovosti (zálohy) jednotkám sborů dobrovolných hasičů.

6.3 Příjem informace o mimořádné události

Příjem tísňového volání operátorem musí nutně splňovat dvě základní kritéria, kterými jsou obsahová komplexnost a správnost informací o mimořádné události a také přiměřený čas pro odeslání datové věty. Rychlost odeslání datové věty základním složkám nesmí být v žádném případě na úkor kvality předávaných informací.

Původcem datové věty mohou být kromě pracovišť příjmu tísňového volání (CTK) také všechna operační střediska základních složek IZS, NOPIS, Operační středisko operačního odboru Policejního prezidia nebo ústředna elektrické požární signalizace (dále jen EPS) cestou zařízení dálkového přenosu.

6.4 Zpracování a kontrola příchozí datové věty

Zpracování datové věty probíhá vyzvednutím ze vstupní fronty a otevřením události. V okně následně operační důstojník zkontroluje a případně upraví základní údaje o události - klasifikaci, adresu, upřesnění místa, patro, údaje o oznamovateli. Zároveň již v tomto okně vidí náhled poplachového plánu. Následně se klepnutím na tlačítko „Pokračovat v řešení“ přesune k návrhu techniky.

6.5 Výběr jednotek a techniky

Výběr jednotek a techniky, která je vysílána k mimořádné události je klíčovým krokem v operačním řízení. Konstatování, že jednotky jsou k zásahům vysílány podle poplachového plánu kraje je sice obecně platné, nicméně v mnoha případech nepřesné a zavádějící. To že je JPO zařazena na první místo v I. stupni PPP nemusí znamenat, že jednotka bude vyslána k mimořádné události.

V první fázi vybere operační důstojník jednotky, které budou (mohou být) k události vyslány. Následně vybírá konkrétní techniku.

6.6 Vyslání jednotek k zásahu

Po stisknutí tlačítka „Výjezd s poplachem“ je zahájeno vykonávání přednastavených automatických akcí. Automatické akce jsou konfigurovatelné ve shodně pojmenovaném modulu v programu IKIS II.

Automatické akce obsluhují celou řadu technologických prvků, které slouží k vyhlášení poplachu:

- Poplachová světla, světla v objektu, tablo
- Přehrání znělky, předdefinované hlásky a informace o nutnosti zásahu
- Otevření vrat, brány, semafor, odemčení skluzů
- Tisk příkazu k výjezdu
- Odeslání události do tabletu
- Spuštění odsávání výfukových plynů
- Odblokování skluzů

Výjezd bez poplachu je využit v případě, kdy:

- a) vozidlo není na základně (je např. na kondiční jízdě, na cestě od jiného zásahu nebo obsluha zajišťuje pohotovost mimo stanici),
- b) jednotka je připravena k výjezdu,
- c) událost resp. výjezd konkrétní techniky je plánovaný.

7 POROVNÁNÍ ZÁSAD PRO VYSÍLÁNÍ SIL A PROSTŘEDKŮ

Obsahem této kapitoly je popis výzkumu k této diplomové práci, který byl realizován autorem v průběhu dubna 2022 na čtyřech operačních a informačních střediscích HZS krajů v Ústí nad Labem, Liberci, Plzni a Praze.

7.1 Metodika práce

Výzkum realizovaný v rámci této diplomové práce se skládá ze dvou částí. První částí je strukturovaný rozhovor s příslušníkem operačního střediska. Druhou část výzkumu tvoří modelové situace. Obě části výzkumu z každého operačního střediska jsou vzájemně konfrontovány.

Výsledky výzkumu jsou tři:

- 1) porovnání fungování jednotlivých KOPIS (v návaznosti na fungování konkrétního HZS kraje),
- 2) podklad pro návrh Metodiky pro vysílání sil a prostředků,
- 3) pojmenování skutečností, které je možno zlepšit včetně konkrétního návrhu.

7.1.1 Strukturovaný rozhovor

Strukturovaný rozhovor je první částí výzkumu. Cílem strukturovaného rozhovoru a současně pozorování práce operačního důstojníka je přinést odpovědi na otázky uvedené dále v textu této kapitoly, respektive ověřit určité skutečnosti. Zahrnuje otázky týkající se fungování a organizaci práce na KOPIS, vysílání speciální techniky, vysílání jednotek sborů dobrovolných hasičů.

Výzkum hledá odpovědi na následující otázky:

- 1) Na základě čeho vysíláte SaP k událostem? Jsou stanovená pravidla závazná?
- 2) Využíváte stanovená závazná pravidla pro vysílání SaP? Jakou formou kontrolujete vyslání?
- 3) Kdo a na základě jakých podkladů určuje pravidla pro vysílání SaP?
- 4) Vysíláte SaP pro celé území kraje podle stejných pravidel nebo existují určitá územní specifika?

- 5) Využíváte předpoplachy na stanicích HZS kraje? Jakou formou?
- 6) Využíváte automatický návrhář techniky? Na jaké typy/podtypy událostí?
- 7) V jaké variantě využíváte ANT? Maximální (OD jen ubírá), minimální (musí být vysláno, OD může přidat) nebo doporučenou (OD ubírá nebo přidává, pokud k tomu má důvod)
- 8) Využíváte typové poplachové plány?
- 9) Jak vnímáte rozdíl mezi klasifikacemi Záchrana osob a zvířat - uzavřené prostory, výtah (ZOZ-UP,V) a Technická pomoc - otevření uzavřených prostor (TP-OUP)? Liší se vysílané SaP?
- 10) Využíváte zálohování hasebního obvodu formou Pohotovosti JSDH nebo přesuny techniky HZS? Kdo rozhoduje o zálohování hasebního obvodu?
- 11) Využíváte krajské typy a podtypy událostí?
- 12) Využíváte pohotovosti JSDH, které si jednotky hlásí dobrovolně?
- 13) Mají ve Vašem kraji JSDH předurčenosti - DN, NL a OOB?
- 14) Jsou některé typy, resp. podtypy událostí, na které striktně nevysíláte JSDH?
- 15) Podle jakých kritérií jsou JSDH vybaveny speciální technikou - AZ/AP, TA, RZA apod.?
- 16) Vysíláte JSDH na události typu ZOZ pokud jsou v PPP před jednotkou HZS?
- 17) Je JSDH povinna dodržet při vyslání SaP (adresné vysílání) k události určenou techniku nebo může vyjet libovolnou technikou?
- 18) Na které události může vyjíždět JSDH samostatně (bez JPO I)?
- 19) Vysíláte na Požár - nízké budovy automaticky výškovou techniku v prvním sledu?
- 20) Je rozdíl ve vyslání SaP na dopravní nehodu bez zranění a se zraněním nebo vyproštěním?
- 21) Kolik jednotek vysíláte v prvním sledu na požáry dopravních prostředků na dálnicích a rychlostních komunikacích?
- 22) Máte v rámci kraje dislokovány RZA (TA-L)? Na které typy (podtypy) událostí je vysíláte?

- 23) Jak je organizováno obsazení techniky na HS typu C1 (C2)?
- 24) Na které typy událostí vysíláte PPLA(KCH s DT, TA-CH) v prvním sledu?
- 25) Jakou strukturu velení na taktickém stupni využívá Váš kraj? Využíváte velícího důstojníka směny nebo územní řídicí důstojníky? Kdo a jak tyto pozice obsazuje?
- 26) Je přípustné vyslat k události pouze jeden kus techniky v obsazení 1+1, např. AZ, TA, RZA?
- 27) Jsou na HS kategorie C3 (C2) rozděleny 1. vůz (výjezd) a 2. vůz podle typu události? Např. první vůz (1V) na požáry, druhý vůz (2V) na DN apod.
- 28) Je na krajské centrální stanici umístěno lezecké družstvo (skupina) na jednom kusu techniky nebo se v případě potřeby přesunou z jiné techniky?
- 29) Na které události (mimo ZOZ - z výšky) vysíláte lezeckou skupinu nebo družstvo?
- 30) Která technika má ve Vašem kraji celokrajskou působnost?
- 31) Odpovídají indexy volacích značek pravidlům podle Přílohy 2 Řádu rádiových komunikací? (Pxx YY1 - 1V, 2 - 2V, 3,4 - AZ, AP, 5 - VEA...)?
- 32) Máte v rámci operačního řízení kraj rozdělený na sektory?
- 33) Kolik operačních důstojníků a operačních techniků jednotlivé sektory obsluhuje?
- 34) Mohou síly a prostředky vysílat také operační technici nebo je to výlučně práce operačních důstojníků?
- 35) Střídají se Operační technici 112 také na pracovišti operačního řízení?
- 36) Využíváte možnost uložení individuálního rozložení oken ve Spojáři?
- 37) Využíváte v kolonce „Co se stalo“ zkratky? (P, DNSZ, RD, OA apod.?)
- 38) Využíváte označení techniky ve Spojáři přesně podle Řádu strojní služby - příloha 6? (CAS 20/4000/240-S2T)
- 39) Máte stanovený časový limit pro příjem tísňového volání a vyslání SaP?
- 40) Jaký systém pro tablety využíváte ve vašem kraji?
- 41) Zpracováváte krom operačního řízení také běžnou agendu - uzavírky, vyjmutí EPS ze střežení, pálení apod.?
- 42) Jakým způsobem sdělíte zkušenosti z proběhlých událostí?

Vyhodnocení strukturovaných rozhovorů bylo provedeno formou zkráceného statistického výzkumu - toho se účastnilo po jednom respondentovi z každého navštíveného operačního střediska a pro kontrolu se výzkumu zúčastnil také operační důstojník z KOPIS HZS Jihomoravského kraje.

7.1.2 Modelové situace

Druhou částí výzkumu je deset modelových situací, na kterých budou demonstrovány rozdíly ve výběru konkrétních SaP.

List modelové situace (viz. Příloha č. IV) zcela záměrně připomíná okno Návrhář techniky v ISV Spojář 6. Na listu jsou uvedeny informace popisující událost z věcného hlediska (klasifikace události - typ a podtyp a popis v poli „Co se stalo:“). Spodní část listu tvoří čtyři pole, která představují čtyři jednotky v I. stupni požárního poplachového plánu, každé s informacemi o jednotce požární ochrany a mobilní požární technice, kterou má jednotka připravenou k výjezdu. Informace o jednotce zahrnují její název (dislokaci), kategorii, označení předurčenosti pro zásahy u dopravních nehod a zásahy s přítomností nebezpečné látky a v případě JPO I také navíc počty velitelů, strojníků a hasičů aktuálně sloužících ve směně a slovem „Stanice“ v názvu jednotky. Pod polem s informacemi o jednotce jsou dva sloupce s názvy techniky podle Řádu strojní služby, např. CAS32/8200/800-S3R a ve vedlejším sloupci alias techniky, např. 1V (první vůz), VEA (velitelský automobil) apod.³⁹

Pro zamezení ovlivnění respondentů místní znalostí v případě využití části reálného požárního poplachového plánu kraje, bylo využito náhodného generování dislokací jednotek ze seznamu celkem 5346 neduplicitních názvů obcí v ČR.

Z reálně využívaných osmi typů událostí, tj. Požár, Záchrana osob a zvířat, Technická pomoc, Dopravní nehoda, Únik nebezpečné látky, Technologická pomoc, Ostatní mimořádná událost a Formálně založená událost bylo pro účely modelové situace využito prvních pět jmenovaných.

Modelové situace byly rozděleny na dvě skupiny - v modelových situacích č. 1 - 5 je veškerá požární technika zobrazená v návrhářské přípravě k výjezdu, tedy je na stanici resp. zbrojnici. V situacích č. 6 - 9 již některá techniky zasahuje u jiné události nebo je na kondiční jízdě, a to situaci komplikuje minimálně tím, že operační důstojník musí vědět,

³⁹ V reálném Návrhář techniky dispečerské aplikace Spojář 6 jsou ve sloupcích zleva: Název techniky, Volací značka, SPZ a (vypočítaná) dojezdová doba.

kolik posádek resp. strojníků zbývá na stanici. Vyslání více kusů techniky, než je na stanici v daný okamžik přítomno strojníků, je závažnou chybou. V situaci č. 10 je specifickým, že se jedná o událost v železničním provozu a k události by měla být vyslána také jednotka HZS Správy železnic, s.o.

Každý z respondentů zaznamenával své odpovědi do vytištěných listů modelových situací.

Úkolem respondentů bylo vybrat z „navržené“ mobilní požární techniky čtyřech jednotek PO zařazených v prvním stupni požárního poplachového plánu, tuto do listu modelové situace označit a zároveň do k tomu určeného pole připsat speciální techniku, kterou HZS daného kraje využívá a kterou by k události také vyslal a současně jí nedisponují zobrazené JPO nebo je při nedostatečném počtu strojníků upřednostněna jiná techniky.

Výstupem z modelových situací je porovnání, kolik respondentů (na škále 0 – 5) se na zvolené technice shodlo.

8 SROVNÁNÍ SE ZAHRANIČÍM

8.1 Spojené státy americké

Zjištění, že se situace ohledně vysílání sil a prostředků v jednotlivých státech i regionech USA výrazně liší, není překvapením. Naopak v případě některých hasičských sborů můžeme pozorovat výraznou podobnost jejich operačního řízení a skladbu vysílaných sil a prostředků s tuzemským modelem fungování.

Obecně je možno konstatovat, že odbavení událostí funguje také ve dvoustupňovém režimu, tedy, že pracoviště příjmu tísňového volání a pracoviště vysílání sil a prostředků jsou od sebe oddělena funkčně a často i geograficky. Například v San Diegu a okolí ve státě Kalifornie je primární příjem tísňového volání na linku 911 zajišťován různými organizacemi policejního charakteru (*California Highway Patrol, San Diego Police Department, San Diego Sheriff Department* a další) a v případě, že se jedná o volání, které vyžaduje zásah hasičů nebo záchranné služby, je hovor přeměrován na *The San Diego Fire-Rescue Department's Emergency Command & Data Center*, kde je vytěžen, je založena událost do systému CAD (*Computer Aided Dispatch*) a předána k řešení. Americká terminologie tento systém popisuje jako *primary public safety answering point* a *secondary public safety answering point* (PSAP). Jak je zřejmé z předchozích kapitol, princip fungování je obdobný jako u CTK (TCTV 112).

Jako obdobný hodnotíme i systém vysílání sil a prostředků. To probíhá celkem ve čtyřech stupních (stupních) poplachu nazvaných jako *Still Alarm, First Alarm, Second Alarm* a *Third Alarm*. Ve stupni *Still Alarm* je vysílána jedna nejbližší jednotka⁴⁰ (jeden kus techniky s posádkou čtyř hasičů) k základním typům událostí, například drobným požárům.

V prvním stupni poplachu (*First Alarm*) je k událostem obvyklé velikosti vysíláno přesně specifikované množství a druhy techniky. K požárům budov jsou to čtyři cisterny, automobilový žebřík (*truck*) a dvě velitelská vozidla. Ve druhém stupni (*Second Alarm*) je k událostem většího rozsahu vysílán navíc stejný objem sil a prostředků jako v prvním stupni. Třetí stupeň (*Third Alarm*) znamená další navýšení zasahujících jednotek o další objem prvního stupně doplněný o speciální techniku, velitelsko-štábní vozidla a zdravotnické prostředky. (Emergency Command & Data Center, 2021)

⁴⁰ Americký systém klade důraz na „blízkost“ jednotky (mobilní techniky) - všechna vozidla jsou vybavena systémem AVL (*Automatic Vehicle Location*).

City of Columbia Fire Department (Columbia, Missouri) rozděluje jednotlivé druhy událostí podle míry rizika na méně rizikové a více rizikové, u některých také středně rizikové. Podle tohoto rozdělení jsou následně vysílány síly a prostředky na místo události.

Tabulka 5 Příklad vysílaných SaP k událostem podle *City of Columbia Fire-Rescue* (Columbia Fire Department, 2021)

Kategorie	Riziko	Příklad	Síly a prostředky
Požár	Nízké	Požár koše Požár odpadu Požár automobilu Požár transformátoru	Nejbližší družstvo
	Vysoké	Požár budovy Požár komínu Zakouřená budova Požár školy, nemocnice apod.	Tři nejbližší družstva, automobilová žebřík, záchranné družstvo, dva velitelské automobily
Zranění	Nízké	Zdravotnická asistence Zdravotnická pomoc	Nejbližší družstvo
	Vysoké	Dopravní nehoda (se zraněním) Dopravní nehoda s chodcem	Dvě nejbližší družstva
Záchrana	Nízké	Osoby ve výtahu	Nejbližší družstvo
	Střední	Vyproštění osob Záchrana z vody/z ledu Záchrana z (nízkých) výšek	Dvě nejbližší družstva, záchranné družstvo, dva velitelské automobily
	Vysoké	Záchrana z výkopu Záchrana z výšek Záchrana ze stísněných prostor	Tři nejbližší družstva, záchranné družstvo, automobilový žebřík, technický automobil, dva velitelské automobily
Únik nebezpečných látek	Nízké	Olejová skvrna Zápach/únik plynu Detekce oxidu uhelnatého	Jedno družstvo
	Vysoké	Únik NL při přepravě/nehodě Výbuch/s únikem NL Únik NL velkého rozsahu	Tři družstva, záchranné družstvo, automobilová žebřík, technický automobil - chemický, dva velitelské automobily

Pozn.: V tabulce je označeno jako „družstvo“ jeden kus mobilní požární techniky s osádkou čtyř hasičů. Anglický termín *squad* je v této práci překládán jako „záchranné družstvo“.

Podstatným rozdílem samozřejmě je, že zdravotnická záchranná služba je ve Spojených státech běžně součástí hasičských sborů, často i pozice zaměstnanců jsou zdvojeny jako

hasič-záchranář (*Firefighter/Paramedic* nebo *Firefighter/EMT*). K události tak může být vyslán přímo sanitní vůz se základní (BLS) nebo rozšířenou zdravotní péčí (ALS) nebo přímo hasičské vozidlo (*Engine, Truck, Ladder, Squad* apod.), součástí jehož posádky je hasič-záchranář.

8.2 Rakousko - spolková země Dolní Rakousy

Niederösterreichische Landeswarnzentrale in Tulln (Dolnorakouské zemské varovné centrum v Tullnu) vykonává operační řízení a současně příjem tísňové linky 122 pro sedm okresů spolkové země Dolní Rakousy (Bruck/Leitha, Gmünd, Hollabrunn, Horn, Tulln, Waidhofen/Thaya, Zwettl). Na území jmenovaných okresů vysílá k zásahům 648 z celkem 1700 jednotek PO, které jsou na území Dolních Rakous dislokovány. Současně s operačním řízením jednotek požární ochrany je *NÖ Landeswarnzentrale* místem řízení pro zemský krizový a havarijní management a plní úkoly varování obyvatelstva a vyrozumění, koordinuje zásahy u rozsáhlých událostí a katastrof (lesní požáry, povodně atp.), obsluhuje systém včasné výstrahy před radiací (na území celé spolkové země), plní úkoly střediska obsluhy tunelů.

Středisko je trvale obsazeno dvěma operačními důstojníky, přičemž v případě potřeby lze početní stav navýšit obsazením dalších dvou pracovišť. Současně lze obsadit okresní operační střediska a přesměrovat tísňové linky. Součástí dispečerského sálu jsou čtyři pracoviště (hybridní⁴¹), videostěna se šesti monitory pro zobrazení aktuálních informací, mapových podkladů, kamer z tunelů a dalších informací a zázemí pro personál.

Dodávkou hardwaru a vývojem softwaru při rozsáhlé modernizaci v roce 2003 byla pověřena společnost Eurofunk Kappacher⁴². Do budoucna bude zaveden nový celostátní systém pro operační řízení a komunikaci ELKOS⁴³ (*EinsatzLeit- und KOMmunikationsSystem*), který v současné době funguje v testovacím režimu. Technickou realizací byly pověřeny společnosti Frequentis a Hexagon Intergraph. Do systému ELKOS budou integrována všechna zemská varovná centra, oblastní ohlašovny požárů a také operační střediska policie.

Postup přijetí informace o mimořádné události:

Dispečer přijme tísňové volání na dotykovém monitoru (IDDS).

⁴¹ Hybridní pracoviště slouží současně pro příjem tísňové informace a pro operační řízení

⁴² Web společnosti: <https://www.eurofunk.com/>

⁴³ Web rakouského Ministerstva vnitra k systému ELKOS:
<https://www.bmi.gv.at/news.aspx?id=527846723470594A3034343D>

Na levé obrazovce dispečerského řídicího systému do okna události zadá adresu mimořádné události a případné další informace.

Současně se v geografickém informačním systému (NÖGIS) na pravé obrazovce zobrazuje mapa okolí místa události s vyznačením místa dislokace jednotek PO.

Po výběru klasifikace události ji dispečer přiřadí k jednomu z 11 stupňů poplachu. Systém poté vytvoří návrh poplachu, přičemž zohlední nasazené a nedostupné jednotky. Dispečer může tento návrh přijmout, odmítnout nebo ručně změnit.

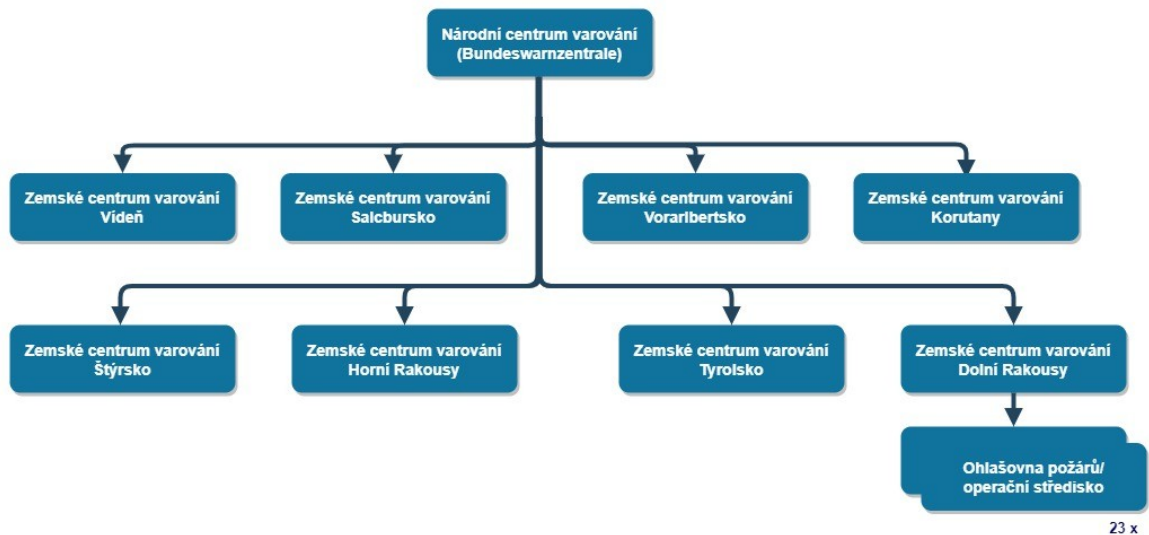
Poté je kliknutím myši vyhlášen poplach vybraným jednotkám a text poplachu je dispečerem nahrán pomocí záznamového zařízení. Hasiči jsou o vyhlášení poplachu informováni sirénou nebo pagerem - částečně v závislosti na stupni poplachu a/nebo denní době.

Všechny činnosti - od přijetí tísňového volání pro každou událost až po zpracování hlášení jsou automaticky zaznamenány v knize služeb a evidovány spolu s časovými a obsahovými údaji.

Mezi fungováním LWZ v Tullnu a KOPIS nalezneme celou řadu významných rozdílů:

- Operační středisko v Tullnu vysílá k událostem pouze jednotky, nikoliv konkrétní techniku. Tu volí podle druhu události první velitel, který se po vyhlášení poplachu dostaví na zbrojnici.
- Operační důstojník LWZ volí klasifikaci ze seznamu (např. požár kuchyně) a dále ji nedopřesňuje - nemá k dispozici pole „Co se stalo“.
- Jednotky v počtu podle klasifikace přiřazuje automatický návrh. (Na jmenovaný požár kuchyně vysílá shodně s Metodikou pro vysílání SaP pro KOPIS HZS JmK čtyři JPO.)
- Informaci o události nahrává do systému operační důstojník LWZ hlasem. Pro vyhlášení poplachu jednotkám v ČR je primárně využíván automatický převod textu na řeč *TextToSpeech* (TTS), vyhlášení poplachu prostřednictvím rozhlasu na stanici je využíváno jako záložní
- LWZ Tulln poskytuje služby operačního řízení a příjmu tísňového volání na linku 122 pouze pro část (7 z 20 okresů) spolkové země.

- V případě řešení rozsáhlé mimořádné události nebo katastrofy přebírají tísňová volání na číslo 122 a operační řízení jednotlivé oblastní ohlašovny požárů/operační střediska (*Feuerwehr-Alarmzentrale*) jednotek dobrovolných hasičů, těch je na území Dolních Rakous celkem 23.

23 x

Obrázek 8 Struktura center varování a operačních středisek v Rakouské republice (Niederösterreichische Landeswarnzentrale in Tulln, c2022)

9 NÁVRH METODIKY PRO VYSÍLÁNÍ SIL A PROSTŘEDKŮ K MIMOŘÁDNÝM UDÁLOSTEM

Podkladem pro zpracování návrhu Metodiky pro vysílání sil a prostředků k mimořádným událostem je výzkum realizovaný v praktické části této diplomové práce popsáný v sedmé kapitole.

Návrh Metodiky i Příručky, respektive určení množství vysílané techniky bylo stanoveno na základě reakcí respondentů výzkumu na modelové situace.

Navrhovaná Metodika pro vysílání sil a prostředků je rozdělena do kapitol podle klasifikací - typů mimořádných událostí. Pro snadnou orientaci je každá kapitola uvedena výrazným polem s názvem, číslem a barevným označením, které odpovídá rozlišení klasifikace v aplikaci Spojář. Součástí každé kapitoly je základní tabulka, která obsahuje rozdělení jednotlivých klasifikací do skupin rizika, které představují na nízké, střední a vysoké. Riziko je ohodnoceno na škále 0 (žádné riziko) až 9 (maximální riziko). Ve sloupci Síly a prostředky je uvedena technika, která by měla být k události vyslána.

U každého z jednotlivých podtypů (někde jsou podobné podtypy sdruženy) je uveden Popis s nastíněním možné situace, Základní vyslání SaP, kde je komentována skladba techniky pro nepravděpodobnější scénáře události, Speciální technika připomíná možnosti jejího využití v rámci řešení konkrétní události, JSDH upřesňují možnosti vyslání dobrovolných jednotek a Specifické situace upozorňují na možné zvláštnosti ve vyslání SaP.

Na konci navrhované Metodiky jsou uvedeny důležité zkratky a vysvětlivky. U zkratk typů techniky, které odpovídají Řádu strojní služby, např. CAS, AZ apod., se předpokládá čtenářova znalost, a proto v seznamu zkratk uvedeny nejsou.

Metodika rozšiřuje informace, které přináší příručka

Grafická podoba Příručky je částečně vychází z podkladu pro automatický návrh techniky, který využívá KOPIS HZS Plzeňského kraje.

Samotný návrh Metodiky je Přílohou P V této práce.

10 NÁVRHY PRO ZLEPŠENÍ FUNGOVÁNÍ SYSTÉMU

V této kapitole je uvedeno pět konkrétních návrhů, jak zlepšit systém fungování operačního řízení jednotek požární ochrany.

10.1 Poplachové plány

Jak již bylo napsáno, poplachový plán je základní písemný dokument pro nasazování sil a prostředků jednotek požární ochrany. Ve využívání poplachových plánů existují dva přístupy, kdy HZS kraje využívá typové poplachové plány, které jsou omezeny na události určitých klasifikací.

Jakýkoliv poplachový plán, aby byl funkčním nástrojem pro operační řízení, musí odpovídat realitě. Toho může být docíleno pouze systematickou analýzou dat, v tomto případě sít'ovou analýzou dojezdů jednotek požární ochrany.

Vstupní data tvoří místo (adresa a souřadnice) dislokace každé jednotky požární ochrany a místo (souřadnice) definičního bodu části území, pro které je poplachový plán sestaven (obec, část obce, ulice, segment ulice, nebo objekt).

V poplachovém plánu nesmí být ignorovány (přeskakovány) jednotky požární ochrany, které jsou dislokovány na území sousedních krajů nebo států a zároveň musí být poplachový plán oproštěn od osobních sympatií.

Ideálním stavem je sestavení jednoho poplachového plánu kraje pomocí sít'ové analýzy s následnou kontrolou na pracovištích IZS a služeb jednotlivých územních odborů s možností využití místní znalosti, které dává právo zaměnit v poplachovém plánu pořadí dvou sousedících jednotek, pokud je rozdíl v době dojezdu menší nebo roven třem minutám. Takový poplachový plán je zároveň plně transparentní a zabraňuje případné nevěřivosti mezi jednotkami, která může poškodit systém požární ochrany.

10.2 Předurčenost jednotek

Předurčenost jednotky požární ochrany k záchranným a likvidačním pracím znamená:

- a) vybavení JPO určenými věcnými prostředky,
- b) pravidelně ověřovaná připravenost JPO po stránce odborné přípravy (školení, výcvik) ověřením.

Pro každou předurčenost jsou stanoveny věcné prostředky, kterými musí jednotka disponovat a které musí být přiřazeny ke konkrétní technice. Současně je podmínkou proškolení členů jednotky nebo účast určeného počtu členů (obvykle alespoň 50%) v příslušném odborném kurzu.

Pro JSDH znamená předurčenost cestu k finančním prostředkům pro financování věcných prostředků požární ochrany nad rámec povinného základního vybavení JPO.

Pro operační středisko spočívá výhoda nastavených předurčeností jednotek zejména při možnosti filtrování podle předurčenost přímo v Návrhářů techniky a operační důstojník tak může k zásahu rychle povolát pouze jednotky, které jsou pro daný typ události vyškolené a vybavené. Současně je předurčenost jednotky podkladem pro automatický návrhář techniky.

Hlavní přínos pro využívání předurčených jednotek sborů dobrovolných hasičů (z pohledu operačního řízení) nastává v situaci, kdy stanice HZS kraje, která by k určité události vyjížděla za běžné situace, není dostupná (zasahuje u jiné události apod.). V tom případě může operační důstojník vyslat samostatně předurčenou JPO a zvážit vyslání další nejbližší stanice HZS kraje. Dalším přínosem, zvláště při využití předurčenosti pro zásahy u dopravních nehod je možnost využití JSDH pro zálohování stanice HZS kraje, pokud dlouhodobě zasahuje u jiné události.

10.3 Taktické schopnosti vozidel

Taktická schopnost vozidla je navázána na konkrétní věcný prostředek, který je ve vybavení konkrétní techniky.

Stejně jako podle předurčenosti jednotky je také taktická schopnost vozidla jedním z parametrů, pomocí nichž lze v Návrhářů techniky rychle vyhledávat. Příkladem, kdy může operační důstojník využít vyhledávání podle taktické schopnosti je situace, kdy velitel zásahu požaduje na místo události vysokotlaké hasicí a řezací zařízení Cobra. Operační důstojník v Návrhářů techniky zaškrtnou požadovanou taktickou schopnost a okamžitě vidí, kde se daná technika vyskytuje, vybírá první (nejbližší) a vysílá na místo události. Taktická schopnost může být vozidlu přiřazena i v případě, kdy je vybaveno např. hydraulickým vyprošťovacím zařízením, ale jednotka není předurčena pro zásahy u dopravních nehod. V takovém případě je třeba počítat s tím, že jednotka nebude k dopravní nehodě (se zraněním nebo vyproštěním) vyslána.

Taktické schopnosti mohou být u jednoho kusu techniky kombinovány, takže jeden kus techniky s více taktickými schopnostmi může při vyslání nahradit několik jiných vozidel. Technický automobil-chemický s přívěsem s nornými stěnami může být nahrazen kontejnerem ropným, který disponuje oběma taktickými schopnostmi.

10.4 Automatický návrh techniky

Automatický návrh techniky provádí programový návrhář techniky, který je součástí dispečerské aplikace Spojař. Programový návrhář techniky je algoritmus zohledňující místo (katastrální území nebo super-úsek liniové dopravní stavby), charakter (klasifikaci) a rozsah (malý, střední, velký, velmi velký) rozsah události. Pro jmenované vstupní parametry následně podle zadaných pravidel navrhuje množinu konkrétní techniky. Logika automatického návrhu může být nastavena jak na jeden z dvojice parametrů předurčenost – taktická schopnost nebo mohou být vzájemně podmíněny.

Na některých KOPIS je využíván pro všechny typy událostí, na jiných částečně a někde není využíván vůbec. Jednotlivá KOPIS mohou využívat automatický návrh techniky ve čtyřech režimech fungování:

- a) minimální varianta – navrženou množinu techniky musí operační důstojník k události vyslat; techniku může podle charakteru události přidávat, ale nikoliv odebírat,
- b) maximální varianta – zahrnuje množinu techniky, která bude vyslána k nejhorší možné variantě v daném stupni poplachu; zabraňuje opomenutí vyslání zejména speciální techniky; OD může techniku ubírat,
- c) doporučená varianta – kompromisní řešení; OD může techniku přidávat i odebírat, pokud k tomu má relevantní důvod,
- d) striktní varianta.

Podkladem pro automatický návrhář je kvalitně zpracovaný poplachový plán, určené předurčenosti jednotek a přiřazené taktické schopnosti vozidel podle jejich vybavení věcnými prostředky.

Využívání správně nastaveného automatického návrháře techniky dokáže zkrátit časy pro vysílání sil a prostředků na minimum a současně dokáže minimalizovat chyby při vyslání. Cílem automatického návrháře je stanovenou množinou techniky obsáhnout maximální možné množství nejčastějších mimořádných událostí.

Zároveň automatický návrhář nesupluje operačního důstojníka. Ten musí navrženou množinu techniky vždy zkontrolovat a případně upravit – nejčastěji přidat místní jednotku požární ochrany (pokud již není v návrhu obsažena) nebo odebrat techniku, pokud jde o menší rozsahu události. Platí pravidlo, že je jednodušší (a rychlejší) z jednoho okna techniku jedním kliknutím odebrat, než ji v několika kartách vyhledávat.

Součástí automatického návrhu techniky je také vyhodnocovací modul, který poskytuje statistické informace o rozdílech mezi množinami navrhované a vyslané techniky, které jsou dalším podkladem pro optimalizaci množiny navrhované techniky.

10.5 Pohotovosti jednotek sborů dobrovolných hasičů

V některých regionech je běžné, že jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí drží dobrovolně pohotovost na zbrojnici. Některé jednotky tak činí běžně, například ve všední dny vždy od večera do rána, jiné se k držení pohotovostí uchylují v době, kdy jsou Českým hydrometeorologickým ústavem vydány výstrahy.

Pohotovost k výjezdu hlásí následně jednotka na místně příslušný KOPIS, a to buď přímo do systému ISOŘ prostřednictvím tabletu formou kódu typické činnosti - statusu⁴⁴, přes radiostanici nebo telefonicky. Konkrétní podmínky, např. početní stav, pro pohotovosti určuje HZS kraje.

Z pohledu operačního důstojníka má vyslání jednotky z pohotovosti k zásahu několik zásadních výhod:

- jednotka garantuje, že bude schopna vyjet k mimořádné události s jedním kusem mobilní požární techniky (prvovýjezdovou CAS) v početním stavu minimálně 1+3⁴⁵, a to v čase kratším, než stanoveném (5 nebo 10 minut),
- možnost nasazení jednotky i mimo hasební obvod (zejména u jednotek kategorie JPO II a III),
- možnost využití speciální techniky a věcných prostředků, kterými jednotka disponuje (např. vysavač pro mokrosuché vysávání).

⁴⁴ Význam jednotlivých kódů typické činnosti uvádí Příloha č. 3 Řádu rádiových komunikací HZS ČR a při součinnosti v IZS

⁴⁵ Družstvo o zmenšeném početním stavu (1+3) tvoří velitel, strojník a dva hasiči.

11 VÝSLEDKY

V této kapitole jsou prezentovány klíčové výsledky výzkumu po jednotlivých částech - strukturované rozhovory a modelové situace.

11.1 Strukturované rozhovory

Cílem praktické části bylo najít společné, podobné a rozdílné postupy mezi jednotlivými operačními středisky HZS krajů.

Ze strukturovaných rozhovorů byly jako nejzásadnější vybrány otázky číslo 1, 6 a dvojice souvisejících otázek č. 32 a 33.

1) Na základě čeho vysíláte SaP k událostem? Jsou stanovená pravidla závazná?

Cílem této otázky bylo zjistit, na základě jakého podkladu volí operační důstojník konkrétní síly a prostředky, které následně vysílá k mimořádným událostem a současně, zda a do jaké míry jsou stanovená pravidla závazná.

Všichni respondenti se shodli, že základním písemným dokumentem pro vysílání sil a prostředků je požární poplachový plán, který je závazný.

Rozdíly můžeme pozorovat v aplikaci poplachového plánu při vysílání sil a prostředků. Optikou KOPIS, dodržení poplachového plánu nerovná se vysílání jednotek podle jejich pořadí, tj. doby dojezdu na místo události. Dodržení poplachového plánu znamená spíše proces, kdy operační důstojník v prvním kroku podle interní metodiky (pokud je taková zpracována) vyřadí jednotky, které k události mohou být vyslány v návaznosti na kategorii JPO nebo předurčenost a následně vybírá z techniky zbývajících jednotek (zpravidla z I. stupně PPP) v souladu s interním nařízením nebo jednoduše dle svého odhadu a uvážení.

Výše uvedené se dotýká především jednotek sborů dobrovolných hasičů, které jsou při vysílání k určitým klasifikacím událostí úmyslně přeskokovány a nahrazovány jednotkou HZS kraje. To dokládá i statistika za rok 2021, která uvádí, že počet zásahů 246 jednotek HZS krajů je oproti počtu zásahů 6288 jednotek sborů dobrovolných hasičů (z nichž 4102 zasahovalo alespoň jednou) více, než dvojnásobný (2,05). (Nedělníková, 2022)

6) Využíváte automatický návrhář techniky? Na jaké typy/podtypy událostí?

Cílem této otázky bylo zjistit, zda KOPIS využívá automatický návrhář techniky integrovaný v dispečerské aplikaci Spojář a současně jestli ho využívá pro všechny klasifikace událostí nebo pouze pro vybrané.

Z odpovědí respondentů vyplývá, že všechna operační střediska automatický návrhář nějakým způsobem využívají, mezi sebou se ale podstatně liší.

HZS Ústeckého kraje a HZS Plzeňského kraje využívají automatický návrhář pro události všech klasifikací. HZS Libereckého kraje využívá ANT pro vybrané klasifikace – Požár – Signalizace EPS a Záchrana osob a zvířat – AED, a to striktní formou, kdy operační důstojník vysílá vždy techniku, která je navržena.

HZS Jihomoravského kraje využívá automatický návrhář techniky pro vybrané klasifikace, a to formou návržení pouze speciální techniky. Tento návrh je využíván u klasifikací Dopravní nehoda - železniční (navržena technika HZS Správy železnic), Záchrana osob a zvířat – zasypané, zavalené (kontejner technický – stabilizace, kontejner dřevo, technický automobil lezecký), Požár – trafostanice, rozvodny (navrhuje kontejner kombinovaného hašení nebo plynový hasicí automobil).

Na automatický návrhář může být nahlíženo několika způsoby z pohledu závaznosti vyslání navržené množiny techniky. Může se jednat o návrh striktní (musí být vyslána veškerá navržená technika), maximální (OD může techniku ubírat), minimální (OD může techniku pouze přidávat) nebo doporučený (OD se může libovolně odchýlit).

Automatický návrhář techniky funguje na dvou nezávislých principech:

- a) podle předurčenosti jednotek a taktických schopností vozidel,
- b) na základě fyzického návrhu.

V prvním případě jsou do IKIS II zadána kritéria jednotek a techniky, která bude k události vyžadována a jejich počet. Automatický návrhář prohledává podle poplachového plánu jednotky a techniku, a to až do doby, než naplní požadovaný počet. Pokud se mu počet nepodaří naplnit, uživatele na tuto skutečnost upozorní.

V případě, že zadaná kritéria splňuje více kusů techniky u jedné JPO, je pořadí techniky v návrhu dáno indexem řazení.

Fyzický návrh znamená, že konkrétní technika pro návrh je zadána napevno a automatický návrhář ji tedy nevyhledává podle kritérií. Fyzický návrh je využíván zejména v případě speciální techniky, která se vyskytuje v několika málo kusech.

Paradoxní je situace, kdy HZS kraje má nastavený automatický návrhář, ale operační důstojníci jej stejně „automaticky“ stornují a síly a prostředky volí podle vlastního uvážení, protože navržená množina techniky jim zpravidla nevyhovuje.

32) Máte v rámci operačního řízení kraj rozdělený na sektory?

33) Kolik operačních důstojníků a operačních techniků jednotlivé sektory obsluhuje?

Otázky číslo 32 a 33 zjišťují, jakým systémem je rozdělena působnost pracoviště operačního řízení ve vztahu k území příslušného kraje a jaké je personální obsazení jednotlivých sektorů.

Rozdělení území na sektory je závislé na velikosti kraje, personálním obsazením pracoviště operačního řízení (počtu operačních důstojníků a techniků) a počtu a rozložení mimořádných událostí na území kraje a samozřejmě také na stylu práce příslušníků.

Čtyři z pěti respondentů uvedli, že kraj, resp. operační řízení, je nějakým způsobem rozděleno, přičemž se liší pravidla a způsob dělení. V případě KOPIS HZS Ústeckého kraje obsluhuje každý příslušník (operační důstojník nebo technik) jeden územní odbor. Do operačního řízení je zapojen také vedoucí směny. U HZS Jihomoravského kraje a HZS Plzeňského kraje je území rozděleno na sektory, přičemž u HZS JmK je pevně stanoveno, že sektory jsou dva, u KOPIS Plzeň záleží počet sektorů na počtu aktuálně sloužících operačních důstojníků.

U KOPIS HZS Libereckého kraje záleží (ne)rozdělení území čistě na vedoucím směny. Území Hlavního města Prahy na sektory rozděleno není, protože to vzhledem ke kompaktnosti území a blízkosti stanic HZS nedává příliš smysl.

Se sektorováním úzce souvisí také otázka personálního obsazení pracoviště operačního řízení. Základní početní stav příslušníků ve směně je určen Pokynem generálního ředitele HZS ČR č. 26/2013 (v aktuálním znění), podle velikosti operačního střediska se pohybuje od 7 do 15 příslušníků, minimální početní stav pak od 4 do 10 příslušníků.

V ideálním případě by okresy kraje měly být mezi sektory rozděleny podle počtu událostí co nejrovnoměrněji a tomu by mělo odpovídat také personální obsazení. Opět, v ideálním

případě by měl být každý ze sektorů obsazen alespoň dvěma příslušníky, z nichž jeden je operační důstojník. Tím je zajištěna stálá přítomnost obsluhy sektoru v případě příchozí datové věty.

V případě plného vytížení jednoho sektoru je možné přerozdělit operační řízení v aplikaci PSIK (Přehled strategických informací KOPIS) nebo dočasně vypomoci (např. vysláním SaP) z jiného sektoru.

11.2 Modelové situace

Modelové situace byly realizovány celkem na čtyřech operačních střediscích. U KOPIS HZS hl. m. Prahy nebyl výzkum formou modelových situací proveden z důvodu vytížení příslušníků činností v operačním řízení, a proto byla škála pro na níž je založeno hodnocení modelových situací, snížena na rozsah 0 – 4 respondentů, kteří se na volbě konkrétní techniky shodli. V této podkapitole jsou jednotlivé situace zhodnoceny textově.

Modelová situace č. 1

Všichni respondenti se shodli, že k dopravní nehodě s vyproštěním by vyslali jedinou JPO s předurčeností pro zásahy u DN s prvovýjezdovou CAS a rychlým zásahovým automobilem. Jeden z respondentů by vyslal také místní jednotku (JPO V) s prvovýjezdovou CAS.

Modelová situace č. 2

Všichni respondenti se shodli na vyslání stanice HZS (3. místo v PPP) a místní JPO (2. místo) s prvovýjezdovými CAS. Tři respondenti by vyslali také velkokapacitní CAS první JPO z PPP a prvovýjezdovou CAS JPO I ze čtvrtého místa PPP. Dva respondenti by volili navíc první JPO (JPO II) z prvního místa v PPP, místní JPO s dopravním automobilem a automobilový žebřík ze stanice HZS. Jeden z respondentů by přidal také druhý dopravní automobil místní JPO, velkokapacitní CAS první profesionální JPO, automobilový žebřík druhé stanice HZS a velitelský automobil.

Modelová situace č. 3

Všichni respondenti se shodli na vyslání prvovýjezdové CAS ze stanice HZS, která je na prvním místě PPP. Jeden respondent by vyslal navíc vozidlo RZA a místní jednotku (JPO V) s dopravním automobilem

Modelová situace č. 4

Všichni respondenti se shodli na nasazení prvovýjezdové CAS z první stanice HZS v PPP. Dva respondenti by vyslali také CAS první JPO z PPP (JPO II)

Modelová situace č. 5

Tři respondenti by k události vyslali stanici HZS s prvovýjezdovou CAS, dva respondenti by vyslali první jednotku z PPP (JPO II) s prvovýjezdovou CAS a jeden také místní JPO s prvovýjezdovou CAS.

Modelová situace č. 6

K požáru výškové budovy by všichni respondenti vyslali čtyři prvovýjezdové CAS a automobilový žebřík. Tři respondenti by vyslali také velkokapacitní CAS ze stanice HZS. Jeden ze čtyř respondentů by vyslal první dvě JSDH s dopravními automobily, jednotku HZS kraje s druhou prvovýjezdovou CAS (druhý vůz) a velitelským automobilem. Vzhledem k početním stavům směny a předurčenosti je možno předpokládat, že se jedná o stanici typu C. Jeden respondent by vyslal také CAS 32, kterou disponuje čtvrtá jednotka v PPP.

Modelová situace č. 7

Po třech respondentech se shodlo na vyslání místní JPO a jednotky HZS kraje s prvovýjezdovou CAS. Dva operační důstojníci zvolili také CAS 30 JSDH ze třetího místa PPP a CAS 32 stanice HZS kraje ze čtvrtého místa PPP. Jeden respondent by vyslal jednotku ze třetího místa PPP také s prvovýjezdovou CAS.

Jeden respondent by k události vyslal také Stanici Borovy, konkrétně se dvěma kusy techniky. Nicméně Stanice Borovy nemohla být vyslána, protože se jedná o stanici typu P1 v minimálním početním stavu s jedním strojníkem ve směně. Tato stanice již zasahuje u jiné události.

Modelová situace č. 8

Dva respondenti by k události vyslali místní jednotku s dopravním automobilem. další respondent by vyslal ze stanice HZS kraje technický automobil a velkokapacitní CAS. Poslední respondent by vyslal prvovýjezdovou CAS ze stanice HZS, nicméně tato technika zasahuje u jiné události.

Modelová situace č. 9

Tři respondenti by k události vyslal místní JPO s prvovýjezdovou CAS, jeden také s dopravním automobilem. Dva respondenti by vyslali k události stanici HZS kraje, konkrétně s prvovýjezdovou CAS a AZ. Jedinou možností, jak v tomto konkrétním případě stanici HZS kraje vyslat s 1V a AZ je navrátit CAS 30 na základnu z kondiční jízdy s tím, že posádka (1+1) zamění vozidlo za CAS 20.

Modelová situace č. 10

Všichni čtyři respondenti se shodli na vyslání místní JPO a první stanice HZS kraje s prvovýjezdovými CAS. Dva respondenti by vyslali místní JPO také s dopravním automobilem a jednotku ze třetího místa PPP s prvovýjezdovou CAS. Jeden respondent by k události vyslal také Stanici Bílovec s prvovýjezdovou a velkokapacitní CAS a kombinovaným hasicím automobilem a také velkokapacitní CAS třetí JPO v PPP.

Tři respondenti by k události vyslali také Hasičský záchranný sbor Správy železnic.

Resumé

Po návrh metodiky pro vysílání sil a prostředků z modelových situací vyplývají následující skutečnosti:

Respondenti s jednoznačně shodli na vysílání jednotky předurčené k dopravním nehodám se zraněním s prvovýjezdovou CAS a rychlým zásahovým automobilem. Dále se respondenti shodli na vyslání místní jednotky a stanice HZS kraje s cisternami k požáru nízké budovy. Pro záchranu osoby z uzavřených prostor a také únik nebezpečných látek do ovzduší by respondenti jednomyslně volili prvovýjezdovou CAS ze stanice HZS kraje.

Respondenti potvrdili standardní postup, kterým je vysílání čtyř jednotek a výškové techniky k požárům výškových budov.

Pokud je stanice typu P1 (početní stav 4, strojníci 2) na kondiční jízdě se dvěma kusy techniky, je nutné je k zásahu vyslat oba nebo jedno vozidlo odeslat na základnu pro techniku, která se na základně nachází.

Vyslání automobilu, který disponuje hasicím plynem (PLHA, KHA, Kontejner kombinovaného hašení apod.), je více, než vhodné právě pro požáry hnacích drážních vozidel, požáry trafostanic a rozvoden a obecně elektrických zařízení pod napětím, která není možné uhasit přenosným hasicím přístrojem.

Hasičský záchranný sbor Správy železnic je místní jednotkou na železničních tratích v majetku Správy železnic, s. o. a v jejich ochranném pásmu. Z tohoto důvodu se HZS SŽ k požárům drážních vozidel vysílá.

ZÁVĚR

Vysílání a řízení sil a prostředků jednotek požární ochrany může být považováno za vrcholnou činnost v rámci operačního řízení. Pro kvalitní výkon operačního řízení musí být zajištěny podklady a podmínky – od naplnění databází až po pracovní prostředí a odbornou přípravu příslušníků operačních středisek.

Diplomová práce se zabývala porovnáním a vyhodnocením činností vybraných krajských operačních a informačních středisek hasičských záchranných sborů krajů.

Cílem práce bylo zpracovat návrh metodiky pro vysílání sil a prostředků k mimořádným událostem. Dílčími cíli práce bylo porovnání fungování čtyř operačních středisek mezi sebou a navržení zlepšení pro fungování systému.

Vytvořením návrhu Metodiky pro vysílání sil a prostředků byl naplněn hlavní cíl diplomové práce. Dílčí cíle byly naplněny porovnáním formou strukturovaných rozhovorů a modelových situací a současně bylo navrženo celkem pět oblastí, ve kterých je prostor pro zlepšení - využívání pohotovostí jednotek sborů dobrovolných hasičů, úprava poplachových plánů, tak aby odpovídaly skutečnosti (bez ohledu na hranice územních celků a osobní preference), nastavení systému předurčeností jednotek a taktických schopností vozidel a využívání automatického návrháře techniky.

V rámci výzkumu bylo zjištěno, že mezi jednotlivými operačními středisky jsou v operačním řízení významné rozdíly, které jsou dobře viditelné v odpovědích respondentů v rámci strukturovaného rozhovoru.

Pro zavedení jednotné Metodiky pro vysílání sil a prostředků do praxe je potřeba začít přepracováním poplachových plánů. Kvalitně sestavený a realitě odpovídající požární poplachový plán je stěžejním pro operační řízení. Podkladem pro seřazení jednotek v poplachovém plánu musí být síťová analýza dojezdu. Cílem by mělo být zachování třech druhů poplachových plánů - obecného (požárního), objektového (pro objekty zvláštního významu) a poplachového plánu pro dálnice a rychlostní komunikace.

Dalším bodem je vytvoření jednotného systému předurčeností jednotek požární ochrany pro provádění záchranných a likvidačních prací, protože předurčenosti pro zásahy u dopravních nehod a zásahy s přítomností nebezpečné látky jednoduše nekorespondují s realitou a v konečném důsledku mohou zpomalovat vyslání SaP. V návaznosti na předurčenosti jednotek musí být významně rozšířeno spektrum taktických schopností

vozidel, protože právě taktická schopnost reprezentuje konkrétní věcné prostředky, které jsou na technice uloženy.

Podkladem pro vyhodnocování úrovně operačního řízení a její zvyšování by měla být konkrétní data, která v rámci operačního řízení vznikají, ať už se jedná o časy jednotlivých podprocesů (kontrola přijaté události, výběr konkrétní techniky apod.), textová data nebo zvukové záznamy telefonických hovorů a radioprovozu.

Uvedení navržené metodiky do praxe je záležitostí vrcholného managementu Hasičského záchranného sboru České republiky.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ČESKO. Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích). In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 3. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-127>

ČESKO. Zákon č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 3. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>

ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 3. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

ČESKO. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 3. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>

ČESKO. Vyhláška č. 247/2001 Sb., Ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 3. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-247>

ČESKO. Vyhláška č. 359/2011 Sb., o základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 3. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-359>

ADAMEC, Vilém, 2019. *Operační střediska v integrovaném záchranném systému*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-807-3852-252.

BENEŠ, Stanislav, 2020. *Jednotky požární ochrany* [online]. Frýdek-Místek: SOŠ PO a VOŠ PO Frýdek-Místek [cit. 2022-01-31]. Dostupné z: https://www.hasici-elearning.cz/repository/materialy_prezencni_cast/sluzebni_zkouska/jpo.pdf

DRAGOUN, David, 2018. *Statistická analýza hovorů odbavovaných Telefonním centrem tísňového volání*. Brno. Diplomová práce. Univerzita obrany, Fakulta vojenského leadershipu, Katedra krizového řízení. Vedoucí práce Prof. Ing. František Božek, CSc.

- FAGEL, Michael J. *Principles of Emergency Management and Emergency Operations Centers (EOC)* [online]. 2nd ed. [cit. 2021-10-30]. ISBN 978-1-4822-3503-6.
- FAGEL, Michael J., Rick C. MATHEWS a Howard MURPHY, 2021. *Principles of Emergency Management and Emergency Operations Centers (EOC)*. 2nd ed. Oakville: Apple Academic Press. ISBN 978-1-4822-3503-6.
- HANUŠKA, Zdeněk, 1996. *Metodický návod k vypracování dokumentace zdolávání požárů: Metodika výpočtu sil a technických prostředků jednotek požární ochrany* [online]. Vyd. 2., opr. a dopl. Jílové u Prahy: Facom [cit. 2021-03-20]. ISBN 80-902-1210-7. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/metodicky-navod-k-vypracovani-dokumentace-zdolavani-pozaru-hanuska-pdf-69413.aspx>. S. 23 - 57.
- HANUŠKA, Zdeněk, 2008. *Organizace jednotek požární ochrany. 2., aktualiz. vyd.* V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-807-3850-357.
- HANUŠKA, Zdeněk, 2006. *Plošné pokrytí sil a prostředků jednotek požární ochrany v ČR* [online]. 3. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství [cit. 2021-03-20]. ISBN 80-86634-02-9. Dostupné z: <https://www.fbi.vsb.cz/export/sites/fbi/030/.content/galerie-souboru/studijni-materialy/plosne-rozmisteni-sap.pdf>
- CHVOJKOVÁ, Libuše, 2020. *Operační řízení HZS ČR. 112 : odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva* [online]. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, **XIX.**(5/2020), 15 [cit. 2022-01-23]. ISSN 1213-7057. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xix-cislo-5-2020.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>
- KOUTNÝ, Dalibor, 2013. *Prostorové analýzy výjezdových dat Hasičského záchranného sboru v Olomouci* [online]. Olomouc [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: http://www.geoinformatics.upol.cz/dprace/magisterske/koutny13/koutny_DP.pdf.
Magisterská. Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Katedra geoinformatiky. Vedoucí práce Prof. RNDr. Vít Voženílek, CSc.
- LUKÁŠ, Luděk, 2011. *Informační podpora integrovaného záchranného systému*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-807-3851-057.

NEDĚLNÍKOVÁ, Hana a kol., 2022. Statistická ročenka Hasičského záchranného sboru České republiky 2021: Příloha časopisu 112 05/2022 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 55 s. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/informacni-servis-statistiky-rocenka-2021-pdf.aspx>. ISSN 1213-7057.

NEPOVÍM. *Principy plošného pokrytí jednotkami PO*. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné také z: https://www.hasici-vzdelavani.cz/sites/default/files/download/48/Nepovim/1_3_plosne_pokryti_jednotkami_po.pdf

OŠŤÁDALOVÁ, Tereza, 2005. *Zavedení tísňové linky 112 v České republice*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 80-86-634-69-8.

RINDOVÁ, Kamila, 2010. *Rajonizace (předurčenost) zasahujících jednotek požární ochrany na komunikacích dálničního charakteru* [online]. V Pardubicích [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/37127/RindovaK_Rajonizace%20%28predurcenaost%29_RM_2010.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko - správní. Vedoucí práce Ing. Renáta Máchová, Ph. D.

ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA, 2005. *Integrovaný záchranný systém*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 80-86634-65-5.

ŠENOVSKÝ, Michail a Zdeněk HANUŠKA, 2003. *Organizace a řízení: II. díl* [online]. V Ostravě: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Fakulta bezpečnostního inženýrství [cit. 2021-12-20]. ISBN 80-86634-22-1. Dostupné z: <https://www.fbi.vsb.cz/export/sites/fbi/030/.content/galerie-souboru/studijni-materialy/organizace-a-rizeni-II.pdf>

Taktika - Velení - Rozhodovací proces, 2013. TRČKA, Martin. *Provádění požárního zásahu*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 63 - 90. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 9788073851354.

ČESKÁ REPUBLIKA, 1994. USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 16. listopadu 1994 č. 646 ke zprávě o plošném rozmístění sil a prostředků jednotek požární ochrany v České republice a o schválení počtu příslušníků Sboru požární ochrany. In: *Archiv usnesení vlády ČR*. Praha, 646/1994. Dostupné také z:

https://kormoran.odok.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/954B896257B0592BC12571B6006EC268

ČESKÁ REPUBLIKA, 2018. Řád strojní služby Hasičského záchranného sboru České republiky. In: *Sbírka interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR*. MV-GŘ HZS ČR, 56/2018. Dostupné také z: http://metodika.cahd.cz/rady_sluzeb/SIAR_2018_56_Rad_strojni_sluzby.pdf

VÍTKOVICE IT SOLUTIONS A.S., 2020. *TCTV 112 uživatelská příručka (Manuál): Funkcionalita příjmu tísňových SMS*. Ostrava.

Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 2.2.2008, kterým se stanoví postup pro přípravu a provedení prověřovacích a taktických cvičení [online]. [cit. 2021-04-28]. Dostupné z:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwi_gNbs6DwAhWxIMUKHbriDFgQFjAAegQIBhAD&url=https%3A%2F%2Fwww.hzscr.cz%2Fsoubor%2Fsiar-gr-7-2009-kterym-se-stanovi-postup-pro-pripravu-a-provedeni-proverovacich-a-taktickyh-cviceni.aspx&usg=AOvVaw1eqUJiH2_Mi45R5DuV8VIH

Krizové zákony: krizový zákon, integrovaný záchranný systém, hospodářská opatření pro krizové stavy, obnova území; Hasičský záchranný sbor; Požární ochrana: zákony, nařízení vlády, vyhlášky, 2019. Ostrava: Sagit, 304 s. ÚZ. ISBN 978-80-7488-333-0.

IQUAP ČESKÁ REPUBLIKA S.R.O., 2010. *Analýza interoperability operačního řízení základních složek integrovaného záchranného systému: Výstupy analýzy, část A - Standardy operačního řízení*. Praha, 84 s.

NFPA 1710: Standard for the Organization and Deployment of Fire Suppression Operations, Emergency Medical Operations, and Special Operations to the Public by Career Fire Departments [online], 2020. National Fire Protection Association [cit. 2021-04-09]. ISBN 978-145592353-3. Dostupné z: <https://static1.squarespace.com/static/5da09701ae0e7e39a7f7fd01/t/5e28a4eaa9d34221483ba9f9/1579721971600/2-1710-20-PDF.pdf>

COLUMBIA FIRE DEPARTMENT, 2021. *Columbia Fire Department 2020 Annual Report* [online]. Columbia: Columbia Fire Department, 49 s. [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.como.gov/fire/wp-content/uploads/sites/26/2021/03/2020-Annual-report.pdf>

PHOENIX FIRE DEPARTMENT, 2016. *Fire Emergency Dispatcher / 911 Operator: 2016 STUDY GUIDE* [online]. Phoenix, Arizona: Phoenix fire department, 46 s. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.phoenix.gov/hrsite/documents/fireguide.pdf>

Závěrečná informace k realizovanému projektu Národní základny humanitární pomoci, c2022. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/zaverecna-informace-k-realizovanemu-projektu-narodni-zakladny-humanitarni-pomoci.aspx>

Niederösterreichische Landeswarnzentrale in Tulln, c2022. *Niederösterreich* [online]. St. Pölten, Rakousko: Amt der NÖ Landesregierung [cit. 2022-02-06]. Dostupné z: <https://www.noef.gv.at/noef/Katastrophenschutz/Landeswarnzentrale.html>

Sekce integrovaného záchranného systému a operačního řízení Generálního ředitelství HZS ČR: Odbor operačního řízení, c2021. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/utvary-mv-generalniho-reditelstvi-hzs-cr-sekce-integrovaneho-zachranneho-systemu-a-operacniho-rizeni-generalniho-reditelstvi-hzs-cr.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>

Emergency Command & Data Center: Fire-Rescue Department, 2021. *The City of San Diego* [online]. [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.sandiego.gov/fire/about/organization/commcenter/>

SIAŘ GŘ HZS ČR 52/2016 - Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky ze dne 29. listopadu 2016, kterým se stanoví postup pro hlášení závažných mimořádných událostí a krizových situací a podávání pravidelných denních informací o požárech a činnosti jednotek požární ochrany, 2016. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.

SIAŘ GŘ HZS ČR č. 26/2013 - Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 25.4.2013, kterým se stanoví vnitřní organizace a početní stavy příslušníků na operačních a informačních střediscích hasičských záchranných sborů krajů, 2013. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.

Pokyn GŘ a NMV č. 41/2003, kterým se stanoví postup pro zpracování a požití poplachového plánu (zásady součinnosti jednotek PO, povolávání jednotek PO v rámci operačního řízení, způsoby vyhledávání jednotlivých stupňů poplachu, činnosti ohlašoven požáru v poplachovém plánu, podrobnosti k poplachovému plánu IZS a operativní

dokumentaci poplachového plánu), 2003. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.

Sbírka interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR - částka 16/2017, kterým se stanoví opěrné body Hasičského záchranného sboru České republiky a typy předurčenosti jednotek požární ochrany pro záchranné práce, 2017. Praha: MV-GŘ HZS ČR.

Usnesení Vlády České republiky ze dne 19. dubna 2000 č. 391 + P k zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání - 112 v České republice, 2000. In: . Praha: Úřad vlády ČR, ročník 2000, 391 + P. Dostupné také z: https://kormoran.odok.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/578EC0A62D7E8F26C12571B6006C4515

Řád výkonu služby v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků, sborů dobrovolných hasičů obcí a sborů dobrovolných hasičů podniků, 2021. In: . Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, MV-179143-8/PO-IZS-2021. Dostupné také z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vykon-sluzby.aspx?q=Y2hudW09Ng%3d%3d>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace (přepracované znění). In: . Dostupné také z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L1972&from=CS>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AMDS	<i>Automatic Message Delivery System</i>
CAS	Cisternová automobilová stříkačka
CTK	Centrum tísňové komunikace (dříve TCTV 112)
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
DPPC	Dohledové přijímací a poplachové centrum (dříve PCO)
DV	Datová věta
GIS	Geografický informační systém
GŘ HZS ČR	Generální ředitelství HZS ČR
HS	Stanice HZS kraje, hasičská stanice
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
HZS SŽ	Hasičský záchranný sbor Správy železnic
HZSP	Hasičský záchranný sbor podniku
CHL	Chemická laboratoř HZS
ICAO	Mezinárodní organizace pro civilní letectví
IKIS	Integrovaný krajský informační systém
IMZ	Instrukčně-metodické zaměstnání
IS	Informační systém
ISOŘ	Informační systém operačního řízení
JSVV	Jednotný systém varování a vyrozumění
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotka požární ochrany
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
JSDHP	Jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku
JSVV	Jednotný systém varování a vyrozumění
KIS	Komunikační a informační systémy
KOPIS (KOIS)	Operační a informační středisko HZS kraje
KŠ	Krizový štáb
KŠ GŘ HZS ČR	Krizový štáb Generálního ředitelství HZS ČR
KÚ	Krajský úřad
LWZ	Landeswarnzentralle - Zemské centrum varování

MPT	Mobilní požární technika
MV ČR	Ministerstvo vnitra ČR
NAKIT	Národní agentura pro komunikační a informační technologie, s.p.
NIS IZS	Národní informační systém IZS
NL	Nebezpečná látka
NOPIS	Národní operační a informační středisko (dříve OPIS MV-GŘ HZS ČR)
OPIS MV-GŘ HZS ČR	Operační a informační středisko Ministerstva vnitra - Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR
OŘ, OpŘ	Operační řízení
PČR	Policie České republiky
PPP	Požární poplachový plán
RES	Registr ekonomických subjektů
RÚIAN	Registr územní identifikace, adres, nemovitostí
RZA	Rychlý zásahový automobil
SaP	Síly a prostředky
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SOŠ PO a VOŠ PO	Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany Frýdek – Místek
SSU	Statistické sledování událostí
STČ	Soubor typové činnosti složek IZS
SÚRO	Státní úřad radiační ochrany, v.v.i.
SW	software – programové vybavení počítače
ŠVZ	Školní a výcvikové zařízení HZS ČR
SŽ, s.o.	Správa železnic, státní organizace
TCTV 112	Telefonní centrum tísňového volání
ÚKŠ	Ústřední krizový štáb
ÚO	Územní odbor HZS kraje
VHJ	Vojenská hasičská jednotka
vyhl.	Vyhláška
zák.	Zákon
ZOS	Zdravotnické operační středisko
ZÚ HZS ČR	Záchranný útvar HZS ČR se sídlem v Hlučíně

ZZS

Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Výpis místa události v případě superúseku dálnice (DA Spojář 6, RCS Kladno s.r.o.)	29
Obrázek 2 Schémata fungování operačního řízení – všichni OD obsluhují celé území.....	35
Obrázek 3 Schémata fungování operačního řízení – území rozdělené na sektory	35
Obrázek 4 Rozhraní Dispečer TCTV - hlavní okno aplikace.....	38
Obrázek 5 Rozhraní Dispečer TCTV - okno GIS.....	39
Obrázek 6 Rozhraní Dispečer TCTV - okno Seznamy.....	40
Obrázek 7 Činnosti v operačním řízení	48
Obrázek 8 Struktura center varování a operačních středisek v Rakouské republice	62

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Základní tabulka plošného pokrytí (Příloha k zákonu č. 133/1985 Sb., upraveno autorem).....	25
Tabulka 2 Počty území Ústeckého kraje rozdělené podle kategorií požárního nebezpečí ..	27
Tabulka 3 Formát označení super-úseku liniové stavby.....	29
Tabulka 4 Přehled záložních řešení pro případ výpadku technologií.....	45
Tabulka 5 Příklad vysílaných SaP k událostem podle <i>City of Columbia Fire-Rescue (Columbia Fire Department, 2021)</i>	59

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Organizační struktura HZS ČR

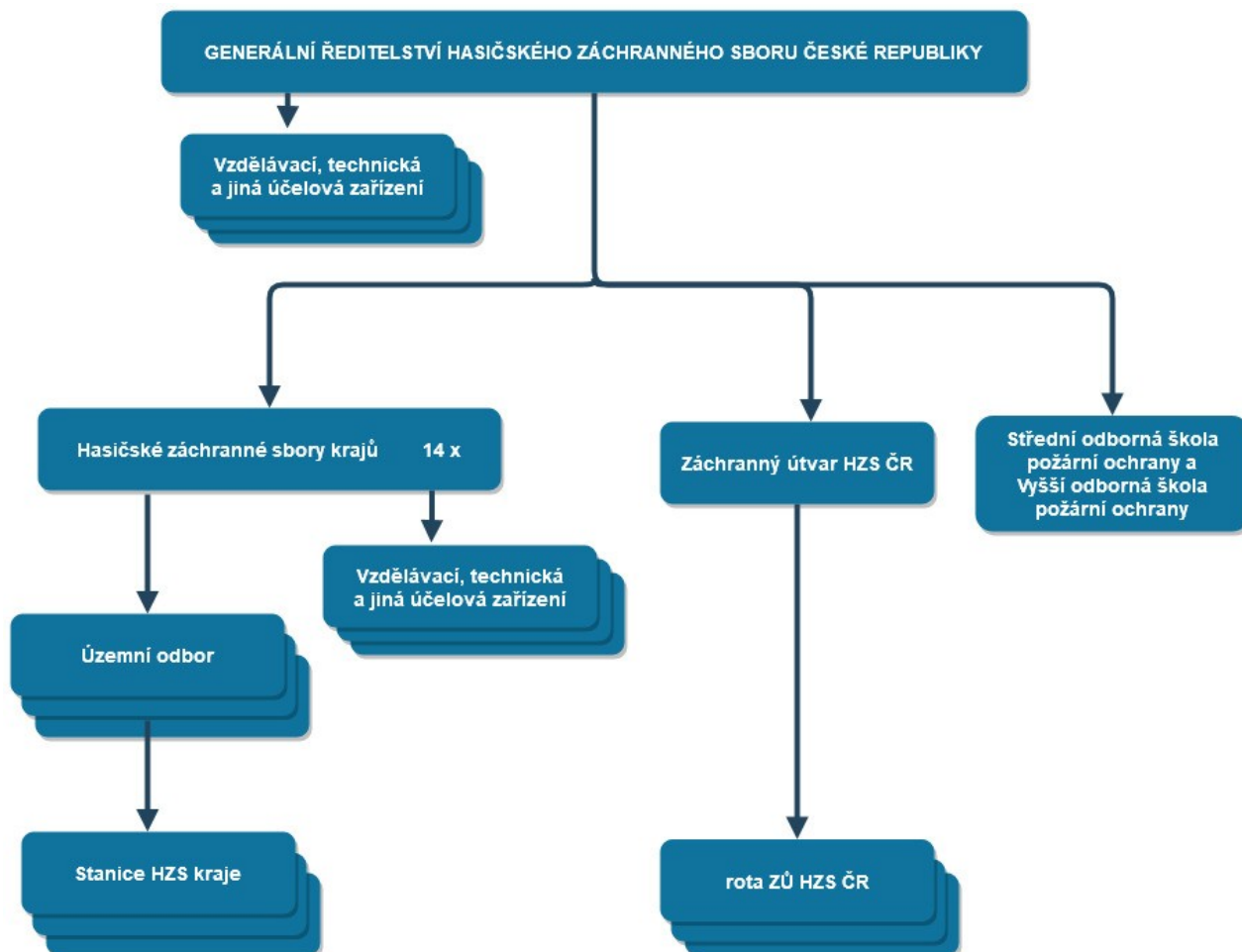
Příloha P II: Odpovědi respondentů

Příloha P III: Rozhraní dispečerské aplikace Spojář

Příloha P IV: List modelové situace

Příloha P V: Návrh Metodiky pro vysílání sil a prostředků

PŘÍLOHA P I: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA HZS ČR

PŘÍLOHA P II: ODPOVĚDI RESPONDENTŮ

1) Na základě čeho vysíláte SaP k událostem? Jsou stanovená pravidla závazná?

KOPIS HZS Ústeckého kraje: Na základě požárního poplachového plánu v kombinaci s automatickým návrhem techniky a také podle zkušeností operačního důstojníka.

KOPIS HZS Libereckého kraje: Na základě psaných zásah operačního řízení (interní sdělení úseku IZS a služeb). Pravidla jsou stanovená pro vybrané klasifikace. SaP jsou vysílány na základě požárního poplachového plánu, územních specifik a dalších parametrů, např. u požárů signalizovaných EPS na pult centrálních ochrany je počet vyslaných jednotek závislý na době jejich dojezdu (při Tj do 5 minut vyjíždí prvovýjezdová CAS + automobilový žebřík, při Tj nad 5 minuty vyjíždí 3 prvovýjezdové CAS doplněné o automobilový žebřík). Vyslané SaP k požárům, resp. Jejich množství je na rozhodnutí operačního důstojníka.

KOPIS HZS Plzeňského kraje: Na základě požárního poplachového plánu, automatického návrhu techniky a Pravidel nasazení

KOPIS HZS hl. m. Prahy: SaP jsou nasazovány podle požárního poplachového plánu a současně s respektováním rajonizace. Ta je zobrazena jako vrstva v GISu a rozděluje území Hl. m. Prahy do jednotlivých hasebních obvodů stanic HZS Hl. m. Prahy (a Hasičského útvaru ochrany Pražského hradu) a současně místních jednotek sborů dobrovolných hasičů.

KOPIS HZS Jihomoravského kraje: SaP vysíláme na základě platné Metodiky pro vysílání SaP, která je jednu z příloh SIAŘ KŘ, kterým se stanoví pravidla pro sestavení požárního poplachového plánu kraje. Ano, metodika je závazná.

2) Využíváte stanovená závazná pravidla pro vysílání SaP? Jakou formou kontrolujete vyslání?

ULK: Požární poplachový plán, automatický návrh techniky. Vyslané SaP případně koriguje velitel zásahu.

LBK: Částečně, vyslané SaP kontroluje vedoucí oddělení KOPIS. Další kontrola je v současnosti v řešení.

PLK: Ano, vyslání SaP dozoruje vedoucí směny a kontroluje vedoucí oddělení KOPIS.

PHA: Vyslání kontrolují příslušníci z hasičských stanic - velící důstojník směny, velitelé stanic a velitelé čet.

JHM: Ano. Vyslání SaP je kontrolováno vedoucím směny a operačními důstojníky s funkcí auditor.

3) Kdo a na základě jakých podkladů určuje pravidla pro vysílání SaP?

ULK: Poplachové plány a pravidla pro automatický návrh techniky tvoří jednotlivé územní odbory.

LBK: Interní sdělení vytvářel vedoucí oddělení IZS a služeb. Aktuálně (v době zpracování práce) se chystají změny.

PLK: Požární poplachový plán navrhuje územní odbor a schvaluje Oddělení IZS.

PHA: -

JHM: Metodiku pro vysílání SaP zpracovalo oddělení IZS a služeb.

4) Vysíláte SaP pro celé území kraje podle stejných pravidel nebo existují určitá územní specifika?

ULK: Specifické vysílání SaP je na každém územním odboru.

LBK: Územní specifika jsou dána především geografickými podmínkami (hornaté oblasti, bývalé vojenské prostory apod.).

PLK: Po celém území kraje vysíláme SaP stejně, nicméně v obcích, kde je současně jednotka HZS kraje a jednotka sboru dobrovolných hasičů, tam je v případě událostí malého rozsahu upřednostněno nasazení JPO I.

PHA: Ano, po celém území vysíláme SaP stejně.

JHM: Vysílání SaP se na území města Brna liší od zbytku kraje.

5) Využíváte předpoplachy na stanicích HZS kraje? Jakou formou?

ULK: Ano, vždy, formou znělky rozlišené pro požáry a technické události. OD/OT spouští předpoplach z Touche.

LBK: Předpoplach, znělka, je součástí automatické akce při vyhlášení poplachu.

PLK: Ano, přímo z okna kontroly události ve Spojáři formou poplachových světel a znělky.

PHA: Pouze při nasazení speciálních skupin - lezci, potápěči, chemici využíváme rozhlas na stanici.

JHM: Záleží na rozhodnutí a rychlosti operačního důstojníka. Předpoplach je spouštěn formou rozsvícení poplachových světel na stanici z touche.

6) Využíváte automatický návrhář techniky? Na jaké typy/podtypy událostí?

ULK: Ano, na všechny.

LBK: Ano, pro vybrané klasifikace - Požár - signalizace EPS a Záchrana osob a zvířat - AED.

PLK: Ano, na všechny.

PHA: Automatický návrh techniky je zpracován, nicméně operační důstojníci obvykle volí techniku podle svého uvážení.

JHM: Pouze pro speciální techniku u vybraných typů událostí, např. HZSP Správy železnic u DN - Železniční nebo PLHA (KKH) u Požár - Trafostanice, rozvodny

7) V jaké variantě využíváte ANT? Maximální (OD jen ubírá), minimální (musí být vysláno, OD může přidat) nebo doporučenou (OD ubírá nebo přidává, pokud k tomu má důvod)

ULK: Doporučená varianta, OD může libovolně přidávat nebo ubírat techniku podle svého uvážení, ale při dodržení požárního poplachového plánu.

LBK: Pro Požár - signalizace EPS jde o striktní variantu.

PLK: Striktní.

PHA: -

JHM: Pro speciální techniku se jedná o variantu striktní.

8) Využíváte typové poplachové plány?

ULK: Ano, pro dálnice a rychlostní komunikace a také pro dálniční tunely.

LBK: Pouze pro dálnice a rychlostní komunikace.

PLK: Ne.

PHA: Ne.

JHM: Ano, na dopravní nehody, pro události na dálnicích a rychlostních komunikacích, AED a objektové poplachové plány.

9) Jak vnímáte rozdíl mezi klasifikacemi Záchrana osob a zvířat - uzavřené prostory, výtah (ZOZ-UP,V) a Technická pomoc - otevření uzavřených prostor (TP-OUP)?
Liší se vysílané SaP?

ULK: Rozhoduje míra nebezpečí z prodlení. V případě, že k události vyjíždí také ZZS, jedná se spíše o ZOZ, v případě, že k události vyjíždí jen PČR, jde spíše o TP. Volba SaP je stejná (první vůz nebo technický automobil).

LBK: Technická pomoc znamená, že nejde o život ohrožující stav. Vyjíždí JPO I. U ZOZ je v přímém ohrožení život, vyjíždí místní jednotka a JPO I.

PLK: V případě ZOZ jde o akutní ohrožení života nebo zdraví osoby. V ostatních případech se jedná o technickou pomoc. Vyslané SaP se liší.

PHA: Volba klasifikace nemá vliv na volbu SaP.

JHM: Rozdílovým prvkem je přítomnost ohrožené osoby uvnitř uzavřeného prostoru. Pokud je uvnitř osoba, jedná se vždy o ZOZ. V ostatních případech jde o technickou pomoc.

10) Využíváte zálohování hasebního obvodu formou Pohotovosti JSDH nebo přesuny techniky HZS? Kdo rozhoduje o zálohování hasebního obvodu?

ULK: Ano, využíváme zálohy na vlastní zbrojnici JSDH. O zálohování rozhoduje KOPIS, v případě povolávání příslušníků HZS do pohotovosti po domluvě s ÚŘD.

LBK: Ano, k zálohování jsou přímo předurčeny vybrané JSDH (s předurčeností na DN). RZA z CHS Liberec může být vyslána na území celého kraje, kde zálohuje a posádka může vyjet s RZA nebo jinou technikou ze stanice. O zálohování rozhoduje územní řídicí důstojník.

PLK: Ano, především formou povolávání příslušníků z volna alespoň do stavu 1+2, případně povoláváním JSDH tam, kde mají společné prostory s jednotkou HZS. O povolání rozhoduje ÚŘD, iniciovat může i KOPIS.

PHA: Ne.

JHM: Ano, vyhlášení zálohy provádí KOPIS po domluvě s velitelem zásahu nebo územním řídicím důstojníkem.

11) Využíváte krajské typy a podtypy událostí?

ULK: Činnost jednotky (ZOČ), Požár - EPS na objekt Krajského ředitelství, Technická pomoc - sundání prstenu, Požár - Saze v komíně.

LBK: Požár - saze v komíně, Požár - hlášení EPS, Požár - skládka, Technická pomoc - protipovodňová opatření, Technická pomoc - spolupráce se složkami IZS - Pátrání po pohřešované osobě, Cvičný požární poplach, 4 druhy technologických testů (podle rozsahu aktivované technologie).

PLK: Ano, např. Požár – komínové těleso, Požár – plyn přípojka nebo DN – velký úklid vozovky.

PHA: Ne.

JHM: Technická pomoc - Činnost jednotky, Požár, Signalizace EPS.

12) Využíváte pohotovosti JSDH, které si jednotky hlásí dobrovolně?

ULK: Ano.

LBK: Jen v případě povodní, kdy JSDH provádí monitoring.

PLK: Ano, nicméně zřídka. KOPIS bere pohotovost JSDH na vědomí.

PHA: Ano, zejména při rozsáhlejších mimořádných událostech, např. větrných smrštích.

JHM: Ano, zejména na území ÚO Brno-město.

13) Mají ve Vašem kraji JSDH předurčenosti - DN, NL a OOB?

ULK: Vybrané JSDH mají předurčenost na DN a OOB.

LBK: Ano, na dopravní nehody, nebezpečné látky i na ochranu obyvatelstva. Další předurčenosti jsou: letecké hašení - plnění bambivaku, ropné látky na vodní hladině, živelní pohromy - větrné smršti, povodně.

PLK: Ano, DN, NL, MPŘ, ZOZ – z vody a další.

PHA: Ne.

JHM: Ano, vybrané JSDH jsou předurčeny pro zásahy u DN, další pro OOB.

14) Jsou některé typy, resp. podtypy událostí, na které striktně nevysíláte JSDH?

ULK: JPO II s trvalou pohotovostí vysíláme na všechny typy událostí, ostatní JPO jsou na zvážení operačního důstojníka.

LBK: Potvrzená zemřelá osoba (sebevrah), bojové chemické látky.

PLK: Rozhodujícím kritériem je předurčenost JSDH.

PHA: DN - vyproštění osob, Nástražný výbušný systém, události na PCO

JHM: TP – Transport pacienta, Spolupráce se složkami IZS, Otevření uzavřených prostor, Únik nebezpečných látek, Záchrana osob a zvířat (mimo AED).

15) Podle jakých kritérií jsou JSDH vybaveny speciální technikou - AZ/AP, TA, RZA apod.?

ULK: Vybavení JSDH speciální technikou není ze strany HZS nijak omezeno.

LBK: Jednotky zálohující stanice HZS jsou vybaveny technikou pro zásahy u dopravních nehod (RZA, TA, CAS v technickém provedení).

PLK: Záleží na každé JSDH. Po zařazení speciální techniky je jednotce přidělena předurčenost a provedena změna v PPP.

PHA: JSDH jsou vybaveny zejména prvovýjezdovými a velkokapacitními CAS a dopravními automobily.

JHM: Speciální techniku u JSDH schvaluje oddělení IZS a služeb příslušného územního odboru.

16) Vysíláte JSDH na události typu ZOZ pokud jsou v PPP před jednotkou HZS?

ULK: Ano.

LBK: Ano.

PLK: Ano, podle automatického návrháře techniky.

PHA: Ne, první v PPP je vždy JPO I. JSDH vysíláme na ZOZ pouze pokud je jednotka na stáži a vyjíždí současně s JPO I.

JHM: Ano.

17) Je JSDH povinna dodržet při vyslání SaP (adresné vysílání) k události určenou techniku nebo může vyjet libovolnou technikou?

ULK: JSDH může vyjet libovolnou technikou, OD ji po výjezdu zamění nebo doplní do příkazu k výjezdu.

LBK: Situace je na posouzení operačního důstojníka. Výjezd nevyžádané techniky může OD akceptovat nebo neakceptovat.

PLK: Ano, ale z objektivních důvodů je možné techniku zaměnit.

PHA: Ano, techniku je možno zaměnit např. pro poruchu.

JHM: Ano, JSDH je povinna dodržet maximální počet kusů techniky.

18) Na které události může vyjíždět JSDH samostatně (bez JPO I)?

ULK: JPO II na všechny události, ostatní dle uvážení, ale nikoliv na dopravní nehodu se zraněním/s vyproštěním osob a na požáry.

LBK: Je to dáno interním sdělením. Na Technickou pomoc - odstranění strom vyjíždí samostatně JPO II a III, na TP – transport pacienta vyjíždí JPO II (pokud je pacient již v péči ZZS). JSDH vyjíždí samostatně na události, které si hlásí JPO sama a je připravena k výjezdu.

PLK: Události bez hrozícího nebezpečí (TP) a události s potvrzeným rozsahem, kdy je JSDH nebo složka IZS na místě.

PHA: Technická pomoc.

JHM: TP – Monitoring, odstranění stromu, čerpání vody, odstranění nebezpečných stavů.

19) Vysíláte na Požár - nízké budovy automaticky výškovou techniku v prvním sledu?

ULK: Jen na potvrzené požáry.

LBK: Ne, záleží na konkrétní situaci a místě (podmínky pro ustavení techniky, velikost budovy apod.).

PLK: Ne.

PHA: Ano.

JHM: Ano, pokud se nejedná o chatu nebo jinou drobnou stavbu.

20) Je rozdíl ve vyslání SaP na dopravní nehodu bez zranění a se zraněním nebo vyproštěním?

ULK: Na DN se zraněním/vyproštěním vyjíždí prvovýjezdová CAS v technickém provedení, doplněný o rychlý zásahový automobil, pokud je k dispozici. Na DN bez zranění vyjíždí pouze prvovýjezdová CAS v technickém provedení.

LBK: Na DN se zraněním/vyproštěním vyjíždí dvě předurčené JPO se dvěma prvovýjezdovými CAS (min. 1+3, 1+3) nebo prvovýjezdovou CAS (min. 1+3) a RZA (1+1). Na DN bez zranění vyjíždí JPO I s prvním vozem případně doplněný o předurčenou JSDH.

PLK: Ano, na DN se zraněním do 2 zraněných osob vysíláme prvovýjezdovou CAS (taktická schopnost vozidla Vyproštění osob) + RZA (pokud je v rámci I. stupně PPP), v případě zranění 3 a více osob přidáváme druhou prvovýjezdovou CAS. K DN bez zranění vysíláme prvovýjezdovou CAS s taktickou schopností Naviják nebo Sorbent.

PHA: Vyslání SaP je na zvážení OD, pro DN-vyproštění vysílá druhý výjezd a RZA („nůžky“). Pro události na Pražském okruhu vyjíždí vždy minimálně dvě CAS (pro tvorbu nárazníkového postavení).

JHM: Ano, na DN se zraněním/vyproštěním vyjíždí dvě předurčené JPO se dvěma prvovýjezdovými CAS (min. 1+3, 1+3) nebo prvovýjezdovou CAS (min. 1+3) a RZA (1+1). Pokud je první JPO v typovém poplachovém plánu vybavena RZA, vyjíždí k DNSZ také. Na DN bez zranění vyjíždí JPO I s prvním vozem případně doplněný o předurčenou JSDH, pokud je na prvním místě v typovém poplachovém plánu.

21) Kolik jednotek vysíláte v prvním sledu na požáry dopravních prostředků na dálnicích a rychlostních komunikacích?

ULK: Vždy minimálně dvě jednotky.

LBK: Na požár osobního automobilu dvě prvovýjezdové CAS nebo CAS a RZA, na požáry nákladních automobilů první stupeň podle požárního poplachového plánu - 3 JPO, z nichž jsou dvě předurčené na zásahy u dopravních nehod.

PLK: 2 kusy požární techniky – prvovýjezdová CAS + RZA, pokud je v rámci celého PPP.

PHA: Minimálně 2 CAS na požár OA, na požár NA podle rozsahu.

JHM: Na požáry OA 3 jednotky (I. stupeň PP na DaRK), na požáry NA 7 jednotek (II. Stupeň).

22) Máte v rámci kraje dislokovány RZA (TA-L)? Na které typy (podtypy) událostí je vysíláte?

ULK: Ano, v Ústí n.L., Chomutově, Žatci, Litoměřicích. Vysíláme je na DN – se zraněním a s vyproštěním.

LBK: Ano, rychlé zásahové automobily na stanicích Liberec a Turnov. Na události, kdy je vysláno AED může velitel jednotky rozhodnout o rozdělení družstva na prvovýjezdovou CAS a velitelský automobil.

PLK: Ano, na HS Tachov a Rokycany. Vysíláme je na DN a Požáry – dopravních prostředků.

PHA: Ano, vysíláme je na DN.

JHM: Ano, RZA jsou na stanicích Brno-BVV, Rosice, Židlochovice, Hustopeče, Břeclav, Vyškov, Boskovice. TA-L jsou dislokovány na HS Blansko, Tišnov, Hodonín, Břeclav, Vyškov, Znojmo.

23) Jak je organizováno obsazení techniky na HS typu C1 (C2)?

ULK: 1. výjezd (prvovýjezdová CAS), 2. výjezd (velkokapacitní CAS + speciální technika), 3. výjezd (prvovýjezdová CAS v technickém provedení)

LBK: 1. výjezd (prvovýjezdová CAS), 2. výjezd (velkokapacitní CAS + speciální technika)

PLK: 1. výjezd (prvovýjezdová CAS v obsazení 1+3 až 1+5), ostatní příslušníci

PHA: (Na území Hl. m. Prahy není žádná HS typu C1 ani C2, každá ze stanic typu P4 obsazuje dva výjezdy a speciální techniku)

JHM: Liší se podle konkrétní stanice.

24) Na které typy událostí vysíláte PPLA(KCH s DT, TA-CH) v prvním sledu?

ULK: Požár výškové budovy, požáry sklepů většího rozsahu, rozsáhlé požáry.

LBK: TA-CH nebo KCH jsou vysílány podle situace nebo očekávaného rozsahu události.

PLK: PPLA – P – podzemní prostory, tunely; ÚNL – do ovzduší; TP – Měření koncentrací; KCH – Únik nebezpečných látek - do ovzduší, ÚNL - do půdy

PHA: Na požáry velkého rozsahu.

JHM: Potvrzené požáry budov na ÚO Brno-město, požáry průmyslových objektů, záchrana osoby ze studny, požáry podzemních prostor.

25) Jakou strukturu velení na taktickém stupni využívá Váš kraj? Využíváte velícího důstojníka směny nebo územní řídicí důstojníky? Kdo a jak tyto pozice obsazuje?

ULK: Na taktickém stupni je nejvyšším velitelem velitel čety z centrální hasičské stanice. Velitel čety vyjíždí zejména na vlastní žádost. Krajský řídicí důstojník + územní řídicí důstojníci.

LBK: Na taktickém stupni je nejvyšším velitelem velitel čety z centrální hasičské stanice. Krajský řídicí důstojník + územní řídicí důstojníci.

PLK: Velitel čety vyjíždí převážně na vlastní žádost. Velitelé centrálních stanic (5 osob) drží službu velícího důstojníka směny, střídají se po 24 hodinách na CHS Plzeň-Košutka. Službu krajského řídicího důstojníka směny drží ředitel HZS kraje a jeho náměstci.

PHA: Velitel čety na každé stanici. Na taktickém stupni je nejvyšším velitel velící důstojník směny. Krajského ředitele zastupuje krajský řídicí důstojník.

JHM: Na taktickém stupni je nejvyšším velitelem velitel čety z centrální hasičské stanice. Krajský řídicí důstojník + územní řídicí důstojníci.

26) Je přípustné vyslat k události pouze jeden kus techniky v obsazení 1+1, např. AZ, TA, RZA?

ULK: Ano.

LBK: Ano.

PLK: Ano, např. TA na TP – Odstranění stromu (podle taktické schopnosti vozidla a řazení), nicméně nejde o standardní situaci.

PHA: Ne, respektive pouze AZ jako asistence včelaři při odchytu včel.

JHM: Zpravidla ne.

27) Jsou na HS kategorie C3(C2) rozděleny 1V a 2V podle typu událostí? Např. první vůz (1V) na požáry, druhý vůz (2V) na DN apod.

ULK: 1. výjezd vyjíždí hlavně na požáry.

LBK: První a druhý výjezd jsou vysílány k událostem střídavě. 2. výjezd vyjíždí na zásahy lezeckého družstva.

PLK: Ne.

PHA: Na všech stanicích je 1. družstvo předurčeno na požáry a 2. družstvo na technické zásahy (DN, TP apod.). Dělení je dáno historicky.

JHM: Ne, ale na HS Lidická je 2. vůz obsazen lezeckým družstvem a vyjíždí např. na události typu ZOZ - uzavřené prostory, výtah a TP - otevření uzavřených prostor a se speciální technikou (kontejner Stabilizace).

28) Je na krajské centrální stanici umístěno lezecké družstvo (skupina) na jednom kusu techniky nebo se v případě potřeby přesunou z jiné techniky?

ULK: Lezecké družstvo (na CHS Ústí nad Labem) obsazuje 3. výjezd + TA-Lezecký

LBK: Lezecké družstvo obsazuje druhý výjezd a technický automobil - lezecký.

PLK: Lezecké družstvo je rozloženo na více kusech techniky. V případě potřeby jsou letečtí záchranáři vyzvednutí vrtulníkem na HS.

PHA: Lezecká družstva tvoří na obou druhý výjezd.

JHM: Ano, na druhém voze, příp. na technickém automobilu lezeckém.

29) Na které události (mimo ZOZ - z výšky) vysíláte lezeckou skupinu nebo družstvo?

ULK: ZOZ – z hloubky.

LBK: ZOZ – z hloubky, zásahy ve vysokých budovách (bez dostupnosti výškové techniky), záchrana osob demonstrujících úmysl sebevraždy skokem z výšky.

PLK: ZOZ-z hloubky a další podle plánu povolávání lezců.

PHA: ZOZ - z hloubky.

JHM: ZOZ – z hloubky, požáry podzemních prostor, stabilizace budov, otevírání uzavřených prostor (záchrana).

30) Která technika má ve Vašem kraji celokrajskou působnost?

ULK: Měřicí vůz, Autobus evakuační, Kontejner nouzového přežití, Technika správy státních hmotných rezerv (SSHR), seskoková matrace, Kontejner chemický, nakladač Bobcat, velkokapacitní čerpadla SOMATI a MČS.

LBK: Technický automobil - lezecký z CHS Liberec.

PLK: Kontejnery, lezecké družstvo, letečtí záchranáři.

PHA: (Vzhledem k rozloze území všechna.)

JHM: TA-S z HS Lidická, TA-lezecký, PPLA, Kontejner chemický, nakladač Bobcat, Kontejner ropný (HS Líšeň), Kontejner nouzového přežití, technika SSHR, Chemická laboratoř

31) Odpovídají indexy volacích značek pravidlům podle Přílohy 2 Řádu rádiových komunikací? (Pxx YY1 - 1V, 2 - 2V, 3,4 - AZ, AP, 5 - VEA...)?

ULK: Velkokapacitní CAS je označena jako 2. výjezd (např. PCV 122). Ostatní označení částečně odpovídá.

LBK: Na CHS je technika číslována následovně: 1. výjezd - PLI 111, 2. výjezd - PLI 117, velkokapacitní CAS – PLI 112, Automobilový žebřík - PLI 113, Automobilová plošina - PLI 114.

PLK: Částečně. 101, 102 – prvovýjezdové CAS; 103, 104 – výšková technika, 105 – velitelský automobil; 106 – TA/RZA; 108 - PPLA

PHA: Ano, PAA 111 - 1. družstvo, 112 - 2. družstvo, 113 - AZ.

JHM: Ano, u HZS striktně, u JSDH zpravidla ano.

32) Máte v rámci operačního řízení kraj rozdělený na sektory?

ULK: Každý operační důstojník/technik vykonává operační řízení na jednom přiděleném územním odboru. V případě zastupování vykonává jeden OD/OT operační řízení maximálně na dvou územních odborech.

LBK: Rozdělení záleží na každém vedoucím směny, obvykle je kraj rozdělen na dva sektory po dvou územních odborech, kdy jeden sektor obsluhuje vedoucí směny a operační technik a druhý sektor obsluhuje operační důstojník.

PLK: Ano, podle počtu operačních důstojníků je území rozděleno na 2 – 3 sektory (Plzeň; Klatovy + Rokycany; Domažlice + Tachov).

PHA: Ne.

JHM: Ano, kraj je rozdělen na první sektor (ÚO Brno-město a Brno-venkov) a druhý a třetí sektor (ostatní ÚO Jihomoravského kraje).

33) Kolik operačních důstojníků a operačních techniků jednotlivé sektory obsluhuje?

ULK: Pracoviště operačního řízení obsluhuje celkem 7 příslušníků včetně vedoucího směny.

LBK: Pracoviště obsluhuje vedoucí směny, operační důstojník a operační technik.

PLK: Pracoviště OpŘ obsazují minimálně 2 operační důstojníci a dva operační technici.

PHA: Pracoviště OpŘ obsluhují 4 příslušníci a vedoucí směny. Dva příslušníci vysílají SaP a dva provádějí řízení události.

JHM: Každý ze sektorů obsluhuje minimálně operační důstojník a operační technik.

34) Mohou síly a prostředky vysílat také operační technici nebo je to výlučně práce operačních důstojníků?

ULK: Ano, mohou.

LBK: Ano, ale operační technik nenese za vyslání SaP odpovědnost.

PLK: Ano, v závislosti na závažnosti mimořádné události, nicméně vždy pod kontrolou operačního důstojníka.

PHA: Ne, SaP vysílají prakticky výhradně OD.

JHM: Ano, mohou. Odpovědnost nese operační důstojník sektoru.

35) Střídají se Operační technici 112 také na pracovišti operačního řízení?

ULK: Ano.

LBK: Ano, nicméně je to individuální. Naopak na pracovišti centra tísňové komunikace se střídají všichni příslušníci.

PLK: Ano, všichni, povinně.

PHA: Ano.

JHM: Ano, střídají, pokud o to mají zájem.

36) Využíváte možnost uložení individuálního rozložení oken ve Spojáři?

ULK: Rozložení oken je nastaveno defaultně, ale každý má možnost si okna upravit (nikoliv uložit).

LBK: Ano. Uložení individuálního nastavení povoluje administrátor.

PLK: Ano, nicméně bez možnosti uložení.

PHA: Ano, bez možnosti uložení.

JHM: Ano, ale bez možnosti uložení.

37) Využíváte v kolonce „Co se stalo“ zkratky? (P, DNSZ, RD, OA apod.?)

ULK: Jen některé, které zná systém text to speech a čte je korektně při vyhlášení poplachu.

LBK: Ano, ale v návaznosti na systém text to speech, některé zkratky a slova se rozepisují foneticky.

PLK: Ano, některé (DN, OA apod.)

PHA: Ne, obsah pole je převáděn do rozhlasu (TTS) při vyhlášení poplachu.

JHM: Ano.

38) Využíváte označení techniky ve Spojáři přesně podle Řádu strojní služby - příloha 6? (CAS 20/4000/240-S2T)

ULK: Částečně, využívají poznámky v názvu techniky, např. „1. výjezd“, „protiplyn“ apod.

LBK: Ano, u CAS a AZ vždy.

PLK: Ano, doplněné o poznámky.

PHA: Ano, poznámky jsou obsaženy v aliasu techniky (např. druhé družstvo, žebřík apod.).

JHM: Ano, krom osobních automobilů.

39) Máte stanovený časový limit pro příjem tísňového volání a vyslání SaP?

ULK: Ano, pro příjem tísňového volání (odeslání datové věty) 2 minuty.

LBK: Ano, 2 minuty pro odeslání datové věty a 1 minuta pro vyslání sil a prostředků.

PLK: Ano, délka hovoru na CTK (limit 1:50), doba od ukončení hovoru na CTK do odeslání datové věty (limit 20 s), doba kontroly informací přijaté události (limit 25 s), doba nasazování techniky (limit 30 s), doba od začátku hovoru do vyhlášení poplachu (limit 3 minuty).

PHA: Ano. Na odeslání datové věty 2 minuty, na otevření příchozí DV 10 vteřin, na kontrolu údajů události a vyslání SaP po 25 vteřinách.

JHM: Ano, u odeslání datové věty 90 vteřin, u vyslání SaP 1 minutu.

40) Jaký systém pro tablety využíváte ve vašem kraji?

ULK: PointX, využívají JPO I i některé JSDH.

LBK: GINA 2.

PLK: PointX i GINA.

PHA: PointX.

JHM: GINA a GINA 2.

41) Zpracováváte krom operačního řízení také běžnou agendu - uzavírky, vyjmutí EPS ze střežení, pálení apod.?

ULK: Ano, uzavírky, pálení.

LBK: Ano, uzavírky, pálení, zakládání aktualizovaných DZP a poplachových plánů v tištěné podobě do archivu.

PLK: Ano, některé uzavírky.

PHA: Kontrolujeme příchozí uzavírky. Se zadáním pálení odkazujeme občany na webový formulář.

JHM: Ano, pálení.

42) Jakým způsobem sdílíte zkušenosti z proběhlých událostí?

ULK: Závažné události a ty, kde došlo k chybě jsou probrány.

LBK: Dříve prostřednictvím instrukčně metodického zaměstnání operačních důstojníků, v současné době se bude systém sdílení zkušeností nastavovat.

PLK: Formou rozboru na směně, na IMZ operačního řízení několikrát ročně a také s vedoucím oddělení.

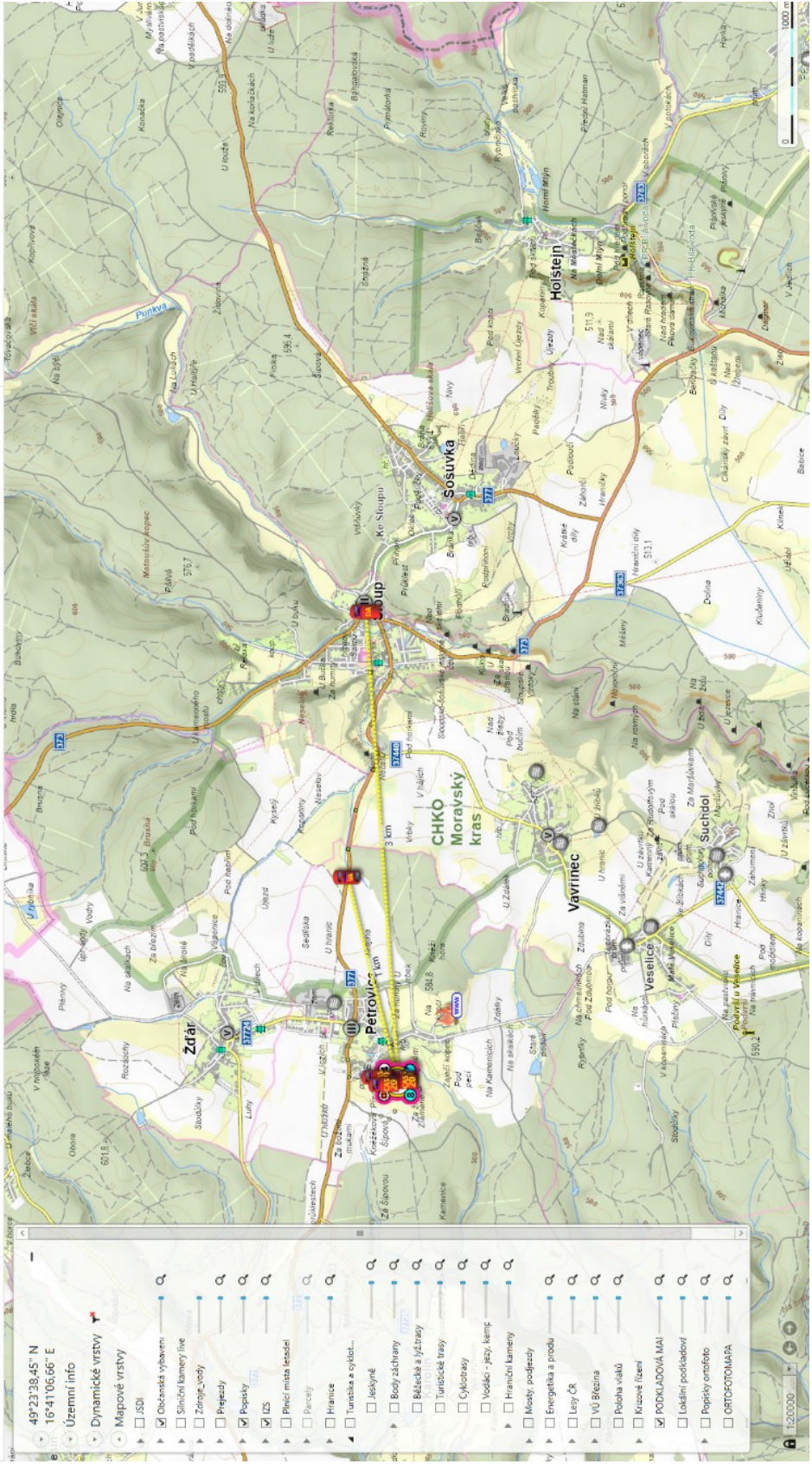
PHA: Ve směně, v případě pochybení i napříč směnami s vedoucím oddělení.

JHM: Formou auditu (označování a hodnocení chyb) a v rámci odborné přípravy ve směnách.

PŘÍLOHA P III: ROZHRANÍ DISPEČERSKÉ APLIKACE SPOJAŘ 6

The screenshot displays the SPOJAŘ 6 dispatching application interface. At the top, there are navigation tabs for 'Aplicační zprávy', 'Automatické akce', 'Log komunikací', 'Záznam', and 'Detail události'. The main window is divided into several sections:

- Top Bar:** Shows the date and time '6.11.22 16:20:24' and the user 'Bc. Karel Šimůnek DIS.'.
- Control Panels:** Includes buttons for 'Odhlásit telefon', 'Upravit', '2' (with a note 'Nepřetvářené události ve vstupní frontě'), 'Odkázat', '1' (with a note 'Karta objektu'), 'AP' (with a note 'Přehled zprávy'), and 'Všechny zprávy'. There are also checkboxes for 'Zrušené události' and 'Události v obvodu'.
- Main List:** A table of incidents with columns for 'S. M. V. S.', 'Doba trvání', 'Typ události', 'Podtyp události', 'Činnost/jeřáb', and 'Číslo/jeřáb'. The first row is highlighted in green: '0 - 002197 - TECHNICKÁ POMOC - Činnost/jeřáb - POLNÍ POKOSTI, TRÁVA - Číslo/jeřáb - 0 - 002619 - POZÁR - Činnost/jeřáb - POLNÍ POKOSTI, TRÁVA'. Below this, there are entries for '1 - 0 - 144256 - OSTATNÍ MIMORÁDNÁ UDÁL...', '1 - 5 - 154734 - OSTATNÍ MIMORÁDNÁ UDÁL...', and '1 - 55 - 071415 - OSTATNÍ MIMORÁDNÁ UDÁL...'.
- Right Panel:** Contains 'Zásobník technika' with a list of technicians and their status (e.g., 'DA-L1Z - HBK -8 - Petrovice (BK)', 'CAS20/4900/50-S2R - HBK -1 - Rájec'). Below it is the 'Zásobník vozidla / agregátu' section with a list of vehicles and their status (e.g., 'CAS20/4900/50-S2R - HBK -1 - Rájec', 'DA-L1Z - HBK -8 - Rájec').
- Bottom Panel:** Includes 'Zásobník vozidla / agregátu' and 'Zásobník místa zásahu' sections, both with lists of vehicles and locations.

PŘÍLOHA P IV: LIST MODELOVÉ SITUACE

Modelová situace č. 1

Stp	Poř	Typ JPO	Předurčená jednotka	Poznámka
1	1	JPO V	Maišín	MÍSTNÍ JPO
1	2	JPO III/1	Maišář Lhota	
1	3	JPO I	C, S	
1	4	JPO III/1	Občytov	

Detail události:
 Typ: DOPRAVNÍ NEHODA - VYPROŠTĚNÍ OSOBY
 Adresa: Občov 453
 Co se stalo: DNSZ OA a MA, 2 zranění, jeden zrakl

Maišín, JPO V - Připravena			
Velitel:	Strojník:	Hasičů:	
0	0	0	
CAS25/3500/200-MZZ		1V	
DA-L2T		DA	

Maišář Lhota, JPO III/1 - Připravena			
Velitel:	Strojník:	Hasičů:	
0	0	0	
CAS20/4000/240-S2T		1V	
CAS32/6600/0-53R		1C	
DA12-L1Z		DA	

Stanice Stolany, JPO I - Připravena			
Velitel:	Strojník:	Hasičů:	
C, S	3	3	2
CAS20/4000/240-S2T		1V	
CAS15/2500/0-MZZ		2V	
AZ40-S1Z		AZ	
VEA-L1		VEA	
RZA-L2Z		RZA	
CAS30/9000/540-53VH		1C	

Občytov, JPO III/1 - Připravena			
Velitel:	Strojník:	Hasičů:	
0	0	0	
CAS32/6200/800-53R		1C	
CAS32/6600/0-53R		2C	
VEA-L1		VEA	
DA12-L1Z		DA	

Další technika, poznámka:

Metodika pro vysílání sil a prostředků

Bc. Karel ŠIMŮNEK, DiS.

Obsah

Obsah.....	2
Požár	4
1.1 Požáry budov	4
1.2 Požáry dopravních prostředků	5
1.3 Požáry porostů.....	6
1.4 Požáry trafostanic/rozvoden	6
1.5 Požáry odpadů, popelnic, kontejnerů, ostatní	7
1.6 Požáry hlášené poplachovým systémem na PCO.....	7
Dopravní nehoda.....	8
1.7 Dopravní nehoda silniční se zraněním/s vyproštěním osob	9
1.8 Dopravní nehoda silniční bez zranění osob.....	9
1.9 Dopravní nehoda železniční	9
1.10 Dopravní nehoda letecká	9
Záchrana osob a zvířat.....	10
1.11 ZOZ - Z vody.....	11
1.12 ZOZ - Z výšky	11
1.13 ZOZ - Uzavřené prostory, výtah.....	11
1.14 ZOZ - Zasypané, zavalené	12
1.15 ZOZ - Z hloubky.....	12
1.16 ZOZ - AED.....	12
1.17 ZOZ - Ostatní.....	12
Únik nebezpečných látek	13
1.18 ÚNL - Na pozemní komunikaci	14
1.19 ÚNL - Do půdy.....	14
1.20 ÚNL - Na (do) vodní plochu(y)	14
1.21 ÚNL - Do ovzduší.....	15
Technická pomoc.....	16
1.22 TP – Odstranění stromu.....	16
1.23 TP – Otevření uzavřených prostor.....	17

1.24	TP – Destrukce objektu.....	17
1.25	TP – Čerpání vody.....	17
1.26	TP – Měření koncentrací	17
1.27	TP – Likvidace obtížného hmyzu	18
1.28	TP – Transport pacienta	18
	Vysvětlivky a zkratky:	19

Riziko	Příklad	Síly a prostředky
Nízké	4 Popelnice, kontejner	první JPO z I. st. PPP s 1V
	4 Odpad, ostatní	
Střední	5 Lesní porost	první JPO s I. st. PPP s 1V, 1C + místní JPO (1V, 1C)
	5 Polní porost, tráva	
	5 Signalizace EPS	dvě předurčené JPO s 1V
Vysoké	7 Trafostanice, rozvodny	jednotka HZS (1V) + místní JPO (1V, 1C) + KHA / ANK + KKH / PLHA
	7 Dopravní prostředky - OA, DOD	jednotka HZS (1V + RZA) + místní JPO (1V)
	7 Komínové těleso	jednotka HZS (1V) + výšková technika + místní JPO (1V, 1C)
	7 Nízké budovy 7 Průmyslové, zemědělské objekty, sklady 9 Výškové budovy 9 Podzemní prostory, tunely	4 JPO z I. st. PPP s 1V + výšková technika (AZ, AP) + velitelský automobil (VČ) + speciální technika (PPLA, Cobra)
	9 Dopravní prostředky - NA, bagr, návěs, jeřáb apod.	4 JPO z I. st. PPP s 1V + velitelský automobil (VČ) + speciální technika

Základní vyslání SaP: K požárům je vždy vysílána stanice HZS kraje a místní JPO (mimo případy, kdy je požár již uhašen (likvidován občany) nebo se jedná o drobný požár zanedbatelného rozsahu).

1.1 Požáry budov

Popis: Požáry budov zahrnují klasifikace P - Nízké budovy, P - Výškové budovy a ve většině případů také P - Průmyslové, zemědělské objekty, sklady (pokud se jedná o stavební objekty) a požár sazí v komínovém tělese, který se dále nerozšiřuje.

Základní vyslání SaP: K požárům budov se vysílají čtyři družstva (o zmenšeném početním stavu) z prvního stupně PPP, výšková technika (AZ, AP) a velitelský automobil s velitelem čtyři z místně příslušné centrální stanice. K požárům sazí uvnitř komínového tělesa, který se nešíří, se vysílá první jednotka HZS s 1V, místní JPO s 1V a výšková technika, pokud okolnosti nenaznačují, že ji nebude možno ustavit. V případě, že první jednotka HZS je kategorie stanice P1, vysílá se tato jednotka pouze s prvovýjezdovou CAS.

Speciální technika: V případě potvrzeného plamenného hoření je vhodné vyslat také PPLA (TA-CH/ ANK + KCH) se zásobou dýchací techniky. Pro P - Průmyslové, zemědělské objekty,

sklady se vysílá speciální řezací a hasící zařízení CCS Cobra s obsluhou a automobil se zásobou dýchací techniky v prvním sledu.

JSDH: Místní jednotka se vysílá až se třemi kusy techniky v pořadí 1V (prvovýjezdová CAS) - 1C (velkokapacitní CAS) - DA, ostatní dobrovolné jednotky se vysílají maximálně se dvěma kusy techniky (1V + 1C/DA)

Specifické situace: K drobnému zahoření elektroinstalace (např. zvonky, domovní rozvaděč apod.) a k požárům již uhašeným se vysílá pouze první jednotka HZS s 1V a místní JPO s 1V.

1.2 Požáry dopravních prostředků

Popis: Požáry dopravních prostředků rozdělujeme podle předpokládaného rozsahu na menší (P OA apod.) a větší (P NA, P více, než dvou OA, P autobusu apod.). Konkrétní zařazení záleží na rozhodnutí OD.

Základní vyslání SaP: K požáru dopravních prostředků menšího předpokládaného rozsahu se vysílá jednotka HZS kraje s 1V s taktickou schopností Požár dopravní prostředky, doplněnou o RZA, pokud jí první jednotka HZS disponuje a místní JPO s 1V a RZA (pokud jí JPO disponuje).

K P-DP většího rozsahu (P více OA, P NA, P stavebního stroje, P autobusu, P vlaku apod.) se vysílají čtyři jednotky z I. st. PPP, doplněné o velitelský automobil (VČ) a případně speciální technika.

Speciální technika: K P vlaků (lokomotiv) se vysílají čtyři jednotky z I. st. PPP, doplněné o velitelský automobil (VČ) v prvním sledu a také technika se zásobou hasícího plynu - oxidu uhličitého (s předurčeností Hašení CO₂) (KHA/PLHA/ANK + KKH) a HZS Správy železnic s technikou, kterou určí dispečer.

JSDH: Místní jednotka se vysílá až se dvěma kusy techniky v pořadí 1V (první vůz) - RZA - 1C (velkokapacitní CAS), ostatní dobrovolné jednotky se vysílají maximálně se dvěma kusy techniky bez RZA.

Specifické situace: Na dálnicích a v prostorech čerpacích stanic PHM se vysílá v prvním sledu celý první stupeň, k P NA (a obdobné techniky) na dálnicích a rychlostních komunikacích se vysílá celý I. st. PPP (4 JPO) a okamžitě poté celý II. st. PPP (6 JPO). Zároveň je třeba zvážit povolání JSDH do pohotovosti k zajištění hasebního obvodu.

1.3 Požáry porostů

Popis: Požáry lesních a polních porostů, trávy, volně loženého sena a slámy (stohy).

Základní vyslání SaP: Na požáry porostů menšího rozsahu se vysílá první stanice HZS s 1V a 1C (pokud jí disponuje a současně má alespoň dva strojníky ve směně) a místní JPO s prvovýjezdovou CAS a případně 1C (DA).

Na požáry o větším rozsahu (stovky m², rychle se šířící P apod.) se vysílají první čtyři jednotky z I. st. PPP, každá s 1V a 1C, pokud je jí vybavena, JSDH také s dopravními automobily a velitelský automobil s velitelem čtyř. Pokud některá z JPO nedisponuje velkokapacitní CAS, vysílá se také první dostupná velkokapacitní CAS podle PPP.

Vyslání SaP výrazně závisí na meteorologických podmínkách v místě.

Speciální technika: CAS v provedení pro hašení lesních požárů (LP), letecké hašení pomocí letadla nebo vrtulníku.

JSDH: Místní jednotka se vysílá až se třemi kusy techniky v pořadí 1V (první vůz) - 1C (velkokapacitní CAS) - DA, ostatní dobrovolné jednotky se vysílají maximálně se dvěma kusy techniky ve stejném pořadí. V případě velmi rozsáhlých požárů se vysílá veškerá dostupná hlavní technika JSDH bez ohledu na pravidlo 3 - 2.

Specifické situace: V případě využití leteckého hašení je nutno zajistit plnicí stanoviště v blízkosti MU/na letišti příp. provést průzkum vhodných vodních ploch pro plnění závěsného hasicího vaku. Plnicí stanoviště musí stále obsluhovat dvě velkokapacitní CAS s družstvy o zmenšeném početním stavu.

1.4 Požáry trafostanic/rozvoden

Popis: Požár trafostanic a rozvoden patří mezi speciální případy požárů, které prakticky není možné likvidovat bez speciální techniky (a součinnosti s pohotovostní službou energetiky).

Základní vyslání SaP: Jednotka HZS s prvovýjezdovou CAS a speciální technika s TSV Hašení CO₂ doplněné o místní JPO s 1V (a 1C).

Speciální technika: Technika s TSV Hašení CO₂ - KHA/KKH + ANK/PLHA

JSDH: Místní JPO s 1V (a 1C). Pokud není v místě ustanovena místní JPO, nahrazuje se další stanicí HZS s 1V.

Specifické situace: V případě, že jsou kromě elektrického zařízení zasaženy také jiné prostory (budova, polní porost apod.), jsou síly a prostředky navýšeny adekvátně situaci.

1.5 Požáry odpadů, popelnic, kontejnerů, ostatní

Popis: Požáry skládek, odpadu, nádob na odpad včetně velkokapacitních (popelnice, kontejner, odpadkový koš) a ostatní požáry.

Základní vyslání SaP: Na požáry klasifikace P - Odpad, ostatní vysíláme nejbližší stanici HZS kraje s prvovýjezdovou CAS a místní JPO s prvovýjezdovou CAS. Další SaP vysíláme podle rozsahu.

Na požáry klasifikace P - Popelnice, kontejner vysíláme nejbližší stanici HZS kraje s prvovýjezdovou CAS. Na požár velkokapacitního kontejneru (objem několik m³) vysíláme stanici HZS kraje s prvovýjezdovou CAS a velkokapacitní CAS. Vysíláme také místní JPO s CAS.

Speciální technika: nakladače - kolový, pásový, teleskopické manipulátory

JSDH: Místní jednotka se vysílá podle rozsahu požáru až se třemi kusy techniky v pořadí 1V (první vůz) - 1C (velkokapacitní CAS) - DA, ostatní dobrovolné jednotky se vysílají maximálně se dvěma kusy techniky ve stejném pořadí.

Specifické situace: Na požár kontejneru (zvláště velkokapacitního) s elektroodpadem vysílá operační středisko 1V + 1C, místní JPO s CAS, společně se speciální technikou s obsahem CO₂ (plynový hasicí automobil/kombinovaný hasicí automobil/kontejner kombinovaného hašení).

Na požáry skládek vysíláme v prvním sledu čtyři družstva s prvovýjezdovými CAS z I. stupně PPP a velkokapacitní CAS z I. st. PPP.

1.6 Požáry hlášené poplachovým systémem na PCO

Popis: Požár - signalizace EPS (nebo též Událost na objekt - Požár na PCO apod.) je klasifikace automaticky přiřazovaná datovým větám z externího systému, kdy je událost hlášena ústřednou EPS v objektu připojeném k PCO prostřednictvím zařízení dálkového přenosu.

Základní vyslání SaP: K události P - Signalizace EPS se vysílají dvě předurčené JPO, každá s 1V. Minimálně jedna z JPO musí být jednotka HZS kraje.

JSDH: Pouze JSDH kategorie JPO II nebo JPO III s předurčeností Signalizace EPS.

Specifické situace: V případě, že stanice HZS určená pro konkrétní objekt není v reálném čase dostupná s prvovýjezdovou CAS, může být na místo vyslána s velkokapacitní CAS, ale současně musí k události vyjíždět také velitelský automobil s velitelem čety.

V případě, že je požár potvrzen oznamovatelem z objektu, OD změni klasifikaci podle charakteru objektu (P - nízké budovy, P - výškové budovy, P - průmyslové, zemědělské objekty, sklady) a doposílá okamžitě jednotky minimálně do množství odpovídajícího klasifikaci a speciální techniku.

	Dopravní nehoda	2
--	-----------------	---

Riziko	Příklad	Síly a prostředky
Nízké	3 Úklid vozovky	Předurčená JPO s 1V (ve výbavě sorbent)
	3 Uvolnění komunikace, odtažení	Předurčená JPO s 1V (ve výbavě HVZ)
Vysoké	9 Se zraněním 9 Vyproštění osob z OA nebo DOD	Dvě předurčené JPO s 1V (ve výbavě HVZ) (+ RZA/TA, pokud je ve výbavě první nebo druhé JPO) (při zranění do dvou osob jedna JPO s 1V + RZA/TA)
	9 Vyproštění osob z NA, autobusu, pod tramvají	Dvě předurčené JPO s 1V (ve výbavě HVZ) (+ RZA/TA, pokud je ve výbavě první nebo druhé JPO) + TA + VYA/AJ + VEA s VČ
	9 Železniční	Dvě předurčené JPO s 1V (ve výbavě HVZ) (+ RZA/TA, pokud je ve výbavě první nebo druhé JPO) + HZS Správy železnic
	9 Letecká	

Popis: Dopravní nehody rozdělujeme do třech skupin na DN bez zranění osob, se zraněním/vyproštěním a na specifické (železniční, letecká).

Základní vyslání SaP: Ke všem dopravním nehodám vyjíždí jednotka HZS kraje, mimo DN - úklid vozovky, kde se jedná o zasypání uniklých provozních kapalin sorbentem.

Speciální technika: rychlý zásahový automobil, technický automobil, vyprošťovací automobil, automobilový jeřáb, technický automobil - chemický

JSDH: K dopravním nehodám vysíláme pouze JSDH s předurčeností pro zásahy na dopravní nehody (B, C, D). Ostatní JSDH mohou být vyslány ve druhém sledu pro plnění úkolů na místě události nebo v jejím okolí na žádost VZ. Pro DN - Úklid vozovky může být vyslána JSDH bez předurčenosti na DN s TSV Sorbent, preferována je místní JPO.

Specifické situace: V případě více hrozících rizik současně je volena taková skladba SaP, aby byla primárně eliminována život a zdraví ohrožující rizika - např. v případě DN s vyproštěním a únikem NL budou vyslány SaP na DN s vyproštěním doplněné o nejbližší JPO s předurčeností na zásahy s přítomností NL a jednotku kategorie S (1V + TA-CH/ANK + KCH).

1.7 Dopravní nehoda silniční se zraněním/s vyproštěním osob

Základní vyslání SaP: K DN (silniční) se zraněním do dvou osob vysíláme předurčenou JPO s prvovýjezdovou CAS disponující TSV Vyproštění osob a jeden RZA nebo TA (TSV Vyproštění osob RZA/TA). V případě, že první předurčenou JPO je JSDH, doplňujeme vyslání o 1V (TSV Vyproštění osob) jednotky HZS kraje.

K DN (silniční) se zraněním více než tří osob nebo vyproštěním z OA nebo dodávky vysíláme dvě předurčené JPO s prvovýjezdovou CAS disponující TSV Vyproštění osob a jeden RZA nebo TA (TSV Vyproštění osob RZA/TA), pokud jím disponuje kterákoliv jednotka v I. st. PPP.

K DN (silniční) s vyproštěním z NA nebo podobné těžké techniky vysíláme dvě jednotky z PP pro zásahy u DN, obě s 1V. Pokud je některá JPO vybavená také RZA, vysíláme i tu. Současně vysíláme také nejbližší TA ze stanice HZS kraje.

1.8 Dopravní nehoda silniční bez zranění osob

Základní vyslání SaP: K DN klasifikace DN - Uvolnění komunikace, odtažení je požadována předurčená JPO s 1V s TSV Vyproštění osob. Na místo je požadována jednotka HZS kraje s 1V.

K DN klasifikace DN - Úklid komunikace je vysílána první JPO s taktickou schopností vozidla Sorbent. Preferována je prvovýjezdová CAS. V případě úniku většího množství provozních kapalin (benzín, nafta, olej apod.) vysíláme technický automobil chemický nebo jinou techniku se zásobou sorbentu ze stanice HZS kraje.

1.9 Dopravní nehoda železniční

Základní vyslání SaP: U DN-Železniční zjišťujeme především, kolik osob je zraněných a ohrožených, zda se jedná o vlak nákladní nebo osobní, čím je naložen, trakci (elektrická/dieseletelektrická/dieselová/parní), zda jde o elektrifikovaný úsek trati a zda je zastaven provoz. Základní skladba techniky je shodná jako na DN s vyproštěním, přičemž může být podle rozhodnutí OD navýšena. K DN-Železniční vysíláme vždy jednotku HZS Správy železnic s technikou podle rozhodnutí dispečera. Ověřujeme zastavení provozu na úseku trati.

1.10 Dopravní nehoda letecká

Základní vyslání SaP: U DN-letecké vysíláme SaP podle rozsahu - velikosti letadla (malé/střední/velké - vrtulník, vírník, rogaló) a druhu letadla (civilní/vojenské), počtu zraněných osob a místa dopadu letounu. Vždy vysíláme minimálně dvě JPO s předurčeností na zásahy u DN, z nichž minimálně jedna je JPO I, obě s 1V a RZA, pokud jí některá JPO disponuje.

Riziko	Příklad	Síly a prostředky
Střední	5 Ostatní	první JPO z I. st. PPP s 1V + jednotka HZS s 1V (další technika dle situace)
	5 Uzavřené prostory, výtah	první předurčená JPO s technikou vybavenou sadou na otevírání uzavřených prostor + jednotka HZS s 1V + výšková technika, pokud se jedná o 3. NP a vyšší
	6 Z výšky	první JPO z I. st. PPP s 1V + jednotka HZS s 1V + lezecké družstvo/skupina + výšková technika (pokud je možno ji v místě ustavit)
	6 Z hloubky	první JPO z I. st. PPP s 1V + jednotka HZS s 1V + lezecké družstvo/skupina
Vysoké	9 AED	první předurčená JPO s technikou vybavenou AED
	9 Z vody	první JPO z I. st. PPP s 1V + člun + jednotka HZS s 1V + člun
	9 Zasypané, zavalené	první JPO z I. st. PPP s 1V + TA/DA + jednotka HZS s 1V (+ TA) + 2x technika na stabilizaci/pažení (ANK + KTE - stabilizace (přívěs) + ANK + KTE - dřevo (přívěs))+ lezecké družstvo/skupina

Popis: Při záchraně osob a zvířat je zpravidla potřeba speciální technika nebo vybavení. Vždy se jedná o události, kde hrozí nebezpečí z prodlení a je ohrožen život nebo zdraví osoby anebo zvířete.

Základní vyslání SaP: k událostem typu ZOZ vysíláme ty SaP, které jsou schopny dostatečně efektivně zasáhnout

Speciální technika: Lezecká skupina nebo družstvo, přeúčtená JSDH pro práce ve výškách a nad volnou hloubkou, kontejnery (přívěsy Stabilizace/Pažení na závaly, vrtulník s leteckými záchranáři, výšková technika, seskoková matrace, sada na otevírání uzavřených prostor

JSDH: Využívány jsou předurčené JPO, pokud mají kratší čas dojezdu, než stanice HZS kraje a také místní JPO, pokud mají kratší dojezd.

1.11 ZOZ - Z vody

Popis: Záchrana osob nebo zvířat z vody zahrnuje záchranu tonoucích osob ze stojatých nebo tekoucích vod, záchranu osob z bahnitých břehů, záchranu osob probořených do ledu a ze zamrzlých hladin a ze zatopených jímek, studen, pátrání po osobách, u kterých je předpoklad, že by se mohly nacházet ve vodě a podobně.

Základní vyslání SaP: K události je vždy vyslána nejbližší stanice HZS kraje s prvovýjezdovou CAS a se člunem. Pokud je v poplachovém plánu před stanicí HZS kraje JPO s předurčeností pro práci na vodě, je vyslána také. Vyslání místní JPO je na zvážení operačního důstojníka. Vyslání vrtulníku s leteckými záchranáři je na rozhodnutí operačního důstojníka.

Speciální technika: člun (vždy), vrtulník s leteckými záchranáři, kontejner povodňový

1.12 ZOZ - Z výšky

Popis: Záchrana osob z výšky zahrnuje situace, kdy je osoba nebo zvíře akutně ohroženo pádem z výšky nebo se ve výšce nachází. Současně se jedná o situace osob demonstrujících úmysl sebevraždy skokem z výšky, osoby uvízlé ve výškách, na skalách, stromech apod.

Základní vyslání SaP: K událostem je vysílána ze stanice HZS prvovýjezdová CAS, lezecká skupina nebo družstvo (TSV Lezci) a výšková technika. Pokud je před stanicí HZS kraje JPO s předurčeností Činnost ve výšce a nad volnou hloubkou (VVH), je vyslána také. Vyslání vrtulníku s leteckými záchranáři je na rozhodnutí operačního důstojníka

Speciální technika: Technický automobil – lezecký, výšková technika (AZ/AP), vrtulník s leteckými záchranáři, seskoková matrace

1.13 ZOZ - Uzavřené prostory, výtah

Popis: Záchrana osob a zvířat z uzavřených prostor (domů, bytů apod.) nebo osob uvězněných ve výtahu.

Základní vyslání SaP: Stanice HZS kraje s prvovýjezdovou CAS (TSV Otevření uzavřených prostor. V případě, že před jednotku HZS je JPO předurčená pro otevření uzavřených prostor, je vyslána také, s technikou s TSV Otevření uzavřených prostor. Vyslání místní JPO je na zvážení operačního důstojníka.

1.14 ZOZ - Zasypané, zavalené

Popis: Jedná se o záchranu osob, které jsou zasypané ve výkopech, zavalené předměty.

Základní vyslání SaP: Dvě JPO s prvovýjezdovými CAS (TSV CAS), dva kusy techniky s TSV Stabilizace/Pažení na závaly, lezecké družstvo nebo skupina (TSV Lezci) a velitel čety z centrální stanice územního odboru s velitelským automobilem (TSV Velitel čety). K události vždy vyjíždí stanice HZS kraje.

1.15 ZOZ - Z hloubky

Popis: Záchrana sob z hloubky zahrnuje situaci, kdy se osoba nebo zvíře nachází v prostoru pod úrovní země (suché jámky, výkopy apod.) nebo v jeskynních prostorech.

Základní vyslání SaP: Dvě JPO s prvovýjezdovými CAS (TSV CAS), lezecké družstvo nebo skupina (TSV Lezci). Vyslání vrtulníku s leteckými záchranáři a velitele čety je na zvážení operačního důstojníka. Dále je k události vysílána JPO s předurčeností pro činnosti ve výšce a nad volnou hloubkou. K události vždy vyjíždí stanice HZS kraje.

1.16 ZOZ - AED

Popis: Jedná se o události zpravidla na žádost ZZS, kdy na místě je osoba s akutním poškozením zdraví a předpokládá se využití automatizovaného externího defibrilátoru při kardiopulmonální resuscitaci.

Základní vyslání SaP: Předurčená JPO s jedním kusem techniky (TSV AED).

1.17 ZOZ - Ostatní

Popis: Jedná se o záchranu osoby nebo zvířete, kdy situace na místě události neodpovídá žádnému jinému podtypu klasifikace ZOZ.

Základní vyslání SaP: Stanice HZS kraje s prvovýjezdovou CAS vždy, doplněná o další speciální techniku, dle charakteru události.

Riziko	Příklad	Síly a prostředky
Nízké	3 Únik PHM na pozemní komunikaci	první JPO s technikou vybavenou základním množstvím sorbentu
	3 Na pozemní komunikaci	jednotka HZS s 1V + TA-CH nebo ANK+KCH
Střední	5 Do ovzduší	první předurčená JPO s technikou vybavenou explozimetrem/oxymetrem (CHL a jednotka HZS na vyžádání, u většího rozsahu v prvním sledu)
	5 Na (Do) vodní plochu(y)	jednotka HZS s 1V + TA-CH nebo ANK + KCH/KRO + člun (CHL na vyžádání, u většího rozsahu v prvním sledu)
	5 Do půdy	jednotka HZS s 1V + TA-CH nebo ANK + KCH/KRO (CHL na vyžádání, u většího rozsahu v prvním sledu)
Vysoké	8 Rozsáhlé úniky zvláště toxických NL	4 JPO z I. st. PPP s 1V + velitelský automobil (VČ) + speciální technika (PPLA, TA-CH/ANK + KCH/KRO) + CHL
	9 Použití BCHL nebo Špinavá bomba	4 jednotky HZS s 1V + velitelský automobil (VČ) + speciální technika (PPLA, TA-CH/ANK + KCH/KRO) + CHL + další SaP

Popis: Úniky nebezpečných látek rozdělujeme podle místa, kam látka uniká, podle zasaženého území/osob a podle toho, zda se jedná o známou látku nebo nikoli.

Základní vyslání SaP: K ÚNL musí být vždy vyslána jednotka HZS kraje, mimo případy ÚNL - do ovzduší, kdy je zřejmé, že se jedná o únik zemního plynu - může být vyslána první předurčená JPO s předurčeností ÚNL - únik plynu s technikou s TSV Plyn - detekce a mimo úniku pohonných hmot a maziv (provozních kapalin dopravních prostředků) na komunikaci, kdy je vysílána první JPO s technikou s TSV Sorbent, případně doplněné o TA-CH/ANK + KCH ze stanice HZS kraje.

Speciální technika: TA-CH, Kontejner chemický + ANK, Výjezdová skupina Chemické laboratoře

JSDH: pouze předurčené JSDH mimo úniku PK na pozemní komunikaci.

Specifické situace: V případě, že se jedná o únik bojových chemických látek nebo radiologických látek, jsou na místo vysílány pouze jednotky HZS kraje s předurčeností pro zásahy na NL - místní stanice HZS kraje + stanice se středním stupněm předurčenosti (S) + opěrný bod (O) + chemická laboratoř v prvním sledu + velitel čety + řídicí důstojník.

1.18 ÚNL - Na pozemní komunikaci

Popis: ÚNL - na pozemní komunikaci zahrnuje situace, kdy došlo k úniku nebezpečné látky (mimo únik provozních kapalin dopravních prostředků) na pevnou plochu a nebezpečná látka se dále nešíří. Současně se jedná o situace, kdy není možno bezpečně určit, zda se jedná o provozní kapaliny.

Základní vyslání SaP: Na únik látek na pozemní komunikaci je vysílána stanice HZS kraje s 1V (TSV Sorbent) a TA-CH nebo ANK+KCH/KRO s prostředky na odstranění, jímání, se sorbentem a dalšími prostředky (TSV Chemik). Podle rozsahu mohou být využity další JPO s potřebným vybavením podle rozhodnutí VZ.

1.19 ÚNL - Do půdy

Popis: ÚNL - do půdy zahrnuje situace, kdy došlo k úniku nebezpečné látky na nepevněný povrch a životní prostředí je ohroženo zejména možným vsakováním nebezpečné látky.

Základní vyslání SaP: Na únik látek do půdy je vysílána stanice HZS kraje s 1V (TSV Sorbent) a TA-CH nebo ANK+KCH/KRO (podle možností a charakteru NL) s prostředky na odstranění, jímání, se sorbentem a dalšími prostředky (TSV Chemik). Podle rozsahu mohou být využity další JPO s potřebným vybavením podle rozhodnutí VZ.

1.20 ÚNL - Na (do) vodní plochu(y)

Popis: ÚNL - na vodní plochu, do vodní plochy nebo do vodního toku a kanalizace.

Základní vyslání SaP: Na únik látek do vody je vysílána stanice HZS kraje s 1V (TSV Sorbent) a člunem, TA-CH nebo ANK+KCH/KRO (podle možností a charakteru NL) s prostředky na odstranění, jímání, se sorbentem a dalšími prostředky (TSV Chemik) ze stanice se střední předurčeností pro zásahy na NL a jeden kus techniky s TSV Norné stěny. Podle rozsahu může být vyslán též velitel čety.

	Únik nebezpečných látek	4
--	--------------------------------	----------

1.21 ÚNL - Do ovzduší

Popis: Únik nebezpečných látek do ovzduší rozlišujeme na situace, kdy se jedná o únik zemního plynu (poškozená plynová přípojka) nebo oxidu uhelnatého (spuštěné čidlo CO) a na ostatní situace, kdy uniká jiná nebo neznámá látka.

Základní vyslání SaP: Pro únik zemního plynu nebo CO první předurčená JPO na úniky NL (Z - S - O) nebo ÚNL - únik plynu s technikou s TSV Plyn - detekce. V ostatních případech podle nebezpečnosti a rozsahu.

Riziko	Příklad	Síly a prostředky
Nízké	1 Odstraňování překážek	první JPO z I. st. PPP s 1V (+TA/DA) s potřebným vybavením (MPŘ, kalové čerpadlo, vysavač, prostředky na likvidaci hmyzu)
	1 Odstranění stromu	
	1 Čerpání vody	
	1 Monitoring	
	1 Likvidace obtížného hmyzu	
	2 Destrukce objektu	jednotka HZS s 1V + TA + místní JPO (1V, TA, DA) + 2x technika na stabilizaci/závaly
	3 Otevření uzavřených prostor	první předurčená JPO s technikou vybavenou sadou na otevírání uzavřených prostor + jednotka HZS s 1V
3 Transport pacienta	první předurčená JPO vybavená AED s technikou vybavenou AED	
3 Náhrada nefunkčního zařízení		
3 Měření koncentrací	jednotka HZS s 1V	
Střední	5 Odstranění nebezpečných stavů	první JPO z I. st. PPP s 1V (DA)
	5 Spolupráce se složkami IZS	

Popis: Technická pomoc zahrnuje události, kdy není bezprostředně ohrožen život nebo zdraví člověka nebo zvířete ani životní prostředí. Jedná se o události, které v případě souběhu událostí obvykle snesou odkladu. Současně je zpravidla třeba speciálního vybavení podle charakteru události.

Základní vyslání SaP: JPO podle poplachového plánu na základě předurčenosti. Z JSDH je preferována místní JPO, pokud je vybavena. JSDH mohou být k vybraným klasifikacím vyslány samostatně (bez jednotky HZS kraje).

Speciální technika: Podle charakteru události

JSDH: U technických pomoci, mimo TP - Měření koncentrací, Destrukce objektu a Otevření uzavřených prostor, mohou JSDH zasahovat samostatně, bez jednotky HZS kraje.

Specifické situace:

1.22 TP – Odstranění stromu

Popis: Nakloněné stromy hrozící pádem, spadlé stromy a větve na pozemní komunikace, chodníky, automobily, ploty apod.

Základní vyslání SaP: JPO s předurčeností Řezání – pila s technikou s TSV Řezání – pily. V případě, že je k dispozici místní JPO a současně stanice HZS, je vyslána přednostně místní JPO.

1.23 TP – Otevření uzavřených prostor

Popis: Technická pomoc – otevření uzavřených prostor zahrnuje situace, kdy uvnitř není osoba v ohrožení. Jedná se např. o situaci, kdy z bytu teče voda a nikdo neotevírá nebo obyvatel bytu má zapnutý sporák v zabouchnutém bytě. Ke vstupu do obydlí je vždy povolávána hlídka PČR.

Základní vyslání SaP: JPO s předurčeností Otevírání uzavřených prostor, technika TSV Otevření uzavřených prostor. K události je vždy vysílána stanice HZS kraje.

1.24 TP – Destrukce objektu

Popis: Destrukce objektu je situace, kdy došlo k částečnému nebo úplnému zhroucení nosných konstrukcí budovy.

Základní vyslání SaP: K události jsou vysílány dvě družstva s prvovýjezdovými CAS (TSV CAS) a 2 ks techniky s TSV Stabilizace/Pažení na závaly (přívěsy, technický automobil, kontejner stabilizace/pažení apod.).

1.25 TP – Čerpání vody

Popis: Čerpání prostor zatopených vodou nebo vysávání množství vody, které již není odstranitelné čerpadlem.

Základní vyslání SaP: Jednotka s jedním kusem techniky disponující TSV Čerpání vody nebo TSV Vysavač podle prostor, ze kterých je potřeba vodu odčerpat a podle množství vody (výšky hladiny).

1.26 TP – Měření koncentrací

Popis: Měření koncentrací je zásahem, jehož cílem je prověřit možný únik nebezpečné látky, prozatím nepotvrzený.

Základní vyslání SaP: K události je vysílána pouze stanice HZS kraje s technikou disponující TSV Plym-detekce. Podle rozsahu kontrolovaného prostoru může být nasazeno větší množství techniky nebo chemická laboratoř v prvním sledu.

1.27 TP – Likvidace obtížného hmyzu

Popis: Likvidace (zahubení, přenesení do jiného prostoru) bodavého hmyzu, který ohrožuje osoby.

Základní vyslání SaP: K události je vysílána jednotka s technikou disponující TSV Likvidace hmyzu, tedy je vybavena prostředky na likvidaci hmyzu – insekticid, vysavač, rojáček a ochranné prostředky. Preferována je místní JPO.

1.28 TP – Transport pacienta

Popis: TP-Transport pacienta zahrnuje situaci, kdy na tísňovou linku volá přímo postižený nebo osoby z okolí a požadují pomoc při zvednutí nezraněné osoby po pádu, zvednutí z WC apod. Druhou možností je vyžádání spolupráce JPO operačním střediskem ZZS. V tom případě se jedná o pomoc posádce ZZS se snesením pacienta nebo o přiblížení pacienta k vozu ZZS z terénu.

Základní vyslání SaP: K události je vysílána jednotka s předurčeností AED-First responder s technikou TSV AED. Taková technika je vybavená zdravotnickým batohem, AED, kyslíkovou terapií a transportní plachtou nebo vanou.

Vysvětlivky a zkratky

1V	prvovýjezdová cisternová automobilová stříkačka
1C	cisternová automobilová stříkačka s objemem vody nad 6000 l
I. st. PPP	první stupeň požárního poplachového plánu
AED	automatizovaný externí defibrilátor
DN	dopravní nehoda
EPS	elektrická požární signalizace
HZS	hasičský záchranný sbor
JPO	jednotka požární ochrany
JSDH	jednotka sboru dobrovolných hasičů
OD	operační důstojník
P	požár
PCO	pult centrální ochrany
SaP	síly a prostředky
TP	technická pomoc
TSV	taktická schopnost vozidla
ÚNL	únik nebezpečných látek
ZOZ	záchrana osob a zvířat

Předurčenost jednotek požární ochrany

Popis:	Zkratka:	Význam:	JPO:
Dopravní nehody	A	jednotka HZS kraje předurčená pro záchranné práce na dálnicích, rychlostních silnicích I. třídy, rychlostních místních komunikacích a silnicích I. třídy pro dálkovou a mezistátní dopravu; je vybavena RZA nebo TA minimálně hmotnostní třídy L nebo CAS ve speciálním technickém provedení minimálně hmotnostní třídy M, základní početní stav směny je zvýšen o dva příslušníky	JPO I
	B	jednotka HZS kraje nebo jednotka SDH vybrané obce kategorie JPO II předurčená pro záchranné práce na všech komunikacích; je vybavena RZA nebo TA minimálně hmotnostní třídy L	JPO I JPO II
	C	jednotka HZS kraje předurčená pro záchranné práce na všech komunikacích nebo jednotka SDH vybrané obce kategorie JPO II (výjimečně kategorie JPO III) předurčená pro záchranné práce zpravidla na vybraných úsecích dálnic, rychlostních silnic I. třídy, rychlostních místních komunikací a silnic I. třídy pro dálkovou a mezistátní dopravu; je vybavena CAS ve speciálním technickém provedení minimálně hmotnostní třídy M	JPO I JPO II JPO III
	D	jednotka SDH vybrané obce kategorie JPO II nebo JPO III předurčená pro záchranné práce na silnicích II. a III. třídy a místních komunikacích; je vybavena CAS nebo DA, která mají ve výbavě alespoň sadu ručních vyprošťovacích nástrojů	JPO II JPO III
	E	jednotka HZS kraje vybavená automobilovým jeřábem s nosností výložníku do 20 tun a lanovým navijákem do 40 tun	JPO I
	F	jednotka HZS kraje určená jako opěrný bod pro vyprošťování těžkých vozidel, je vybavena vyprošťovacím automobilem nebo automobilovým jeřábem s nosností výložníku nad 20 tun	JPO I
Únik nebezpečných látek	O	jednotka HZS kraje určená jako opěrný bod pro likvidaci havárií nebezpečných látek	JPO I
	S	jednotka HZS kraje dislokovaná zpravidla v místech hlavních přepravních tras nebezpečných látek tak, aby maximální doba dojezdu jednotky na předpokládané nejvzdálenější místo zásahu byla 40 minut	JPO I
	Z	každá jednotka HZS kraje nezařazená do typu předurčenosti „S“ nebo „O“ nebo jednotka SDH kategorie JPO II	JPO I JPO II

Předurčenost jednotek požární ochrany

Popis:	Zkratka:	Význam:	JPO:
Řezání - pila	MPŘ	jednotka SDH vybavená alespoň jedním kusem pomocné techniky - motorová řetězová pila (jednotka HZS vždy)	JPO I JPO II JPO III JPO V
ÚNL-únik plynu	G	jednotka SDH vybavená oxymetrem/explozimetrem	JPO II JPO III
Otevírání uzavřených prostor	OUP	jednotka SDH vybavena sadou na otevírání uzavřených prostor (jednotka HZS vždy)	JPO II JPO III
Práce na vodě	V	jednotka SDH předurčená pro provádění záchrany osob z vody a práce na vodě, vybavená člunem a vybavením pro práci na vodě (jednotka HZS vždy)	JPO II JPO III
Ochrana obyvatelstva	OOB	jednotka SDH vybavená prostředky pro zajištění nouzového přežití obyvatelstva nebo zajištění minimální péče zasahujícím jednotkám	JPO II JPO III JPO V
AED - first responder	AED	jednotka HZS nebo SDH zařazená do systému first responder, vybavená AED, zdravotnickým batohem s kyslíkovou terapií a transportní plachtou nebo vanou; zároveň je JPO předurčena pro poskytování předlékařské první pomoci	JPO I JPO II JPO III JPO V
Činnosti ve výšce a nad volnou hloubkou	VVH	jednotka SDH předurčená pro zásahy s rozšířenými činnostmi ve výšce a nad volnou hloubkou a pro spolupráci s lezeckou skupinou nebo družstvem HZS	JPO II JPO III
Signalizace EPS	EPS	jednotka SDH předurčená pro zásahy v objektech připojených na PCO (jednotka HZS vždy)	JPO I JPO II JPO III

Taktické schopnosti vozidel HZS a SDH

Název TSV:	Význam:	jen HZS:
CAS	Cisternová automobilová stříkačka (pokud je JPO vybavena také Velkou CAS, pak je tato TSV pro prvovýjezdovou CAS)	
Velká CAS	technika s objemem vody v nádrži vyšším, než 6000 litrů	
Požár dopravní prostředek	technika určená k hašení dopravních prostředků - prvovýjezdová CAS nebo RZA	
Hašení CO2	technika určená na hašení CO2	jen HZS
Výšková technika	výšková technika (AZ nebo AP, s košem)	
Vyproštění osob	technika prvovýjezdová CAS vybavená HVZ určená na zásah u DN s vyproštěním osoby	
Vyproštění osob RZA/TA	technika RZA nebo TA určená na zásah u DN s vyproštěním osoby v rámci HZS a SDH. RZA vždy na druhém místě v pořadí, pokud jím stanice disponuje	
Otevření uzavřených prostor	technika určená na otevírání uzavřených prostor	
Lezci	technika určená pro zásahy lezecké skupiny nebo družstva	jen HZS
Likvidace hmyzu	technika určená na likvidaci hmyzu	
Stabilizace/Pažení na závaly	technika určená na vytvoření pažení při závalech	jen HZS
Kropící lišta	CAS vybavená asanační lištou	
Sorbent	technika na které je základní množství sorbentu v rámci HZS a SDH	
Norné stěny	technika určená v vytvoření norných stěn na vodních plochách v rámci HZS a SDH	
Čerpání vody	technika vybavená čerpadlem na vodu	
Řezání - pily	technika vybavená motorovou pilu	
Protiplýn	technika vybavena dýchacími přístroji (PPLA, TA-CH, KCH apod.)	jen HZS
AED	technika vybavená automatizovaným externím defibrilátorem	
Plyn - detekce	technika vybavena detekčním přístrojem (plyn) - HZS + SDH	
Cobra	technika vybavená vysokotlakým hasicím a řezacím zařízením CCS Cobra	jen HZS
Velitel čety	technika obsazená velitelem čety	jen HZS
Chemik	technika TA-CH nebo KCH vybavený sorbentem, detekční technikou, prostředky dekontaminace a dalšími prostředky pro zásah s přítomností NL	jen HZS
Vysavač	technika je vybavena vysavačem na mokrosuché vysávání	

PŘÍRUČKA PRO VOLBU SIL A PROSTŘEDKŮ

TYP	PODTYP	ZÁKLADNÍ VOLBA SaP	Poznámka
POŽÁR	NÍZKÉ BUDOVY	CAS (4 ks) + Výšková technika (1 ks) + Velitel čety (1 ks)	Místní JPO
POŽÁR	VÝŠKOVÉ BUDOVY	CAS (4 ks) + Výšková technika (1 ks) + Velitel čety (1 ks)	Místní JPO
POŽÁR	PRŮMYSLOVÉ, ZEMĚDĚLSKÉ OBJEKTY, SKLADY	CAS (4 ks) + Výšková technika (1 ks) + Velitel čety (1 ks) + Protiplyn (1 ks) + Cobra (1 ks)	Místní JPO
POŽÁR	PODZEMNÍ PROSTORY, TUNELY	CAS (4 ks) + Protiplyn (1 ks) + Velitel čety (1 ks)	Místní JPO
POŽÁR	POLNÍ POROST, TRÁVA	CAS (1 ks) + Velká CAS (1 ks)	+ Místní JPO
POŽÁR	TRAFOSTANICE, ROZVODNY	CAS (1 ks) + Hašení CO2 (1 ks)	+ Místní JPO
POŽÁR	DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY	Požár dopravní prostředky (2 ks - CAS + RZA nebo CAS + CAS)	+ Místní JPO
POŽÁR	POPELNICE, KONTEJNER	CAS (1 ks)	
POŽÁR	LESNÍ POROST	CAS (1 ks) + Velká CAS (1 ks)	+ Místní JPO
POŽÁR	KOMÍNOVÉ TĚLESO	CAS (1 ks) + Výšková technika (1 ks)	+ Místní JPO
POŽÁR	ODPAD, OSTATNÍ	CAS (1 ks)	+ Místní JPO
POŽÁR	Signalizace EPS	CAS (2 ks)	
DOPRAVNÍ NEHODA	VYPROŠTĚNÍ OSOB	Vyproštění osob (HZS+SDH) (2 ks) + Vyproštění osob RZA/TA (1 ks)	HZS
DOPRAVNÍ NEHODA	SE ZRANĚNÍM (0 - 2 zraněné osoby)	Vyproštění osob (HZS) (1 ks) + Vyproštění osob RZA/TA (1 ks)	HZS
DOPRAVNÍ NEHODA	SE ZRANĚNÍM (3 a více zraněné osoby)	Vyproštění osob (HZS+SDH) (2 ks) + Vyproštění osob RZA/TA (1 ks)	HZS
DOPRAVNÍ NEHODA	UVOLNĚNÍ KOMUNIKACE, ODTAŽENÍ	Vyproštění osob (HZS) (1 ks)	HZS
DOPRAVNÍ NEHODA	ÚKLID VOZOVKY	Sorbent (1 ks)	
DOPRAVNÍ NEHODA	ŽELEZNIČNÍ	Vyproštění osob (HZS+SDH) (2 ks) + Vyproštění osob RZA/TA (1 ks) + HZS SŽ	HZS
DOPRAVNÍ NEHODA	LETECKÁ	Vyproštění osob (HZS+SDH) (2 ks) + Vyproštění osob RZA/TA (1 ks)	HZS

Poznámky:

nejedná se o celostátní podtyp klasifikace události

PŘÍRUČKA PRO VOLBU SIL A PROSTŘEDKŮ

TYP	PODTYP	ZÁKLADNÍ VOLBA SaP	Poznámka
ZÁCHRANA OSOB A ZVÍŘÁT	Z VODY	CAS (1 ks HZS) + člun	HZS
ZÁCHRANA OSOB A ZVÍŘÁT	Z VÝŠKY	CAS (1 ks) + Lezci (1 ks) + Výšková technika (1 ks)	HZS
ZÁCHRANA OSOB A ZVÍŘÁT	UZAVŘENÉ PROSTORY, VÝTAH	Otevření uzavřených prostor (1 ks) + Výšková technika (1 ks)	HZS
ZÁCHRANA OSOB A ZVÍŘÁT	ZASYPANÉ,ZAVALENÉ	CAS (2 ks) + Stabilizace/Pažení na závaly (2 ks) + Lezci (1 ks) + Velitel čety (1 ks)	HZS
ZÁCHRANA OSOB A ZVÍŘÁT	Z HLOUBKY	CAS (2 ks) + Lezci (1 ks)	HZS
ZÁCHRANA OSOB A ZVÍŘÁT	AED	AED (1 ks)	HZS
ZÁCHRANA OSOB A ZVÍŘÁT	Ostatní		
ÚNIK NEBEZPEČNÝCH LÁTEK	NA POZEMNÍ KOMUNIKACI	Sorbent (1 ks HZS) + Chemik (1 ks)	HZS
ÚNIK NEBEZPEČNÝCH LÁTEK	ÚNIK PHM NA KOMUNIKACI	Sorbent (1 ks)	
ÚNIK NEBEZPEČNÝCH LÁTEK	DO PŮDY	Sorbent (1 ks HZS) + Chemik (1 ks)	HZS
ÚNIK NEBEZPEČNÝCH LÁTEK	NA (DO) VODNÍ PLOCHU(Y)	Sorbent (1 ks HZS) + Chemik (1 ks) + Norné stěny (1 ks) + člun	HZS
ÚNIK NEBEZPEČNÝCH LÁTEK	DO OVZDUŠÍ	plyn-detekce (1ks)	
TECHNICKÁ POMOC	ODSTRANĚNÍ NEBEZPEČNÝCH STAVŮ		
TECHNICKÁ POMOC	SPOLUPRÁCE SE SLOŽKAMI IZS		
TECHNICKÁ POMOC	DESTRUKCE OBJEKTU	CAS (2 ks) + Stabilizace/Pažení na závaly (2 ks)	HZS
TECHNICKÁ POMOC	NÁHRADA NEFUNKČNÍHO ZAŘÍZENÍ		
TECHNICKÁ POMOC	ODSTRANĚNÍ STROMU	Řezání - pily (1 ks)	
TECHNICKÁ POMOC	OTEVŘENÍ UZAVŘENÝCH PROSTOR	Otevření uzavřených prostor (1 ks)	HZS
TECHNICKÁ POMOC	ODSTRAŇOVÁNÍ PŘEKÁŽEK		
TECHNICKÁ POMOC	ČERPÁNÍ VODY	Čerpání vody (1 ks)	
TECHNICKÁ POMOC	MĚŘENÍ KONCENTRACÍ	Plyn-detekce (1 ks HZS)	HZS
TECHNICKÁ POMOC	MONITORING		
TECHNICKÁ POMOC	LIKVIDACE obtížného hmyzu	Likvidace hmyzu (1 ks)	
TECHNICKÁ POMOC	TRANSPORT PACIENTA	AED (1 ks)	

Poznámky:

Místní JPO

+ Místní JPO

HZS

součástí navržené techniky je také místní JPO

k události je nutné přidat místní JPO (není součástí základní volby SaP)

k události musí vyjždět jednotka HZS kraje